SEOR
Erasmus School of Economics

Panteia
Research to Progress
Research voor Beleid | EIM | NEA | IOO | Stratus | IPM

MONITOR BELONINGSCODES/CAO'S BIJ WNT, 2013

EINDRAPPORT

Op verzoek van: Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

SEOR
Paul de Hek
Arie Gelderblom
Panteia
Jaap Wils
Inge Harteveld

Datum 13 maart 2015

MONITOR BELONINGSCODES/CAO'S BIJ WNT, 2013

EINDRAPPORT

Op verzoek van: Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Contactpersoon Arie Gelderblom

Adres SEOR, Erasmus Universiteit Rotterdam
Postbus 1738
3000 DR ROTTERDAM

Telefoon +31-10-3020505

Fax +31-10-4089650

E-mail gelderblom@seor.eur.nl

VOORWOORD

In november 2014 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan SEOR en Panteia een opdracht verleend om een meting voor 2013 uit te voeren van een monitor voor de bezoldiging van bestuurders en toezichthouders in relatie tot de cao's en beloningscodes bij de WNT.

De monitor is uitgevoerd door Paul de Hek en Arie Gelderblom (projectleider) vanuit SEOR en Inge Harteveld en Jaap Wils vanuit Panteia. Ruben Kuijper heeft als stagiair bij SEOR op verschillende punten assistentie verleend. Vanuit de opdrachtgever is het onderzoek begeleid door Irene Bonet en Annette Sonnenberg. Een concept-eindrapport is besproken met vertegenwoordigers van de onderwijssectoren en beleidsdirecties van het departement.

Wij willen zowel de begeleidingscommissie van de opdrachtgever als de vertegenwoordigers uit de sector bedanken voor hun bijdrage aan deze monitor.

INHOUD

SAMENVATTING

Doel van het onderzoek

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De WNT beoogt een evenwichtige, verantwoorde en maatschappelijk aanvaardbare bezoldiging in de publieke en semipublieke sector, door inkomens en ontslagvergoedingen te normeren en openbaar te maken.

De WNT normeert de bezoldiging van topfunctionarissen. Het begrip 'topfunctionaris' is een centraal begrip in de WNT en omvat twee categorieën. De eerste categorie (de topbestuurders) bestaat uit leden van het hoogste uitvoerende orgaan van een rechtspersoon of instelling en de daaraan hoogste ondergeschikten, en degenen belast met de dagelijkse leiding. De tweede categorie (toezichthouders) zijn de leden van het hoogste toezichthoudende orgaan, zoals de Raad van Toezicht of de Raad van Commissarissen.[1]

Het onderwijs kent een eigen ministeriële regeling met sectorale bezoldigingsmaxima. Om te voorkomen dat de bezoldigingen van alle bestuurders naar het sectorale maximum toegroeien, bestaan salarisklassen onder de sectorale maxima. Om het draagvlak voor deze salarisklassen te vergroten, is gekozen voor zelfregulering. De onderwijssectoren hebben daarom in bestuurderscao's (po en vo) en beloningscodes (mbo en hbo) salarisklassen onder de sectorale maxima vastgelegd. In welke salarisklasse men valt is afhankelijk van de grootte van de betreffende instelling.

Het doel van de monitor is om cijfermatig inzicht te geven in de ontwikkeling van de individuele bezoldigingen van topfunctionarissen in de onderwijssectoren en de mate waarin deze in overeenstemming zijn met de door de sector zelf opgestelde salarisklassen in de cao's c.q. beloningscodes in het kader van de WNT.

De monitor wordt nu voor de tweede keer uitgevoerd en heeft betrekking op de bezoldigingen over 2013. De eerste keer dat de monitor werd uitgevoerd had deze betrekking op de bezoldigingen over 2012, dus over het jaar vóór de invoering van de WNT. De uitkomsten hiervan dienen als een nulmeting voor de huidige uitkomsten.

Aandachtspunten bij de interpretatie van de cijfers

Naast de voorliggende monitor die specifiek betrekking heeft op het onderwijs, wordt ook in bredere zin voor alle (semi)publieke sectoren gerapporteerd over de WNT in de WNT-jaarrapportage 2013[2]. Tussen de WNT-jaarrapportage 2013 voor alle sectoren en de voorliggende rapportage voor de onderwijssector treden enige verschillen op in de aantallen topfunctionarissen. In de jaarrapportage over de WNT zijn voor het onderwijs 1772 bestuurders en 2403 toezichthouders opgenomen. In deze monitor is over 2049 bestuurders en 2678 toezichthouders gerapporteerd. Deze verschillen zijn met name te verklaren doordat de selecties waarop beide onderzoeken zijn gebaseerd uiteenlopen. De WNT-jaarrapportage richtte zich op een vergelijkbaar beeld over alle sectoren. Hiervoor

[1] Zie: WNT-jaarrapportage 2013, Jaaranalyse en overzicht Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

[2] Idem. Dit jaaroverzicht is in december 2014 naar de Tweede Kamer gestuurd.

is onder andere strikter naar de in- en uitdiensttreding van functionarissen gekeken. Een deel van de functionarissen die in de monitor wel zijn meegenomen viel daardoor buiten de selectie.

Voor het mbo moet de aantekening worden gemaakt dat de beloningscode pas van kracht is sinds 1 december 2013. Verder moet bij de interpretatie van de bezoldigingen rekening worden gehouden met het overgangsrecht. Degenen die in 2013 meer verdienden dan het sectorale maximum, vallen in de meeste gevallen nog onder het overgangsregime.

Naast de afspraken voor bezoldigingen boven het sectorale maximum gelden ook afspraken over uitfasering van de salarisklassen onder het sectorale maximum. Dit is het geval bij de sectoren mbo en hbo. Bij herbenoemingen kan sprake zijn van een afbouw van drie jaar.

HOOFDLIJNEN

Het algemene beeld dat uit de analyses naar voren komt is dat in vergelijking met de nulmeting (i) de beloningen meer in lijn liggen met de in de cao's of beloningscodes vastgestelde criteria, en (ii) de informatievoorziening is verbeterd (kwaliteit van de data en dekkingsgraad zijn beide gestegen).

Bestuurders met een bezoldiging boven de norm

In de nulmeting kwam naar voren dat vooral in het hoger onderwijs, hbo en wo, het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de codenorm en/of de sectorale norm relatief hoog lag. Deze sectoren laten in de huidige monitor de sterkste dalingen zien in zowel het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de cao-/codenorm (hbo) als het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm (hbo en wo).

De percentages bestuurders met een bezoldiging boven de cao-/codenorm zijn in alle sectoren (licht) gedaald. De percentages bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm zijn in po, vo en mbo licht gestegen. Binnen de sectoren zijn het over het algemeen ook vaker de bestuurders in de hogere salarisklassen met bezoldigingen boven de cao-/codenorm en sectorale norm.

Nieuwe bestuurders hebben ongeveer even vaak een bezoldiging boven de cao-/codenorm als zittende bestuurders.

Kwaliteit data en dekkingsgraad

In de nulmeting traden duidelijke verschillen op tussen de sectoren in de mate waarin bezoldiginggegevens werden gerapporteerd. Met name het PO (46%) en het VO (77%) bleven relatief achter. Voor deze meting geldt dat de mate van rapportage sterk is verbeterd. In alle sectoren ligt de mate van rapportage op tenminste 90% (zie tabel 1).

In de kwaliteit van de aangeleverde gegevens is door de uniforme wijze van verzameling en aanlevering ook duidelijk verbetering geboekt. Belangrijkste problemen zijn het niet invullen van de data van in- en uitdiensttreding en de omvang van het dienstverband. In alle sectoren is hierin verbetering mogelijk, maar vooral in het PO. Verder zijn uit het bestand verschillende invoerfouten gehaald. Ten opzichte van het totaal aantal cases is de omvang van de fouten op dit vlak echter beperkt.

Tabel 1 Kwaliteit van de data

Sector	PO	VO	BVE	HBO	WO
Gegevens ontbreken:					
Datum in dienst	44%	25%	24%	20%	19%
Datum uit dienst	89%	78%	71%	51%	56%
Omvang dienstverband	83%	76%	75%	72%	58%
Functie	1%	1%	0%	3%	0%
Rapporterende instellingen	90%	97%	98%	100%	100%

HOOGTE BEZOLDIGINGEN BESTUURDERS

Het overgrote deel van de bestuurders ontvangt een bezoldiging. Alleen in het primair onderwijs en de laagste klasse in het voortgezet onderwijs is een substantieel deel van de bestuurders onbezoldigd.

De hoogte van de bezoldigingen van bestuurders is op verschillende manieren inzichtelijk te maken. Ten eerste kunnen we kijken naar de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging. Deze staan in de eerste kolom van tabel 2. Hier zien we dat, net als in de nulmeting, de gemiddelde bezoldiging oploopt vanaf de laagste sector, het primair onderwijs, tot aan de hoogste sector, het wetenschappelijk onderwijs. In drie sectoren, het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en hoger beroepsonderwijs, is de gemiddelde bezoldiging in 2013 hoger dan in 2012; in twee sectoren, het middelbaar beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs, is de gemiddelde bezoldiging in 2013 lager dan in 2012.

Tabel 2 Gegevens bezoldiging bestuurders naar sector

Sector	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging	Bestuurders boven de klassenorm		Sectoraal maximum (WNT)	Bestuurders boven de sectorale norm	
		Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Po	91.383	217	17,3%	164.551	32	2,5%
Vo	116.022	39	8,0%	182.948	12	2,5%
Mbo	148.697	29	21,0%	198.279	6	4,3%
Hbo	171.806	24	32,9%	198.279	9	12,3%
Wo	190.151	nvt	nvt	228.599	6	10,9%

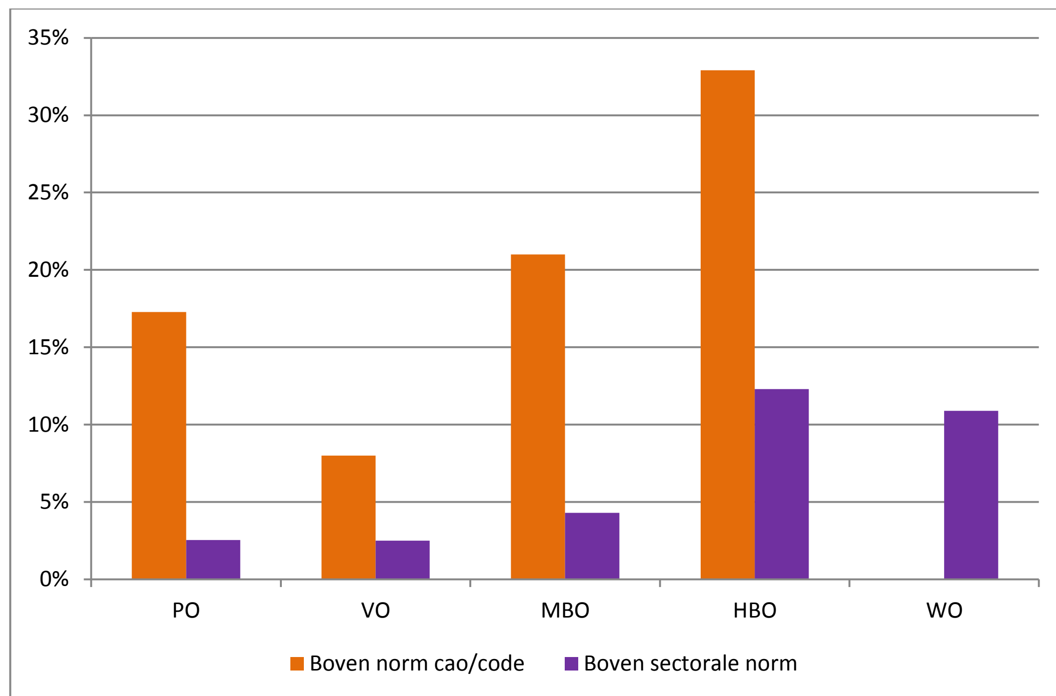
Een andere maatstaf om zicht te krijgen op de hoogte van de bezoldigingen van bestuurders is het aandeel van de bezoldigde bestuurders met een bezoldiging boven de in de cao of beloningscode gespecificeerde maximum normen per klasse. Deze aandelen staan, samen met de absolute aantallen, in de tweede en derde kolom van tabel 2. Hieruit valt het relatief lage aandeel bezoldigingen boven de norm in het voortgezet onderwijs op ten opzichte van de andere sectoren. In het hoger beroepsonderwijs is dit aandeel het hoogst. In het wetenschappelijk onderwijs wordt geen onderverdeling gemaakt naar verschillende salarisklassen.

Ten slotte kunnen we de hoogte van de bezoldigingen van bestuurders meten aan de hand van het aandeel van de bezoldigde bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale

norm. Aantal en percentage staan vermeld in de laatste twee kolommen van tabel 2. Het aandeel bestuurders boven de sectorale norm varieert van 2,5 procent in primair en voortgezet onderwijs, tot ruim 12 procent in het hoger beroepsonderwijs.

Figuur 1 geeft een meer visueel overzicht van de aandelen bestuurders met een bezoldiging boven cao-/codenorm en boven de sectorale norm. Dit geeft een zelfde globaal beeld van de relatieve aandelen in de onderwijssectoren als in de nulmeting.

Figuur 1 Bezoldigingen boven cao-/codenorm en sectorale norm als percentage van bezoldigde bestuurders

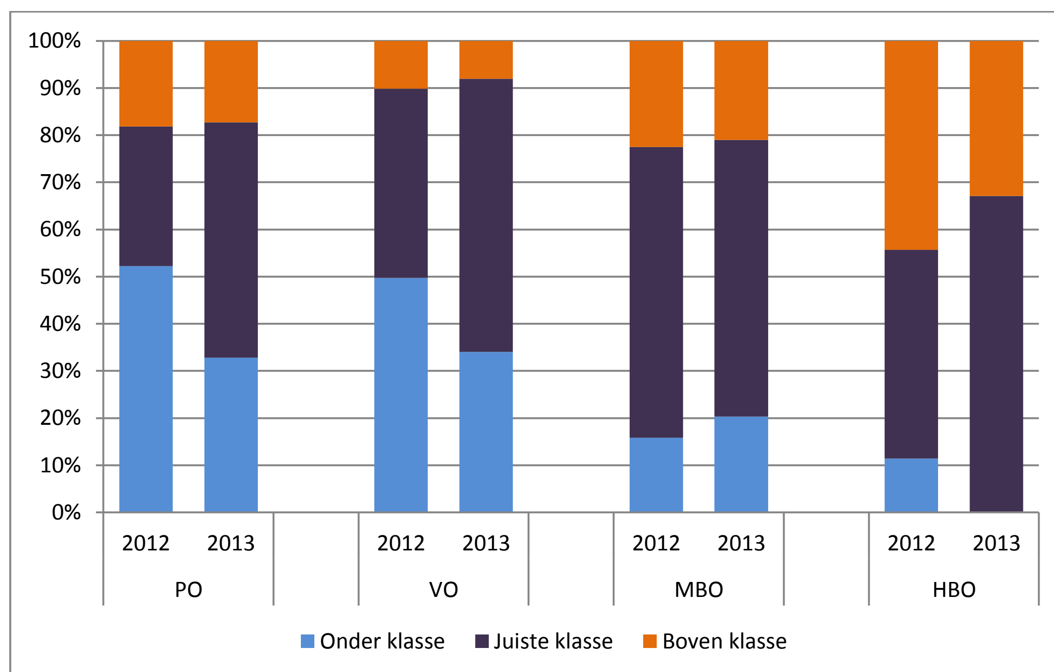

Voor een nog wat gedetailleerder beeld van de hoogte van de bezoldigingen binnen de verschillende salarisklassen kijken we ook naar in hoeverre de bezoldigingen in de juiste salarisklasse vallen op basis van de in de cao of beloningscode vastgestelde criteria (figuur 2). Deze criteria bevatten naast maximumbedragen ook minimumbedragen. In geval van primair en voortgezet onderwijs zijn deze minimumbedragen bepaald op basis van de beloning behorende bij de laagste trede van elke schaal. In drie van de vier sectoren heeft een verschuiving plaatsgevonden naar relatief meer bestuurders met een bezoldiging in lijn met de klasse waarin de instelling zich bevindt. Dit heeft plaatsgevonden zowel op basis van relatief minder bezoldigingen boven het klassemaximum als op basis van relatief minder bezoldigingen onder het klasseminimum. In het middelbaar beroepsonderwijs is er relatief het minst veranderd. Hier valt op dat er in 2013 relatief wat meer bezoldigingen onder het klasseminimum vallen.

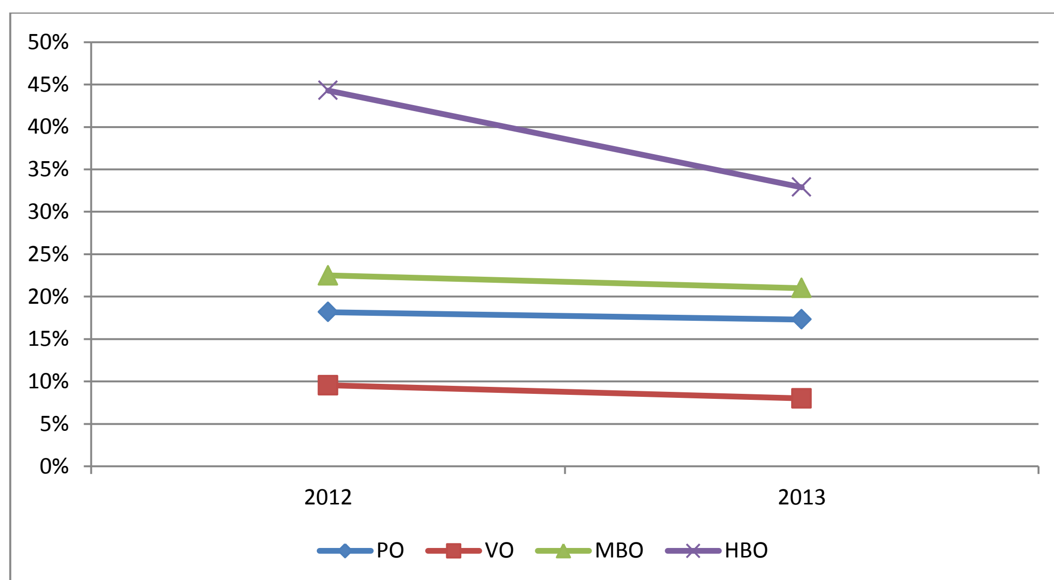
Figuur 3 laat zien hoe het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de cao-/codenorm zich heeft ontwikkeld van 2012 tot 2013. In alle vier sectoren is dit percentage gedaald. Figuur 4 doet hetzelfde voor het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Hier zien we dat dit percentage in twee sectoren, het hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs, sterk is gedaald. Dit zijn de

sectoren waar het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm ook relatief hoog is. In de andere sectoren zijn de aandelen juist iets gestegen.

Figuur 2 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, 2012 - 2013

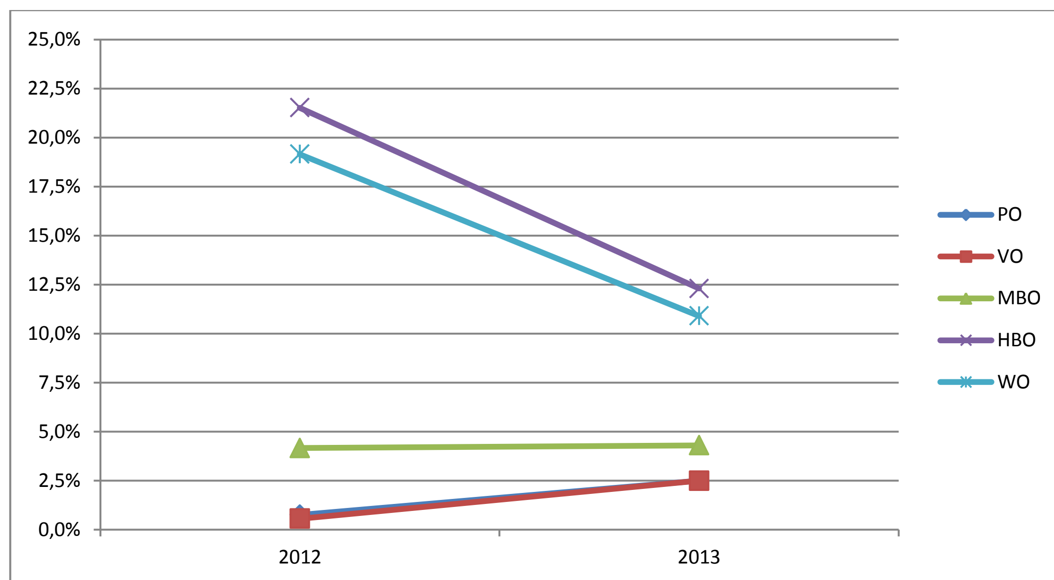

Figuur 3 Percentage bestuurders boven de cao-/codenorm, 2012 - 2013

In het primair onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs is ook gekeken naar de bezoldigingen van bestuurders van instellingen zonder leerlingen (in de andere sectoren komt dit type instelling niet voor) – zie tabel 3. Op deze instellingen zijn de cao-normen niet van toepassing. De bezoldigingen van de bestuurders worden alleen vergeleken met de sectorale WNT-norm. In het primair onderwijs zijn er drie bestuurders van dit type instellingen met een bezoldiging boven de sectorale norm. Dit is 4,5 procent van de bestuurders van instellingen zonder leerlingen. In het middelbaar beroepsonderwijs zijn er vier bestuurders, ofwel 9,5 procent, die met hun bezoldiging boven de sectorale norm komen.

*Figuur 4 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012 – 2013**

* Po en vo vallen vrijwel samen, waardoor po niet goed te zien is in deze figuur.

Tabel 3 Gegevens bestuurders instellingen zonder leerlingen

	Bestuurders boven de sectorale WNT-norm	
Sector	**Aantal**	**Percentage**
Po	3	4,5%
Vo	-	-
Mbo	4	9,5%
Hbo	-	-
Wo	-	-

SPREIDING BEZOLDIGINGEN BESTUURDERS

Naast het aantal bestuurders dat een bezoldiging boven de cao-/codenorm heeft ontvangen, is het ook interessant om te zien of de overige bestuurders een bezoldiging hebben ontvangen die tegen het maximum aan zit, of er nog juist een eind vandaan zit. Om dit inzichtelijk te maken zijn per sector boxplots gemaakt waarin de spreiding binnen

de verschillende klassen wordt weergegeven. Daarnaast is aan de spreiding per klasse een waarde toegekend (met behulp van de variatiecoëfficiënt).

In het primair onderwijs is de spreiding ten opzichte van de andere sectoren relatief groot. In het voortgezet onderwijs is de spreiding in de laagste klasse en vooral de hoogste klasse relatief klein, terwijl de spreiding in de andere klassen juist relatief groot is. De afstand van een groot deel van de bezoldigingen tot de maximum cao-norm is hier vrij groot. In het primair onderwijs is deze afstand kleiner. In het middelbaar beroepsonderwijs is de spreiding vrij klein, en neemt deze af met de salarisklasse. In klasse B is de afstand van een groot deel van de bezoldigingen tot de maximum codenorm nog relatief groot, in de klassen A en vooral C is deze afstand gering. In het hoger beroepsonderwijs is de spreiding in de eerste drie klassen gemiddeld, terwijl deze in de hoogste klasse (heel) klein is. De afstand van een groot deel van de bezoldigingen tot de maximum codenorm is, vooral in de twee hoogste klassen, klein. In het wetenschappelijk onderwijs is de spreiding vrij gemiddeld. Wel liggen de bovenste 50 procent van de bezoldigingen behoorlijk dicht tegen het WNT-maximum aan.

HOOGTE BEZOLDIGINGEN TOEZICHTHOUDERS

Een groot deel van de toezichthouders in het primair en voortgezet onderwijs is onbezoldigd. In de andere sectoren is het overgrote deel van de toezichthouders juist bezoldigd.

De hoogte van de bezoldigingen van toezichthouders worden per sector samengevat aan de hand van de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging en het aantal toezichthouders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Deze gegevens staan vermeld in tabel 4. De gemiddelde jaarlijkse bezoldiging varieert van ruim €3.000 in het primair onderwijs tot bijna €10.000 in het wetenschappelijk onderwijs.

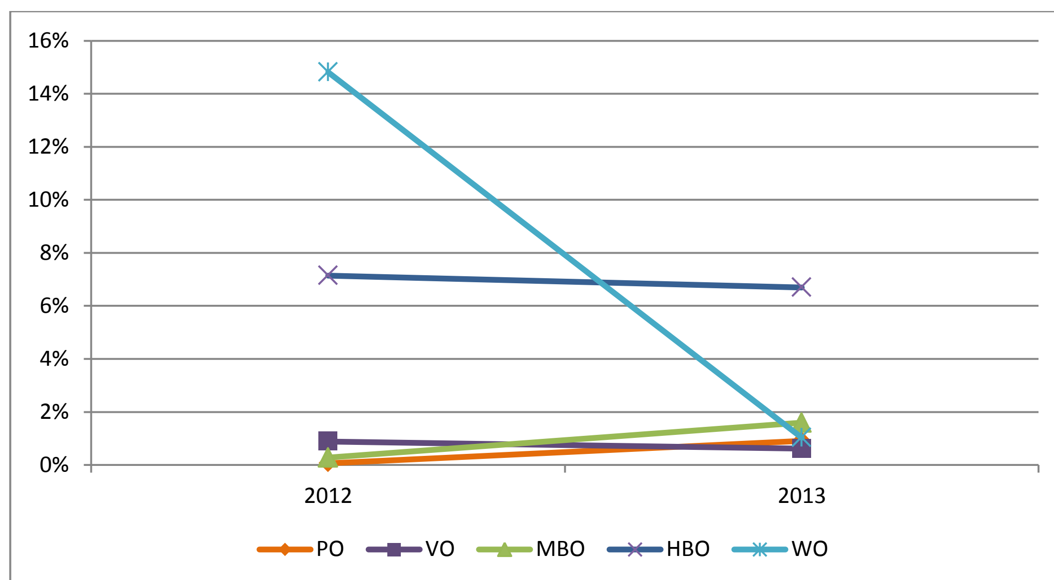
Tabel 4 Gegevens bezoldiging toezichthouders naar sector

		Sectoraal maximum		Toezichthouders boven de sectorale norm	
Sector	**Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging**	**Voorzitter**	**Lid**	**Aantal**	**Percentage**
Po	3.175	12.342	8.228	46	3,8%
Vo	3.530	13.722	9.148	9	1,1%
Mbo	5.804	14.871	9.914	6	1,7%
Hbo	7.079	14.871	9.914	14	7,0%
Wo	9.775	17.145	11.430	1	1,0%

Voor toezichthouders geldt de richtlijn dat voorzitters maximaal 7,5 procent van het sectorale maximum mogen ontvangen en leden maximaal vijf procent van het sectorale maximum. De bedragen staan vermeld in tabel 4. Dezelfde tabel geeft ook het aantal toezichthouders weer dat een bezoldiging heeft ontvangen boven dit sectorale maximum voor toezichthouders. Hierbij zijn voorzitters en leden samengenomen. In absolute aantallen heeft het primair onderwijs de meeste toezichthouders boven de norm. Als percentage van het totaal aantal bezoldigde toezichthouders heeft het hoger beroepsonderwijs de meeste toezichthouders boven de norm.

In een vergelijking met de percentages toezichthouders boven de norm in 2012 valt de sterke daling in het wetenschappelijk onderwijs op (figuur 5). De percentages in het voortgezet onderwijs en het hoger beroepsonderwijs zijn licht gedaald, de percentages in het primair onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs zijn licht gestegen.

Figuur 5 Percentage toezichthouders boven de sectorale norm, 2012 – 2013

De instellingen zonder leerlingen hebben in 2013 geen toezichthouders met een bezoldiging boven de norm.

HOOGTE BEZOLDIGINGEN FUNCTIONARISSEN

In een aantal sectoren hebben ook andere functionarissen (niet-topfunctionarissen) in 2013 een bezoldiging ontvangen boven het WNT-maximum van €228.599. Tabel 5 geeft een overzicht van de aantallen per sector en de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging. In totaal zijn er 15 functionarissen die met hun bezoldiging boven de WNT-norm uit komen. De meeste van deze functionarissen bevinden zich in het wetenschappelijk onderwijs.

Tabel 5 Gegevens functionarissen boven de WNT-norm

Sector	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging	Functionarissen boven de WNT- norm
Po	-	0
Vo	-	0
Mbo	237.235	1
Hbo	259.807	3
Wo	266.149	11

1 ACHTERGROND, DOEL EN VRAAGSTELLING

Achtergrond en doel

Sinds 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. De WNT beoogt een evenwichtige, verantwoorde en maatschappelijk aanvaardbare bezoldiging in de publieke en semipublieke sector, door inkomens en ontslagvergoedingen te normeren en openbaar te maken.

De WNT normeert de bezoldiging van topfunctionarissen. Het begrip 'topfunctionaris' is een centraal begrip in de WNT en omvat twee categorieën. De eerste categorie (de topbestuurders) bestaat uit leden van het hoogste uitvoerende orgaan van een rechtspersoon of instelling en de daaraan hoogste ondergeschikten, en degenen belast met de dagelijkse leiding. De tweede categorie (toezichthouders) zijn de leden van het hoogste toezichthoudende orgaan, zoals de Raad van Toezicht of de Raad van Commissarissen.[3]

Voor voorzitters en leden van Raden van Toezicht geldt een afwijkend regime t.o.v. bestuurders. Dit omdat met leden van toezichthoudende organen vaak bezoldigingsafspraken worden gemaakt zonder dat de hoeveelheid tijd wordt vastgelegd die zij aan hun functie moeten besteden. De WNT legt een directe relatie tussen het maximum van de bezoldiging van de bestuurder en de maximale honorering van de interne toezichthouders. Het doel is excessieve bezoldigingen te voorkomen door een bezoldigingsmaximum te stellen dat gerelateerd is aan het maximum voor de betreffende sector. Het maximum voor een lid en voorzitter van een Raad van Toezicht bedraagt per kalenderjaar respectievelijk 5% en 7,5% van de maximum bezoldiging van het sectorale maximum.

De WNT-norm voor 2013 was €228.599. Tegelijkertijd met de invoering van de WNT is specifiek voor het onderwijs een ministeriële regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren in werking getreden. Met deze ministeriële regeling zijn de sectorale bezoldigingsmaxima per onderwijssector vastgesteld. Deze varieert in 2013 van €164.551 voor het PO, €182.948 voor het VO, tot €198.279 voor MBO en HBO[4]. Voor WO geldt geen verlaagd plafond. Om te voorkomen dat de bezoldigingen van alle bestuurders naar het sectorale maximum zouden toegroeien, werd het wenselijk geacht om salarisklassen onder de sectorale maxima in te bouwen. Om het draagvlak voor deze salarisklassen te vergroten, is gekozen voor zelfregulering. De onderwijssectoren hebben daarom in bestuurderscao's (po en vo) en beloningscodes (mbo en hbo) salarisklassen onder de sectorale maxima vastgelegd[5]. Deze salarisklassen zijn afhankelijk van het aantal

[3] Zie: WNT-jaarrapportage 2013, Jaaranalyse en overzicht Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT).

[4] Dit betreft regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 8 december 2012, nr. WJZ/353186 (10126), houdende verlaagde bezoldigingmaxima voor topfunctionarissen in het onderwijs en ter invoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren). Deze is onder meer terug te vinden in de Staatscourant: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2012-26223.html.

[5] Aanbiedingsbrief monitor beloningscodes/cao's bij WNT 2012 aan Tweede Kamer (9 september 2014).

leerlingen resp. studenten van het betreffende bestuur, waarbij het gewicht van leerlingen kan verschillen, afhankelijk van het type onderwijs dat wordt gevolgd.

Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap wil graag weten in hoeverre de feitelijke beloningen passen binnen de opgestelde salarisklassen en of de zelfregulering ook daadwerkelijk functioneert. De voorliggende studie betreft een meting over het jaar 2013. Over 2012 is reeds een nulmeting uitgevoerd vóór invoering van de WNT.[6] Dit geeft de mogelijkheid om ontwikkelingen sinds de invoering van de WNT zichtbaar te maken. Om een dergelijke vergelijking mogelijk te maken wordt een sterk vergelijkbare aanpak gehanteerd als in de nulmeting.

Bij de interpretatie van de bezoldigingen moet rekening worden gehouden met het overgangsrecht. Topfunctionarissen die meer verdienen dan het sectorale maximum kunnen daardoor in een overgangsregime terechtkomen. Naast de afspraken voor bezoldigingen boven het sectorale maximum gelden ook afspraken over uitfasering binnen de sectoren mbo en hbo over de codenormen onder het sectorale maximum. Bij herbenoemingen kan sprake zijn van een afbouw van drie jaar.

WNT Jaarrapportage

Naast de voorliggende monitor beloningscodes/cao’s bij WNT wordt ook in bredere zin gerapporteerd over de WNT. In december 2014 heeft de minister van BZK de WNT Jaarrapportage 2013 naar de Tweede Kamer verzonden. In de Jaarrapportage wordt ingegaan op gemelde gegevens door alle meldingsplichtige instellingen, waaronder instellingen uit het onderwijs. Voor de daarin gepresenteerde cijfers over het onderwijs geldt dat deze alleen zijn gericht op de sectorale maxima en eventueel overschrijdingen daarvan. De invloed van de ingebouwde salarisklassen komt niet aan bod. Tussen de gepresenteerde cijfers in de WNT Jaarrapportage en de voorliggende Monitor beloningscodes/cao's treden enige verschillen in uitkomsten op. Deze verschillen zijn te verklaren doordat de selecties waarop de analyse zijn gebaseerd op een aantal punten afwijken. Het belangrijkste verschil is dat de WNT Jaarrapportage is gebaseerd op personen die in 2013 een volledig jaar in dienst waren. In de Monitor beloningscodes/cao's worden alle personen meegenomen die in 2013 op 31 december 2013 in dienst waren.

Onderzoeksvragen

Concreet wordt in deze monitor 2013 per sector antwoord gegeven op de volgende vragen:

1. Hoeveel (zowel absoluut als relatief) onderwijsbesturen hebben beloningsgegevens gerapporteerd? Wat is de kwaliteit van de data? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012?
2. Hoeveel bezoldigd bestuurders en gehonoreerde toezichthouders zijn er gemiddeld per onderwijsinstelling? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012?

---

[6] Van Geel en Van der Boom, Monitor beloningscodes/cao’s bij WNT – Nulmeting, April 2014.

3. Hoe hoog zijn de bezoldigingen van bestuurders? Hoeveel (zowel absoluut als relatief) bestuurders ontvingen in 2013 een bezoldiging boven het sectorale maximum? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012?
4. Zitten bestuurders op basis van de in de cao (po en vo) of beloningscode (mbo en hbo) vastgestelde criteria in de juiste salarisklasse? Hoeveel (zowel absoluut als relatief) bestuurders zitten boven de voor hen geldende salarisklasse en hoeveel bestuurders zitten eronder? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012? In hoeverre zitten de *nieuwe* bestuurders binnen de juiste salarisklasse?
5. Wat is de verdeling/spreiding van de bezoldiging van bestuurders in po, vo, mbo en hbo binnen de salarisklassen? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012?
6. In hoeverre bewegen besturen tussen sectoren en tussen de klassen binnen een sector?
7. Hoe hoog zijn de honoreringen van toezichthouders? Hoeveel toezichthouders ontvingen in 2013 een bezoldiging boven 7,5% (voorzitter) dan wel 5% (lid) van het sectorale maximum? Wat is de ontwikkeling ten opzichte van 2012?
8. Hoeveel andere functionarissen (niet-topfunctionarissen) ontvingen in 2013 een bezoldiging boven het WNT-maximum? Hoe hoog waren deze bezoldigingen?

Opzet van deze rapportage

Deze rapportage is als volgt opgezet. In het volgende hoofdstuk 2 geven we een nadere beschrijving van de relevante regelingen omtrent sectormaxima en de bepaling van salarisklassen per onderwijssoort. Vervolgens wordt een beschrijving gegeven van de gebruikte data, inclusief de kwaliteit hiervan en de uitgevoerde bewerkingen (hoofdstuk 3). Daarna volgt de specifieke uitwerking van de vraagstelling voor de verschillende sectoren in het onderwijs.

2 SECTORALE MAXIMA EN SALARISKLASSEN

De salarisklassen en de daarbij behorende bezoldigingsplafonds zijn bepaald op basis van de cao-criteria per onderwijssector, met uitzondering van het wetenschappelijk onderwijs, dat geen afzonderlijke klassen kent. Voor een aantal sectoren geldt dat de indeling in salarisklassen gebaseerd is op gegevens over meerdere jaren. Dit betreft het primair onderwijs, het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en het hoger beroepsonderwijs (hbo).

Aan elk van de salarisklassen zijn vervolgens het juiste beloningsmaximum en –minimum gekoppeld. De beloningscodes voor mbo en hbo bevatten naast een maximum beloning ook expliciet een minimum beloning. In geval van primair en voortgezet onderwijs is de laagste trede van de salarisschaal als minimum genomen. In het wo is alleen een maximum (het WNT-maximum) van toepassing.

De sectorale maxima in de WNT gelden voor de totale bezoldiging. De totale bezoldiging is beloning plus (belastbare) onkostenvergoeding plus pensioenbijdrage werkgever. De beloning bestaat uit het bruto jaarsalaris inclusief eindejaarsuitkering en vakantiegeld. In het geval van het voortgezet onderwijs is hierbij ook een eventuele variabele beloning inbegrepen.

2.1 PRIMAIR ONDERWIJS

De indeling in salarisklassen binnen het primair onderwijs is gebaseerd op het gemiddeld aantal gewogen leerlingen in de drie voorgaande jaren. De salarisklassen voor 2013 zijn dus gebaseerd op de gewogen leerlingaantallen op 1 oktober van de jaren 2010, 2011 en 2012. Zie tabel 2.1 voor de voorgeschreven gewogen leerlingaantallen per klasse.

Voor het bepalen van het gewogen aantal leerlingen per schoolbestuur moet het aantal leerlingen van de diverse onderwijssoorten met de volgende factor vermenigvuldigd worden:

- Leerlingen regulier basisonderwijs: factor 1
- Leerlingen speciaal basisonderwijs: factor 2
- Leerlingen (voortgezet) speciaal onderwijs: factor 4
- Leerlingen voortgezet onderwijs: factor 2

Op basis van de verhouding tussen maximale totale bezoldiging (€130.564) in de hoogste schaal (B5) en de daarbij behorende vaste beloning (€112.555), worden de minimale en maximale totale bezoldigingen in de overige schalen berekend op basis van de gegeven vaste beloningen in de schalen; het minimum is het bedrag behorende bij de laagste trede van elke schaal (trede 1) en het maximum is het bedrag behorende bij de hoogste trede van elke schaal (trede 10).

*Tabel 2.1 Indeling in cao-schaal en bijbehorende minimum en maximum bedragen in het po**

Leerlingaantal (gewogen)	Cao-schaal	Minimum vaste beloning	Maximum vaste beloning	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging
≤ 500	Schaal B1	62.655	79.369	73.870	93.576
501 - 1.000	Schaal B2	67.864	86.023	80.011	101.421
1.001 - 2.000	Schaal B3	73.170	93.244	86.267	109.934
2.001 - 5.000	Schaal B4	79.369	102.461	93.576	120.801
≥ 5.001	Schaal B5	86.023	112.555	101.421	130.564

* De hier gehanteerde minimum vaste beloning is de vaste beloning behorende bij de laagste trede van elke schaal. De minimum en maximum bezoldiging is berekend op basis van de verhouding tussen de maximale bezoldiging (€130.564) in de hoogste schaal en de daarbij behorende vaste beloning (€112.555).

Het sectorale maximum volgens de cao en volgens de WNT sluiten niet bij elkaar aan. Dit komt omdat het WNT-bedrag nog niet vast stond op het moment dat de cao werd gesloten. Voor deze monitor sluiten we ons aan bij de WNT, en gebruiken dus een sectoraal maximum van €164.551. In het primair onderwijs kan een bestuurder daardoor een bezoldiging hebben die boven de hoogste klassenorm uitkomt, maar toch onder het sectorale maximum blijft. Bij de andere sectoren kan dit niet omdat de hoogste klasse aansluit bij het sectorale maximum volgens de WNT.

2.2 VOORTGEZET ONDERWIJS

In het voortgezet onderwijs is het leerlingaantal op 1 oktober 2012 bepalend voor de klasse waarin een instelling in 2013 valt.[7] Zie tabel 2.2 voor de voorgeschreven leerlingaantallen per klasse. In dezelfde tabel staan ook de minimum en maximum bedragen voor de beloning en de bezoldiging die aan de vijf klassen zijn toebedeeld. De cao bestuurders vo bevat de beloningen in geval van een dienstverband voor (on)bepaalde tijd en in geval van een functiecontract. De beloningen in het laatste geval zijn hoger. De beloning bestaat uit een vaste en variabele component. De vaste component bestaat uit het bruto jaarsalaris, een eindejaarsuitkering en vakantiegeld. De variabele component wordt alleen in specifieke situaties toegekend.

Aangezien de individuele contractsoort onbekend is, wordt voor het minimum uitgegaan van de vaste beloning behorende bij de laagste trede van desbetreffende schaal voor een dienstverband (on)bepaalde tijd. Het maximum is de maximale beloning (vast plus variabel) behorende bij de hoogste trede van desbetreffende schaal voor een functiecontract.

[7] Toelichting VO-raad: "Zodra op een VO-instelling het leerlingaantal onder of boven het leerlingaantal van een salarisklasse komt heeft dat direct gevolgen voor de indeling in een salarisklasse. Dit hoeft echter niet direct gevolgen te hebben voor het salaris van de bestuurder. De cao partijen hebben bij het vaststellen van het leerlingaantallen voor de klasse indeling gezocht naar grenzen die niet zo gevoelig zijn voor kleine wijzigingen."

De minimum en maximum beloningen zijn voor elke schaal bekend. De bijbehorende bedragen voor de bezoldiging zijn berekend op basis van de verhouding tussen de gegeven maximale totale bezoldiging (€182.948) in de hoogste schaal (B5) en de daarbij behorende vaste beloning (€155.173). Deze verhouding (van ongeveer 1,18) tussen beloning en bezoldiging wordt voor elke schaal verondersteld dezelfde te zijn. Het sectorale maximum in het voortgezet onderwijs is gelijk aan €182.948, de maximum bezoldiging in de hoogste schaal.

*Tabel 2.2 Indeling in cao-schaal en bijbehorende minimum en maximum bedragen in het vo**

Leerlingaantal	Cao-schaal	Minimum beloning	Maximum beloning	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging
≤ 500	Schaal B1	80.136	108.086	94.480	127.433
501 – 2000	Schaal B2	86.872	118.724	102.422	139.975
2001 – 4000	Schaal B3	94.166	130.460	111.021	153.812
4001 - 12.500	Schaal B4	103.434	143.347	121.948	169.005
≥ 12.501	Schaal B5	116.429	155.173	137.269	182.948

* De hier gehanteerde minimum vaste beloning is de vaste beloning behorende bij de laagste trede van elke schaal. De minimum en maximum bezoldiging is berekend op basis van de verhouding tussen de maximale bezoldiging (€182.948) in de hoogste schaal en de daarbij behorende vaste beloning (€155.173).

In geval er meerdere onderwijssoorten aangeboden worden, wordt in de cao als richtlijn meegegeven dat de werknemer in aanmerking komt voor bezoldiging volgens de voorwaarden van de onderwijssoort met de hoogste bezoldiging, wanneer minimaal een derde (33%) van het totale leerlingaantal van de onder het bestuur ressorterende scholen uit deze onderwijscategorie afkomstig is.

2.3 MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS

De indeling in salarisklassen binnen het middelbaar beroepsonderwijs is gebaseerd op het aantal studenten in het afgelopen jaar. De salarisklassen voor 2013 zijn dus gebaseerd op de studentenaantallen op 1 oktober van het jaar 2012. Dit betreft alleen de studenten in het mbo, ook in situaties waarin vo en mbo verenigd zijn in één instelling. Zie tabel 2.3 voor de benodigde aantallen studenten per klasse.

Ook de minimum en maximum bedragen zijn in de cao gespecificeerd. Dit betreft de totale bezoldiging, bestaande uit salaris, pensioenbijdrage van de werkgever en onkostenvergoeding.

Het sectorale maximum in het middelbaar beroepsonderwijs is gelijk aan de maximum bezoldiging in de hoogste klasse, te weten €198.279.

Tabel 2.3 Indeling in klasse en bijbehorende minimum en maximum bedrag in het mbo

Studentenaantal (gewogen)	Klasse	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging
< 8.000	Klasse A	117.931	160.094
8.000 - 17.999	Klasse B	133.897	179.184
≥ 18.000	Klasse C	149.862	198.279

De beloningscode mbo is van kracht sinds 1 december 2013. De bedragen in de code gelden voor 2013. Hier hoeft dus, ondanks de latere inwerkingtreding, geen indexering op worden toegepast.

2.4 HOGER BEROEPSONDERWIJS

Binnen het hoger beroepsonderwijs is de indeling van hogescholen in salarisklassen vanaf 2013 gebaseerd op drie differentiërende factoren: studentenaantallen, budget en aantal (onderwijs)sectoren. Elk van deze factoren heeft een verschillende wegingsfactor. Het aantal studenten telt mee voor 50 procent, het totale budget voor 30 procent en het aantal sectoren voor 20 procent.

Zowel studentenaantallen als budget worden hierbij gebaseerd op een *gewogen* gemiddelde over de laatste drie jaren. In het geval van 2013 zijn dat de jaren 2010, 2011 en 2012. Het jaar 2012 telt drie keer zo zwaar mee en het jaar 2011 twee keer zo zwaar als het jaar 2010. Voor het aantal sectoren wordt het aantal in het voorgaande jaar gebruikt, in dit geval dus het jaar 2012.

In tabel 2.4 staan de in de cao bepaalde minimum en maximum bedragen. Voor een voorzitter gelden andere bedragen dan voor een lid van een college van bestuur. Het sectorale maximum bedraagt €198.279.

Tabel 2.4 Indeling in klasse en bijbehorende minimum en maximum bedragen in het hbo

	Voorzitter CvB		Lid CvB	
Salarisklasse	**Minimum bezoldiging**	**Maximum bezoldiging**	**Minimum bezoldiging**	**Maximum bezoldiging**
Klasse 1	112.063	149.417	101.977	135.970
Klasse 2	123.146	164.195	112.063	149.417
Klasse 3	135.325	180.434	123.146	164.195
Klasse 4	148.709	198.279	135.325	180.434

2.5 WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS

In het wetenschappelijk onderwijs worden geen afzonderlijke salarisklassen onderscheiden, noch een onderscheid gemaakt tussen voorzitters en leden van colleges van bestuur. De maximum bezoldiging is gelijk aan de WNT-norm van €228.599.

3 GEBRUIKTE DATABESTAND: BEWERKINGEN EN KWALITEIT

3.1 BEWERKINGEN OP DATABESTAND

Voorafgaand aan de analyse heeft een nadere controle op het bestand plaatsgevonden en zijn aanvullingen en correcties doorgevoerd. Het gecontroleerde en aangevulde databestand is de basis voor de analyse en rapportage. De bewerkingen bestonden uit drie stappen:

1. controle van het bestand
2. toetsing van ontbrekende gegevens
3. toevoegen van ontbrekende gegevens en aanpassen afwijkingen.

Controle van het bestand

Het aangeleverde bestand van DUO is al uitgebreid gecontroleerd op afwijkingen. De focus bij de controle lag daarom op specifieke afwijkingen. Gekeken is in hoeverre aangeleverde gegevens compleet zijn en of er verschillen optreden tussen ontvangen gegevens van instellingen en berekende waarden (omrekening naar volledige dienstverbanden of hele jaar in dienst). Specifiek is daarbij ingezoomd op extreme waarden en grote verschillen tussen de ontvangen gegevens en de berekende waarden. Bij dergelijke opvallende waarden is een controle in de jaarverslagen gedaan op de beloningscomponenten, de omvang van het dienstverband en de indiensttredingsdatum.

Verder is specifiek gekeken naar personen die meerdere keren in het bestand zitten. Allereerst is beoordeeld of er sprake is van een mogelijke dubbele opgave (bijvoorbeeld door een correctie op een eerdere aanlevering). Organisaties of personen die duidelijk dubbel zijn, zijn uit het bestand verwijderd. Daarnaast zijn er personen die terecht meerdere keren in het bestand kunnen zitten, omdat zij meerdere dienstverbanden hebben. Deze zijn gemarkeerd en worden in de analyse meegenomen. Een laatste groep bestaat uit personen die meerdere keren in het bestand voorkwamen met dezelfde beloningsgegevens, maar bij een andere instelling. Omdat de gegevens identiek waren – op de instelling na – is in zo'n geval slechts één case meegenomen. Na bepaling van de salarisklasse van de instellingen is daarbij gekeken naar het dienstverband met de hoogste salarisklasse. Deze vormt vervolgens de basis voor de analyse.

Op basis van het leerlingaantal is in het geval van primair en voortgezet onderwijs gecontroleerd of een instelling zich in de juiste sector bevindt. Richtlijn hiervoor is dat de werknemer in aanmerking komt voor bezoldiging volgens de voorwaarden van de onderwijssoort met de hoogste bezoldiging, wanneer minimaal een derde (33%) van het totale leerlingaantal van de onder het bestuur ressorterende scholen uit deze onderwijscategorie afkomstig is. Scholen waarvan een derde of meer van het totale leerlingaantal uit het voortgezet onderwijs afkomstig is zijn ingedeeld in de sector voortgezet onderwijs. Scholen waarvan minder dan een derde van het totale leerlingaantal uit het voortgezet onderwijs afkomstig is zijn ingedeeld in de sector primair onderwijs.

Toetsing ontbrekende gegevens

De tweede stap in de bewerking is het toetsen van ontbrekende gegevens. In het gehele bestand ontbreken regelmatig gegevens over de omvang van het dienstverband en in- en uitdiensttredingsdata. Hierbij zijn de volgende regels gehanteerd:

- bij een onbekend fte bij bestuurders is ervan uitgegaan dat het om een volledig dienstverband gaat (1 fte);
- wanneer de fte bij andere functionarissen ontbreekt dan is deze gecontroleerd in het jaarverslag;
- bij ontbrekende in- en uitdiensttredingsdata wordt ervan uitgegaan dat men het hele jaar deze functie heeft vervuld.

Ontbrekende gegevens over de functie zijn nagezocht in de jaarverslagen.

Aanvullingen en correcties doorvoeren

Vervolgens zijn op basis van de gevonden informatie de ontbrekende gegevens toegevoegd en afwijkingen aangepast. Voor de verdere analyses zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Alleen die personen die aan het einde van het jaar (31 december 2013) nog in dienst zijn, zijn meegenomen.
- Personen met een totale bezoldiging van minder dan € 1.500,- zijn als onbezoldigd beschouwd.
- Als er een breuk in de aanstelling van een functionaris is te constateren (bijvoorbeeld door functiewisseling) dan zijn de gegevens van de laatste functie aangehouden om de berekeningen op uit te voeren.

Aantal cases analyse

Na de controles zijn de uitkomsten gebaseerd op het aantal cases dat in de onderstaande tabel is gepresenteerd. Per sector is een uitsplitsing gemaakt naar het aantal bestuurders, toezichthouders en overige functionarissen.

Tabel 3.1 Overzicht aantal cases en aandeel cases zonder ingevulde bezoldiging

Sector	PO	VO	BVE	HBO	WO
Aantal cases	**7911**	**2112**	**691**	**312**	**185**
bestuurders	2312	559	211	89	63
toezichthouders	5591	1552	471	218	106
functionarissen	8	1	9	5	16
Aandeel cases bezoldiging = 0*	**50%**	**18%**	**4%**	**3%**	**11%**
bestuurders	34%	4%	1%	0%	2%
toezichthouders	56%	23%	5%	3%	17%
functionarissen	0%	0%	11%	20%	6%

* Alle cases in het bestand waarbij geen bezoldiging is ingevuld. Dit zijn waarschijnlijk voor het grootste deel onbezoldigde functies. In de verdere analyses zijn deze cases gezamenlijk met alle bezoldingen beneden de €1.500 als onbezoldigd beschouwd.

Van een deel van de personen is de gemelde bezoldiging nul. Het gaat hierbij voornamelijk om toezichthouders. Bij het PO gaat het ook om een relatief groot deel van de bestuurders (34%). Al deze cases zijn samen met cases met een bezoldiging van minder dan €1.500 beschouwd als onbezoldigde functies. Van de overige cases was de bezoldiging wel bekend.

3.2 KWALITEIT VAN DE DATABESTANDEN

Vorig jaar is in de nulmeting geconstateerd dat de dekkingsgraad van aangeleverde gegevens sterk wisselde per sector. Ook werd de kwaliteit van de geleverde data als wisselend getypeerd. Met name ontbrak vaak informatie over de in- en uitdiensttreding en de omvang van het dienstverband.

Dit jaar valt op dat nog steeds een deel van de gegevens ontbreekt. Met name de in- en uitdiensttreding ontbreekt met enige regelmaat. Ook de omvang van het dienstverband ontbreekt relatief vaak. Waarschijnlijk zijn instellingen wel geneigd afwijkingen in te vullen, maar dit wordt nagelaten bij een volledig dienstverband over het gehele jaar. Zoals eerder aangegeven is bij deze gevallen dan ook standaard uitgegaan van een volledig dienstverband over het gehele jaar.

De functies zijn over het algemeen goed ingevuld. In een beperkt aantal gevallen diende een check plaats te vinden. Verder blijken de opvallende bedragen die extra zijn gecontroleerd in bijna alle gevallen overeen te komen met de bedragen in het jaarverslag. Er zijn bij deze opvallende waarden dus geen invoerfouten meer geconstateerd. Hoge correctiefactoren op de duur en omvang van het dienstverband kwamen vaker voor. Bij controle werden in enkele gevallen een andere duur en omvang gevonden in het jaarverslag.

Tot slot kan worden vermeld dat de door DUO aangeleverde gegevens relatief compleet en goed zijn in vergelijking met andere bestanden die voor de landelijke analyse van alle WNT- instellingen zijn gebruikt.

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste kenmerken van de datakwaliteit opgenomen per sector.

Tabel 3.2 Kwaliteit van de aangeleverde data

Sector	PO	VO	BVE	HBO	WO
Gegevens ontbreken:					
Datum in dienst	44%	25%	24%	20%	19%
Datum uit dienst	89%	78%	71%	51%	56%
Omvang dienstverband	83%	76%	75%	72%	58%
Functie	1%	1%	0%	3%	0%
Aantal instellingen totaal	**1355**	**293**	**80**	**35**	**18**
Aantal in bestand	1223	283	78	35	18
Aantal in analyse	1209	280	78	35	18

Primair onderwijs

Voor het primair onderwijs is bij de helft van de cases geen bezoldiging vermeld. Met name toezichthouders (56%) voeren hun functie onbezoldigd uit. Verder ontvangt 34% van de bestuurders geen bezoldiging. Voor deze groep is steekproefgewijs getoetst of inderdaad geen bezoldiging in het jaarverslag was vermeld.

In het bestand van het primair onderwijs ontbraken relatief veel gegevens. Met name de datum uit dienst (89%) en omvang dienstverband (83%) zijn meestal niet ingevuld.

Er zijn 1223 instellingen met leerlingen in het PO aanwezig in het bestand van de 1355 instellingen PO in 2013. Na opschoning zijn uiteindelijk 1209 instellingen meegenomen in de analyses. Dit aantal is beduidend hoger dan in de nulmeting.

Voortgezet onderwijs

Voor het voorgezet onderwijs is van 18% van de cases de bezoldiging onbekend. Uit de functieomschrijving is op te maken dat het vooral gaat om toezichthouders (361) die hun functie onbezoldigd uitvoeren. Verder zijn er 14 bestuurders en 6 interim-bestuurders die volgens het jaarverslag inderdaad geen bezoldiging ontvangen. Van 5 bestuurders is geen jaarverslag aanwezig en kon geen toets plaatsvinden.

In het bestand ontbraken regelmatig de datum van indiensttreding (25%), de datum van uitdiensttreding (78%) en omvang dienstverband in fte (76%). Deze percentages liggen deels lager en deels hoger dan bij de vorige meting. De functie ontbrak bij 17 cases (1%).

Er zijn 283 instellingen in het VO aanwezig in het bestand van de 293 instellingen VO in 2013. Na opschoning zijn uiteindelijk 280 instellingen meegenomen in de analyses.

Middelbaar beroepsonderwijs

In de BVE sector is 4% van de cases onbezoldigd (vooral toezichthouders). Ook voor deze sector geldt dat met name de datum van uitdiensttreding en omvang van het dienstverband in de meeste gevallen ontbreekt. Bij ongeveer driekwart van de cases is geen informatie ingevuld op deze aspecten. Van 78 van de 80 instellingen in de sector zijn gegevens ontvangen.

Hoger beroepsonderwijs

Bij 3% van de functionarissen in het hoger beroepsonderwijs is geen bezoldiging gemeld. Het gaat hierbij uitsluitend om toezichthouders. De datum van uitdiensttreding ontbreekt bij 51% van de cases en het omvang dienstverband ontbreekt bij 72%.

De gegevens hebben betrekking op alle 35 instellingen in het HBO.

Wetenschappelijk onderwijs

In het wetenschappelijk onderwijs heeft 11% van de cases geen bezoldiging. Het gaat hierbij bijna volledig om toezichthouders.

Hoewel ook in deze sector relatief veel gegevens niet zijn ingevuld, is het percentage ontbrekende gegevens wel het laagst van de 5 sectoren. Bij 19% ontbrak de datum in dienst, bij 56% de datum uit dienst en bij 58% de omvang van het dienstverband. Alle 18 instellingen uit deze sector zijn meegenomen in de analyse.

Verdere verbetering kwaliteit bezoldigingsgegevens

Zoals aangegeven ontbreken vaak gegevens over de omvang van het dienstverband en de data van in- en uitdiensttreding. Deze gegevens zijn met name van belang om opvallende waarden goed te kunnen controleren. Nu moet daarvoor worden teruggegrepen op jaarverslagen. Verder zijn deze gegevens van belang voor de aanlevering voor de jaarrapportage over de WNT die jaarlijks door BZK wordt gemaakt. De in- en uitdiensttredingsdata worden gebruikt voor het maken van selecties en analyses. Voor een verdere verbetering van de datakwaliteit bevelen we aan het invullen van de omvang van het dienstverband en de in- en uitdiensttreding verplicht te stellen bij invoer. De invoer is voor de instellingen een relatief simpele handeling en de data zijn beschikbaar in jaarverslagen.

4 PRIMAIR ONDERWIJS

4.1 INLEIDING

De resultaten voor het primair onderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van 1209 instellingen op bestuursniveau, waarvan 1031 instellingen met leerlingen en 178 instellingen zonder leerlingen. Deze laatste categorie instellingen betreft samenwerkingsverbanden (WSNS) en regionale expertise centra en wordt apart bekeken in paragraaf 4.4. Door het ontbreken van leerlingen vallen deze besturen niet binnen een salarisklasse. De bezoldigingen van de bestuurders worden alleen vergeleken met de sectorale norm. In het jaar 2013 waren 1100 besturen met leerlingen actief in het primair onderwijs.

De gegevens over bestuurders zijn afkomstig van 1118 instellingen (982 met leerlingen, 136 zonder leerlingen), terwijl de gegevens over toezichthouders gebaseerd zijn op 986 instellingen (883 met leerlingen, 103 zonder leerlingen). In totaal gaat het over 2251 bestuurders en 5530 toezichthouders. De instellingen met leerlingen hebben 1899 bestuurders en 5051 toezichthouders.

Tabel 4.1 bevat een overzicht van de instellingen met leerlingen met minimaal één bezoldigde bestuurder en/of minimaal één bezoldigde toezichthouder. Van de 1031 besturen zijn er 932 met minimaal één bezoldigde bestuurder en 282 met minimaal één bezoldigde toezichthouder. Er zijn gemiddeld ongeveer 1,35 bezoldigde bestuurders per bestuur, iets lager dan in de nulmeting (1,46). Dit aantal is afhankelijk van de klasse waarin de instelling zich bevindt, bij de hogere klassen zijn gemiddeld meer bezoldigde bestuurders actief. Het aantal bezoldigde besturen is het grootst in schaal B1 en het kleinst in schaal B5.

Tabel 4.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

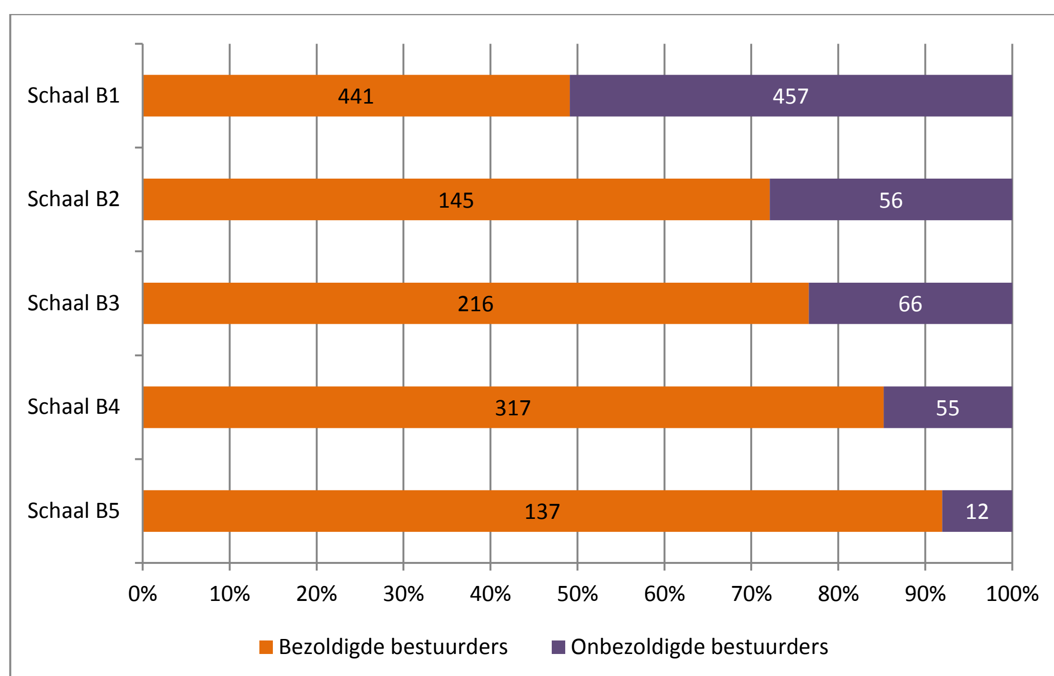
Cao-schaal	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Schaal B1	369	1,20	20	3,25
Schaal B2	109	1,33	20	3,80
Schaal B3	158	1,37	49	3,90
Schaal B4	223	1,42	131	4,30
Schaal B5	73	1,88	62	5,26
Totaal	**932**	**1,35**	**282**	**4,33**

Het gemiddelde aantal toezichthouders ligt hoger en bedraagt 4,33. Dit is hoger dan in de nulmeting (3,84). Ook hierbij geldt dat de hogere klassen gemiddeld meer toezichthouders hebben.

4.2 BESTUURDERS

In deze paragraaf gaan we nader in op de beloningen van bestuurders in het primair onderwijs. Figuur 4.1 laat per schaal de verdeling zien tussen bezoldigde en onbezoldigde bestuurders op het niveau van de individuele bestuurder. Hieruit volgt dat een groot deel van de bestuurders in het primair onderwijs bezoldigd is. Het aandeel bezoldigde bestuurders neemt toe met het schaalniveau. In schaal B1 is iets meer dan de helft van de bestuurders onbezoldigd.

Figuur 4.1 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde bestuurders

De maximum vaste beloning en de daarbij horende maximum bezoldiging staan vermeld in tabel 4.2. Dezelfde tabel bevat ook de aantallen bezoldigde bestuurders per schaal en de daaruit voorkomende verdeling van bestuurders over de schalen. Hieruit volgt dat de meeste (bezoldigde) bestuurders in schaal B1 vallen, gevolgd door schaal B4. De gemiddelde jaarlijkse bezoldiging in het primair onderwijs als geheel is gelijk aan €91.383.

Tabel 4.3 vergelijkt enkele uitkomsten in 2013 met die in 2012. Hierbij moet wel vermeld worden dat verschillen in de uitkomsten voor een deel het gevolg kunnen zijn van het sterk vergrote aantal instellingen in 2013 dat gegevens heeft verstrekt. Uit de vergelijking volgt bijvoorbeeld dat het aandeel bezoldigde bestuurders in 2013 veel groter is. Ook de verdeling over de schalen is behoorlijk anders. Vooral schaal B1 bevat een veel groter aandeel van de bestuurders dan in de nulmeting. De gemiddelde bezoldiging volgt nu een logischer patroon, oplopend van schaal B1 tot schaal B5. De gemiddelde bezoldiging is over de hele linie gestegen.

Tabel 4.2 Maximum beloningen per schaal en gegevens bezoldigde bestuurders

Cao-schaal	Maximum vaste beloning	Maximum bezoldiging	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de cao-schalen	Gemiddelde jaarlijkse beloning	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Schaal B1	79.369	93.576	441	35%	66.193	75.067
Schaal B2	86.023	101.421	145	12%	75.524	87.399
Schaal B3	93.244	109.934	216	17%	82.461	94.059
Schaal B4	102.461	120.801	317	25%	91.528	104.616
Schaal B5	112.555	130.564	137	11%	99.087	113.286
Totaal			**1256**	**100%**	**80.050**	**91.383**

Het aantal bezoldigde bestuurders in de huidige analyse, 1256, is groter dan het aantal bezoldigde bestuurders in de nulmeting, 527. Om te kijken in hoeverre de stijging van de bezoldigingen een gevolg is van de hogere dekkingsgraad is ook gekeken naar de gemiddelde bezoldiging van bestuurders in 2013 van wie de instelling in 2012 ook gegevens had gerapporteerd.[8] Dit levert echter geen ander beeld op van de stijgingen in gemiddelde bezoldiging per klasse.

Tabel 4.3 Vergelijking tussen 2012 en 2013

	Percentage bezoldigde bestuurders		Verdeling over schalen		Gemiddelde bezoldiging		
Cao-schaal	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2013***
Schaal B1	26,7%	49,1%	8%	35%	66.187	75.067	74.532
Schaal B2	20,3%	72,1%	6%	12%	63.695	87.399	89.052
Schaal B3	28,3%	76,6%	21%	17%	71.414	94.059	95.012
Schaal B4	45,7%	85,2%	45%	25%	100.013	104.616	104.550
Schaal B5	77,3%	91,9%	20%	11%	100.142	113.286	113.083
Totaal	**38,6%**	**66,0%**	**100%**	**100%**	**89.039**	**91.383**	**93.527**

* De gemiddelde bezoldiging van bestuurders in 2013 van wie de instelling in 2012 ook gegevens had gerapporteerd.

Om een beeld te krijgen van het totale scala aan bezoldigingen van bestuurders in het primair onderwijs, zijn de bezoldigingen van alle 1256 bestuurders, van laag naar hoog, in figuur 4.2 weergegeven. De horizontale lijn geeft het sectorale maximum aan. In totaal zijn er 32 bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Elf van deze bezoldigingen zijn boven het sectorale maximum komen te liggen als gevolg van de toepassing van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband).

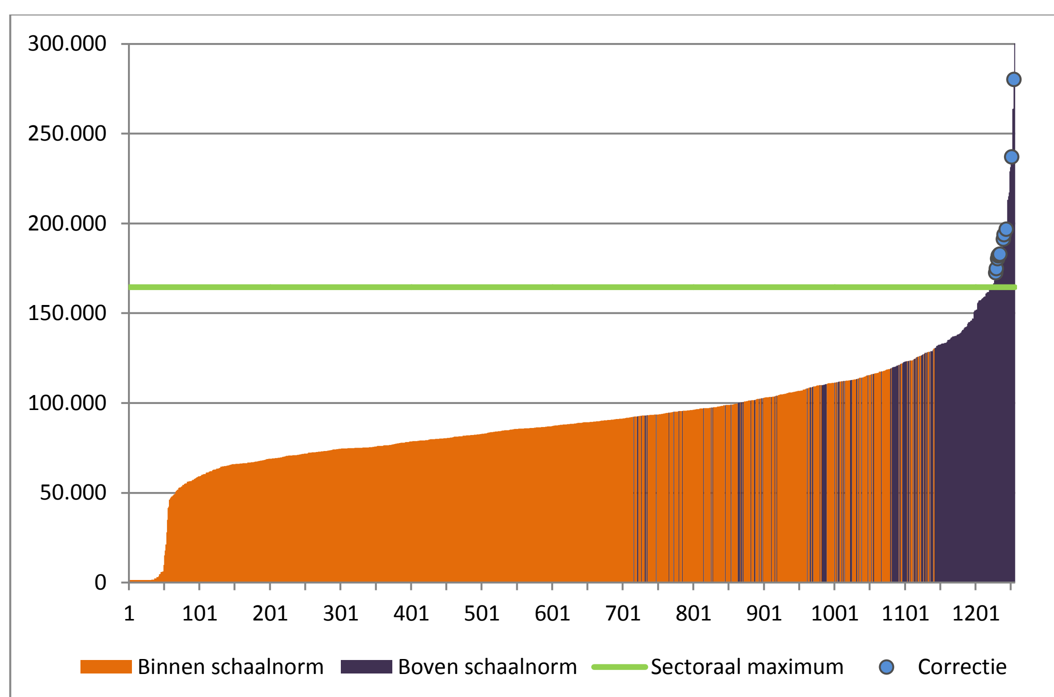
---

[8] Een nauwkeuriger beeld zou verkregen worden als niet op basis van instelling maar op basis van individuele bestuurders was bepaald van welke bestuurder ook in 2012 de bezoldiging in de analyse meegenomen was. Door het ontbreken van een individueel identificatienummer was dit echter niet mogelijk.

Bezoldigingen die onder het voor de betreffende bestuurder geldende schaalmaximum liggen zijn oranje gekleurd, bezoldigingen die boven het geldende schaalmaximum uitkomen hebben een paarse kleur gekregen. Er zijn 217 bestuurders met een bezoldiging boven een schaalmaximum.

De verdeling van de beloningen is wat anders dan die in de nulmeting. Er is een wat abruptere overgang van lage bezoldigingen naar de hogere bezoldigingen (boven €50.000). Ook zijn de waarden van de hoogste bezoldigingen in 2013 hoger dan in 2012.

Figuur 4.2 Bezoldiging bestuurders

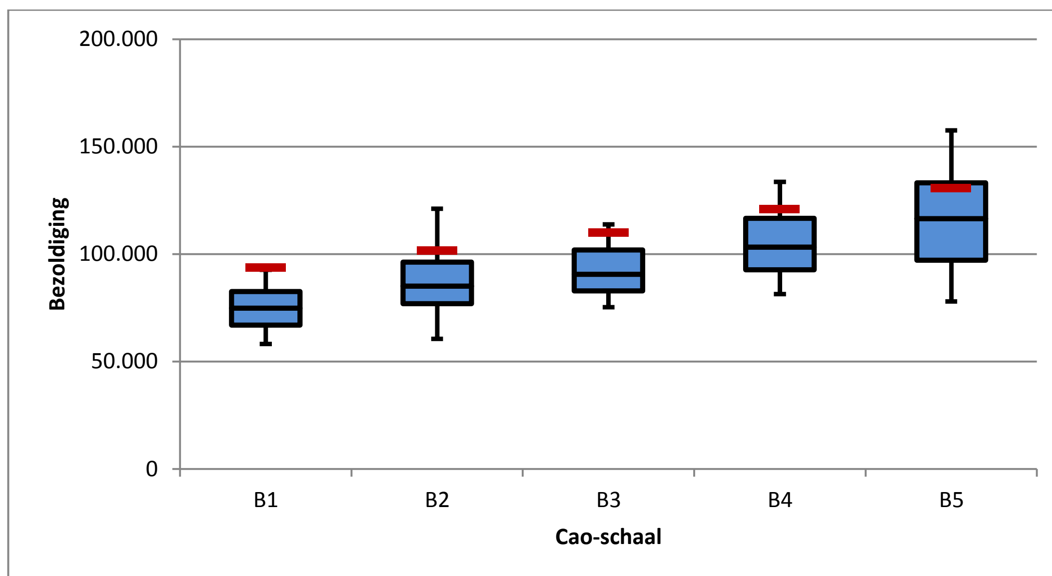

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

De spreiding van de bezoldiging van bestuurders binnen de salarisklassen wordt visueel in beeld gebracht in figuur 4.3 met behulp van zogenaamde boxplots. Per salarisklasse wordt de spreiding weergegeven aan de hand van grenzen waarbinnen vastgestelde percentages van de bezoldigingen liggen. Binnen de rechthoeken liggen de middelste 50 procent waarnemingen; binnen de grenzen van de verticale strepen, inclusief rechthoek, ligt 80 procent van de waarnemingen, tien procent ligt erboven en tien procent ligt eronder. De (horizontale) streep binnen de rechthoek geeft de hoogte van de mediaan[9] aan. De waarde van de mediaan per salarisklasse is gegeven in tabel 4.4. De rode streep geeft de hoogte van het schaalmaximum aan.

[9] De mediaan is de middelste waarde, met 50 procent van de waarnemingen erboven en 50 procent eronder.

*Figuur 4.3 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)**

* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een voorzitter per klasse weer.

De mate van spreiding kan ook weergegeven worden met een getal. Hiervoor wordt de variatiecoëfficiënt[10] gebruikt. Dit geeft de relatieve spreiding weer ten opzichte van de gemiddelde hoogte van de betreffende bezoldigingen.

Tabel 4.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders

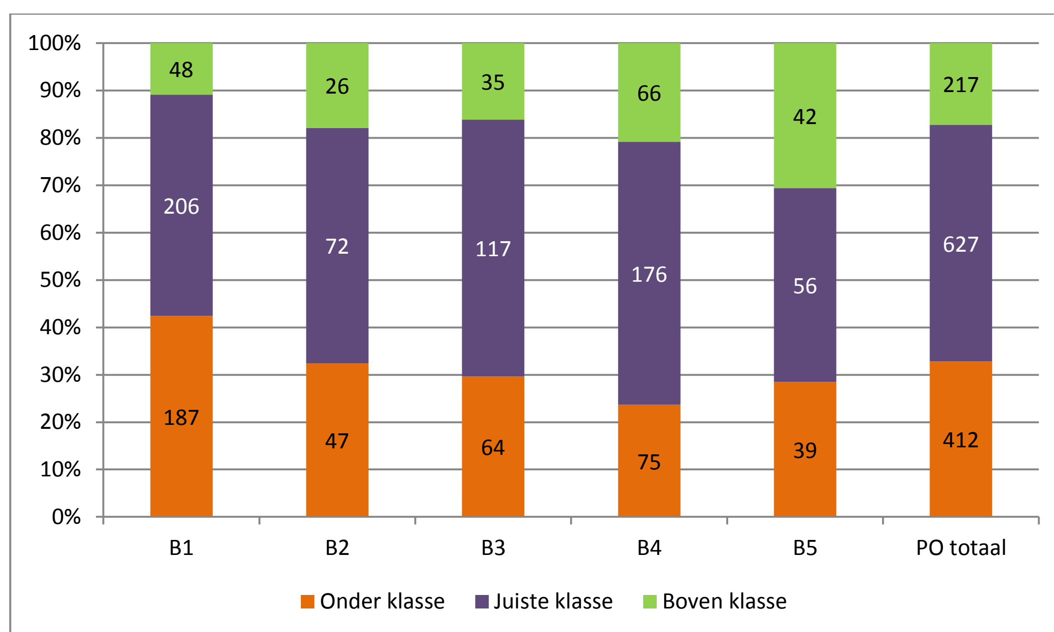
	Mediaan	Variatiecoëfficiënt
schaal B1	74.767	0,28
schaal B2	85.031	0,40
schaal B3	90.592	0,34
schaal B4	103.298	0,32
schaal B5	116.451	0,36

In schaal B1 liggen de beloningen het dichtst bij elkaar. In schaal B2 liggen de middelste 50 procent van de bezoldigingen nog vrij dicht bij elkaar, maar zorgen de bezoldigingen die daar buiten vallen dat de spreiding juist vrij groot is, zoals ook op te maken valt uit de waarde van de variatiecoëfficiënt. De mate van spreiding in de schalen B3 en B4 ligt daar tussenin. In schaal B5 is de spreiding ook vrij groot, ook binnen de middelste 50 procent bezoldigingen.

[10] De variatiecoefficiënt wordt bepaald door de standaarddeviatie te delen door het gemiddelde. Dit levert een dimensieloos getal op en kan dus goed gebruikt worden om verschillende populaties (met uiteenlopende gemiddelde beloningen) te vergelijken.

Zoals toegelicht in hoofdstuk 2 is er voor elke salarisklasse naast een maximum bedrag ook een minimum bedrag gespecificeerd. Met behulp van deze twee bedragen wordt per salarisklasse bekeken in hoeverre de bezoldigingen van de bestuurders daarbinnen vallen of daarbuiten. In het laatste geval kan de beloning onder het minimum liggen of boven het maximum. Figuur 4.4 laat zien hoe vaak deze drie mogelijkheden per salarisklasse voorkomen. Het percentage kan afgelezen worden aan de hand van de schaal op de verticale as, binnen de balken zelf staan de aantallen. Naast de vijf salarisklassen wordt deze driedeling ook gegeven voor het primair onderwijs als geheel.

Figuur 4.4 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

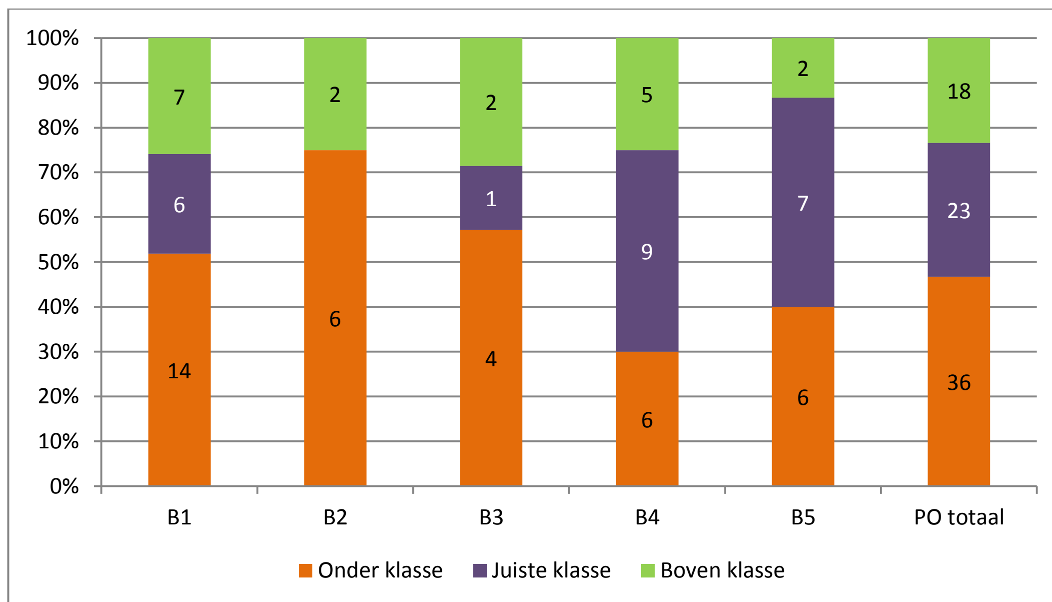
In totaal zijn er dus 217 bestuurders die in het jaar 2013 een bezoldiging hebben ontvangen boven het voor hen geldende schaalmaximum. Dit is ongeveer 17 procent van alle bezoldigde bestuurders. Dit is een daling van ongeveer één procentpunt, aangezien in 2012 ongeveer 18 procent van de bezoldigde bestuurders een bezoldiging boven de schaalnorm ontving. Daarnaast hebben 412 bestuurders, ongeveer een derde deel, juist een bezoldiging onder het schaalminimum ontvangen, terwijl de helft een bezoldiging ontving binnen de geldende bandbreedte.

Er is een tendens dat naarmate het niveau van de schaal omhoog gaat, het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de schaalnorm stijgt en het aandeel bestuurders met een bezoldiging onder het schaalminimum daalt.

Dat bestuurders een hogere bezoldiging ontvangen dan het schaalmaximum kan terug te voeren zijn op overgangsregelingen. Deze overgangsregelingen zijn echter niet van toepassing op nieuwe bestuurders, zodat eventuele bezoldigingen boven het schaalmaximum bij deze bestuurders niet hierop terug te voeren zijn. Daarom kijken we ook apart naar de indeling van de bezoldigingen naar salarisschaal in geval van nieuwe

bestuurders – zie figuur 4.5.[11] Hier valt op dat voor deze groep juist een groter deel (meer dan een vijfde deel) van de bestuurders een hogere beloning dan de schaalnorm heeft ontvangen. Dit kan, gezien de kleine aantallen nieuwe bestuurders, in meer of mindere mate toeval zijn. Ook kan het zo zijn dat, gezien het feit dat voor deze groep de bezoldiging noodzakelijkerwijs gecorrigeerd is voor het aantal maanden in dienst, binnen deze groep de bezoldiging vaker niet juist is weergegeven.[12]

Figuur 4.5 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

Figuur 4.6 laat zien hoe de situatie in 2013 qua indeling naar salarisschaal zich verhoudt tot de situatie in 2012.[13] In het primair onderwijs als geheel zijn er in 2013 meer bestuurders wiens bezoldiging in de juiste klasse valt dan in 2012. Er zijn zowel minder bezoldigingen boven het schaalmaximum als onder het schaalminimum.

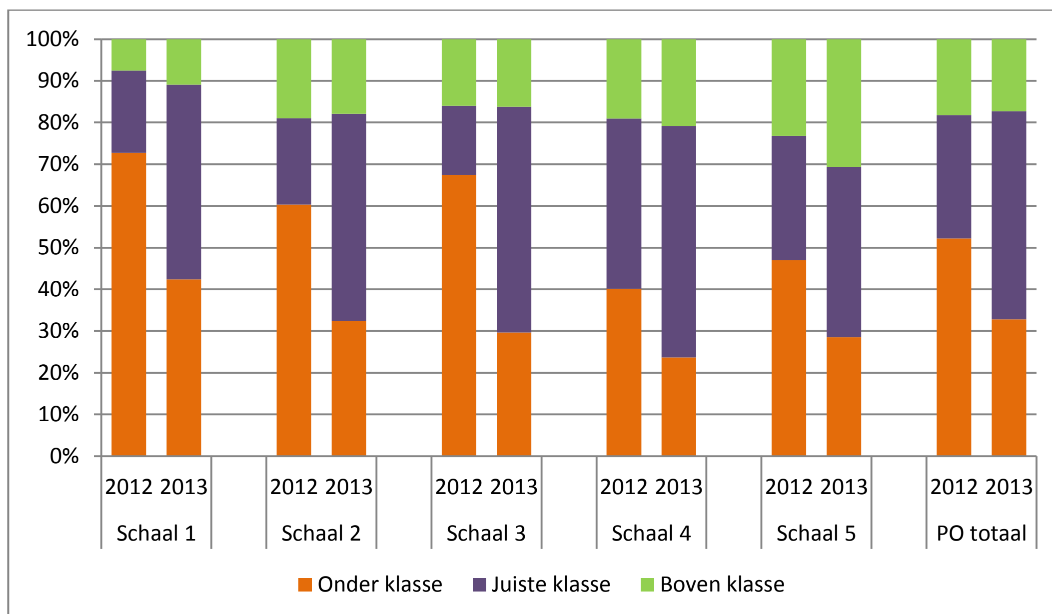
---

[11] Nieuwe bestuurders zijn geïdentificeerd aan de hand van een ingangsdatum dienstverband na 1 januari 2013 en de functiecategorie ‘bestuurder’. Interim bestuurders worden dus niet tot de nieuwe bestuurders gerekend. Van de 27 interim bestuurders hebben er negen een bezoldiging boven het schaalmaximum.

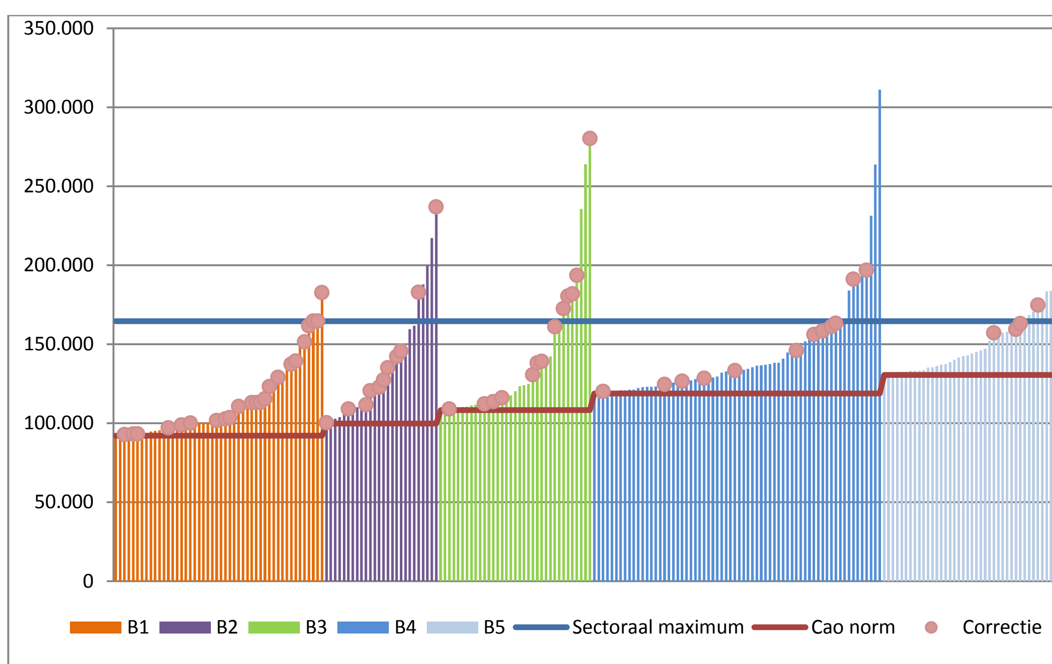
[12] Dit is het geval als in het jaarverslag (ten onrechte) de beloning al is opgehoogd naar een jaarlijkse beloning op grond van het aantal maanden in dienst.

[13] Voor deze vergelijking is op de data uit 2012 dezelfde methode toegepast als op de data in 2013. Zowel de schaalminima als de –maxima zijn anders vastgesteld. Dit geeft andere resultaten dan vermeld in de nulmeting.

Figuur 4.6 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, vergelijking met 2012

Figuur 4.7 Bezoldiging bestuurders boven schaalnorm

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

Om een gedetailleerder beeld te krijgen van de 217 bestuurders met een bezoldiging boven het schaalmaximum, waarvan 32 bezoldigingen boven de sectorale norm uitstijgen, worden in figuur 4.7 de hoogte van de bezoldigingen afgezet tegen het geldende

schaalmaximum en het sectorale maximum. Op deze manier kan per salarisklasse gezien worden in welke mate de bezoldigingen boven de norm uit komen. In een groot deel van de gevallen is de bezoldiging boven het schaalmaximum gekomen als gevolg van een toegepaste correctie op grond van lengte en/of omvang dienstverband. Dertig van de 217 bestuurders met een bezoldiging boven de schaalnorm is een interim bestuurder.

Ten opzichte van de nulmeting is het patroon wat anders. Vooral valt op dat er meer forse uitschieters zijn. Daarnaast is het aantal correcties fors toegenomen.

In tabel 4.5 zijn nog enkele gegevens weergegeven met betrekking tot de groep van bestuurders die met hun bezoldiging boven het schaalmaximum zitten. Voor deze hele groep is het gemiddelde bedrag boven de norm ruim €25.000. Binnen salarisklasse B1 is het gemiddelde bedrag het laagst, binnen salarisklasse B2 het hoogst. In absolute zin zijn de meeste bestuurders binnen deze groep afkomstig uit klasse B4. Relatief gezien komen beloningen boven de norm het meest voor in klasse B5, gevolgd door klasse B4.

Tabel 4.5 Gegevens over bestuurders boven schaalnorm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Schaal B1	20.773	48	10,9%	44	1,09
Schaal B2	39.197	26	17,9%	25	1,04
Schaal B3	32.347	35	16,2%	32	1,09
Schaal B4	26.203	66	20,8%	61	1,08
Schaal B5	22.682	42	30,7%	32	1,31
Totaal	**26.868**	**217**	**17,3%**	**194**	**1,12**

De 217 bestuurders met een beloning boven de norm zijn afkomstig van 194 besturen. Dit betekent dat een aantal besturen meerdere bestuurders hebben met een beloning boven de norm. Gemiddeld is dit 1,12 bestuurders met een beloning boven de norm per bestuur, vergelijkbaar met het gemiddelde in de nulmeting.

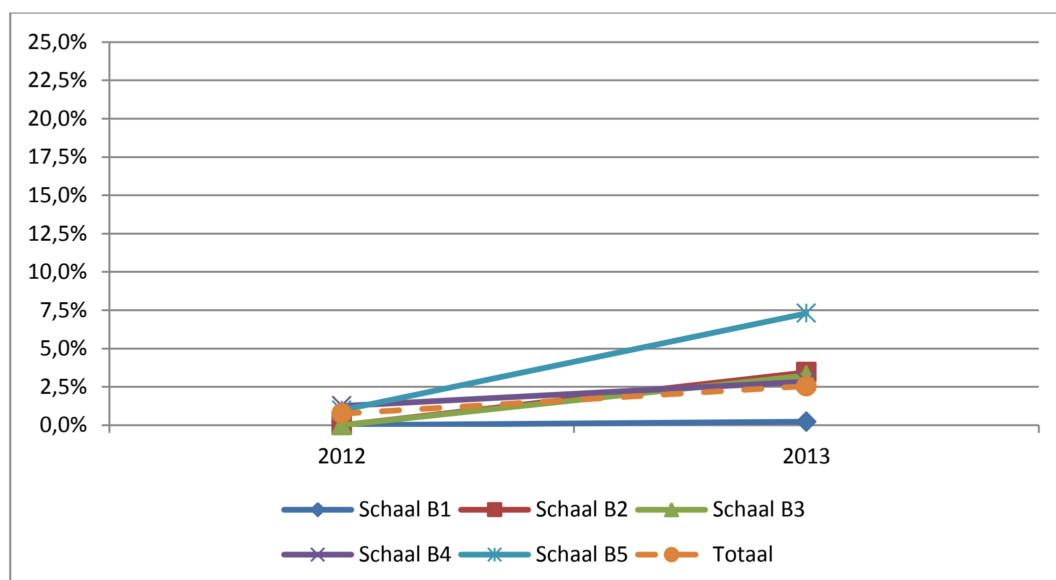
Tabel 4.6 Gegevens over bestuurders boven sectorale norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Schaal B1	18.131	1	0,2%	1	1,00
Schaal B2	40.413	5	3,4%	4	1,25
Schaal B3	50.864	7	3,2%	6	1,17
Schaal B4	50.195	9	2,8%	7	1,29
Schaal B5	23.474	10	7,3%	9	1,11
Totaal	**39.460**	**32**	**2,5%**	**27**	**1,19**

De gegevens over de bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm van €164.551 staan vermeld in tabel 4.6. Gemiddeld is het bedrag dat boven de sectorale norm uit komt bijna €40.000. Hoe hoger de schaal, hoe meer bestuurders een bezoldiging hebben ontvangen boven het sectorale maximum. De 32 bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm vormen ongeveer 2,5 procent van alle bezoldigde bestuurders. Deze 32 bestuurders zijn afkomstig van 27 besturen, een gemiddelde van 1,19 per bestuur. Drie bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm zijn interim bestuurder.

Figuur 4.8 laat de ontwikkeling zien die de percentages bestuurders boven de sectorale norm, per schaal en in totaal, hebben doorgemaakt van 2012 naar 2013. Alle percentages zijn over deze periode gestegen.

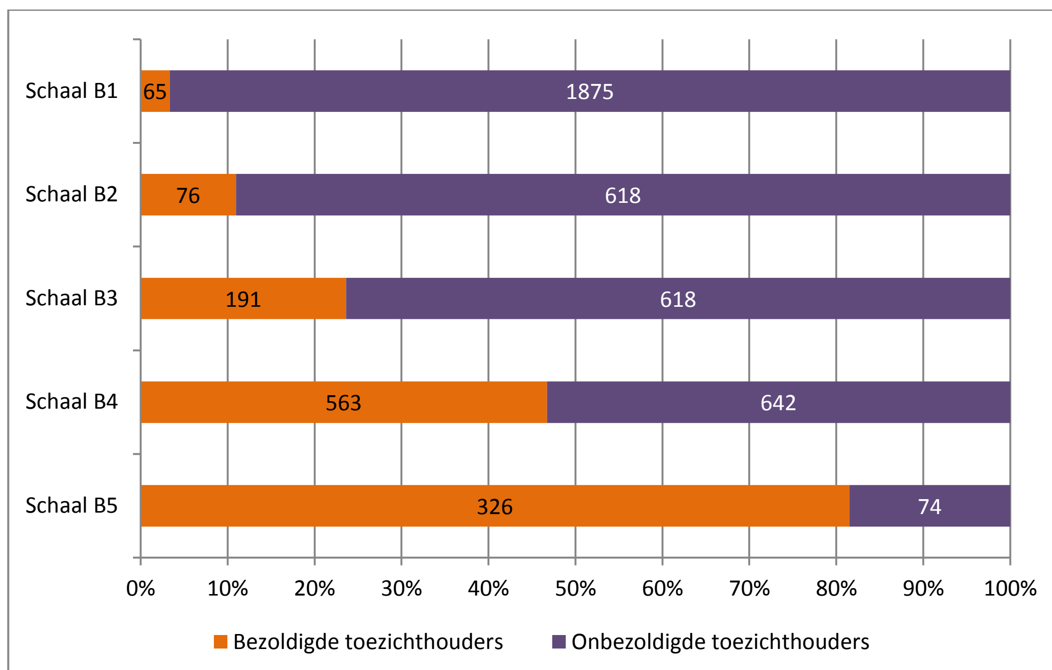
Figuur 4.8 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2013

4.3 TOEZICHTHOUDERS

Een groot deel van de toezichthouders (ruim drie kwart) voert hun taak onbezoldigd uit. Dit is ten opzichte van de nulmeting iets gestegen, ongeveer 70 procent was daarin onbezoldigd. Evenals in de nulmeting is er een verband tussen het aantal onbezoldigde toezichthouders en de salarisklasse; hoe hoger de salarisklasse, hoe minder het aandeel onbezoldigde toezichthouders. Zie figuur 4.9 voor een overzicht van de aantallen en percentages per schaal.

Figuur 4.9 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectoraal maximum. Voor voorzitters geldt een maximum van 7,5 procent van het sectoraal maximum (€12.342), voor leden geldt een maximum van 5 procent van het sectoraal maximum (€8.228). In 2013 is er gemiddeld €3.175 aan bezoldigingen toegekend aan bezoldigde toezichthouders. Dit is lager dan in 2012, waar de gemiddelde bezoldiging €3.783 bedroeg. Er is een tendens in de gemiddelde bezoldiging dat hoe hoger de salarisklasse, hoe hoger ook de gemiddelde bezoldiging, zie tabel 4.7. Uitzondering hierop vormt de gemiddelde bezoldiging in schaal B2. In deze schaal zijn ook relatief veel bezoldigingen boven de norm.

Tabel 4.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

Cao-schaal	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	... waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Schaal B1	12.342	8.228	1940	65	2.530
Schaal B2			694	76	4.513
Schaal B3			809	191	2.653
Schaal B4			1205	563	2.908
Schaal B5			400	326	3.760
Totaal			**5048**	**1221**	**3.175**

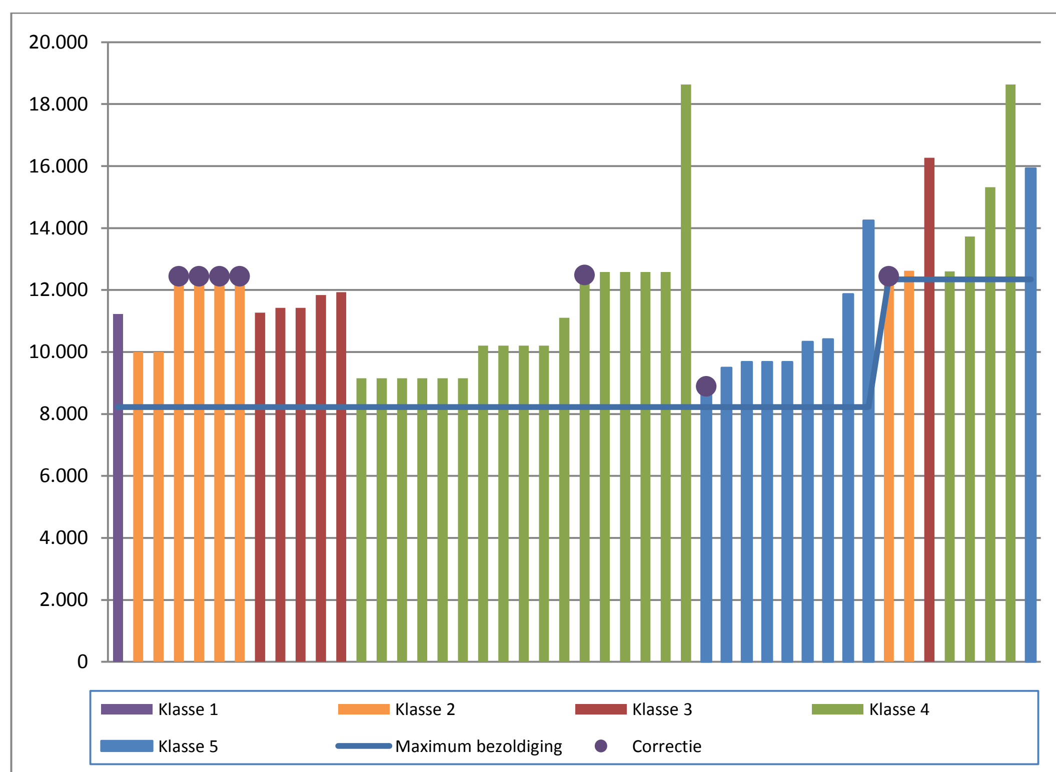
In totaal zijn er 46 toezichthouders, verdeeld over 12 raden van toezicht, die in 2013 een bezoldiging boven de norm hebben ontvangen. Dit is 3,8 procent van alle bezoldigde toezichthouders, een stijging ten opzichte van 2012 toen slechts één toezichthouder (0,2

procent) boven de norm uit kwam. Het gemiddelde bedrag boven de norm is €2.775. Bezoldigingen boven de maximum norm komen relatief gezien het meest voor in schaal B2. In absolute aantallen zijn de meeste toezichthouders met een bezoldiging boven de norm afkomstig uit schaal B4.

Tabel 4.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm	Percentage toezichthouders boven de norm	Aantal raden van toezicht boven de norm	Gemiddelde per raad van toezicht
Schaal B1	2.998	1	1,5%	1	1,00
Schaal B2	2.599	8	10,5%	3	2,67
Schaal B3	3.447	6	3,1%	1	6,00
Schaal B4	2.827	21	3,7%	4	5,25
Schaal B5	2.381	10	3,1%	3	3,33
Totaal	**2.775**	**46**	**3,8%**	**12**	**3,83**

Figuur 4.10 Bezoldiging toezichthouders boven de norm

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven de maximum bezoldiging uit komt.

Figuur 4.10 laat de individuele bezoldigingen zien van de 46 toezichthouders met een beloning boven de norm. Van deze 46 toezichthouders zijn er 38 lid en zijn er acht voorzitter. In de figuur zijn eerst de bezoldigingen van de leden, in oplopende volgorde per klasse, afgebeeld – met bijbehorende maximum bezoldiging – en daarna, te zien aan de verhoging van de maximum bezoldiging, de voorzitters, wederom met oplopende bezoldigingen binnen een klasse. De toezichthouders met een bezoldiging boven de norm zijn afkomstig van een relatief klein aantal raden van toezicht (zie tabel 4.8). Dit is het gevolg van het feit dat deze raden van toezicht vaak meerdere toezichthouders hebben met een bezoldiging boven de norm.

Tabel 4.9 Vergelijking tussen 2012 en 2013

	Percentage bezoldigd		Gemiddelde bezoldiging		Percentage boven de norm	
Cao-schaal	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Schaal B1	2,9%	3,4%	3.150	2.530	0,0%	1,5%
Schaal B2	1,6%	11,0%	2.400	4.513	0,0%	10,5%
Schaal B3	11,7%	23,6%	3.517	2.653	0,0%	3,1%
Schaal B4	28,1%	46,7%	3.217	2.908	0,5%	3,7%
Schaal B5	62,7%	81,5%	3.729	3.760	0,0%	3,1%
Totaal	**28,6%**	**24,2%**	**3.804**	**3.175**	**0,2%**	**3,8%**

4.4 INSTELLINGEN ZONDER LEERLINGEN

In deze paragraaf worden de gegevens van instellingen zonder leerlingen (samenwerkingsverbanden, regionale expertise centra) weergegeven. Deze gegevens hebben betrekking op 178 instellingen, waarvan 136 instellingen gegevens over bestuurders bevatten. Zestig van deze besturen hebben minimaal één bezoldigde bestuurder, met een gemiddelde van 1,12 bezoldigde bestuurders. Gegevens over toezichthouders komen van 103 instellingen, 15 hiervan hebben bezoldigde toezichthouders. Gemiddeld hebben deze instellingen 3,13 toezichthouders.

Op deze instellingen zijn de cao-normen niet van toepassing. De bezoldigingen van de bestuurders worden alleen vergeleken met de sectorale WNT-norm.

Tabel 4.10 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur

	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Totaal	60	1,12	15	3,13

De 67 bezoldigde bestuurders hebben gemiddeld €91.846 ontvangen, vrijwel gelijk aan het gemiddelde bedrag van de bestuurders van instellingen met leerlingen. De 47 bezoldigde toezichthouders ontvingen gemiddeld €3.089, wat ook in dezelfde orde van grootte ligt als het gemiddelde van de toezichthouders van instellingen met leerlingen.

Tabel 4.11 Gegevens bezoldigde bestuurders en toezichthouders

	Gemiddelde bezoldiging bestuurders	Aantal bezoldigde bestuurders	Gemiddelde bezoldiging toezichthouders	Aantal bezoldigde toezichthouders
Totaal	91.846	67	3.089	47

Drie bestuurders, ongeveer 4,5 procent, ontvingen een bezoldiging boven de sectorale norm. Gemiddeld lag de bezoldiging bijna €40.000 boven de sectorale norm. De drie bestuurders zijn afkomstig van drie verschillende besturen.

Tabel 4.12 Gegevens bestuurders boven sectorale norm

	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Totaal	39.281	3	4,5%	3	1,00

4.5 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Bevinden besturen – binnen de sector primair onderwijs – zich een jaar later nog steeds in dezelfde klasse of zijn er verschuivingen opgetreden? Een verschuiving doet zich voor als leerlingaantallen zodanig veranderd zijn dat een bestuur tot een andere klasse is gaan behoren.

Om inzicht in deze dynamiek te krijgen zijn de besturen die in beide jaren, zowel in 2012 als in 2013, voorkomen (d.w.z. waarvan we gegevens hebben) met elkaar vergeleken. Door op bestuursniveau de bewegingen te volgen onstaat een gedetailleerd beeld van de mate van verandering.

Dit beeld is weergegeven in figuur 4.11. In totaal zijn er 793 besturen waarvan in beide perioden gegevens over de klasse-indeling beschikbaar zijn. Op de diagonaal, weergegeven met de blauw gekleurde vakken, staan de aantallen besturen die in beide perioden in dezelfde klasse vallen. De vlakken buiten de diagonaal bevatten alle besturen die van 2012 naar 2013 van klasse zijn gewisseld. Van bijvoorbeeld de 135 besturen die in 2012 in schaal B3 vielen, zijn er 123 besturen in dezelfde schaal B3 gebleven, zeven besturen zijn in een schaal lager (B2) terecht gekomen, en vijf besturen zijn doorgegroeid naar schaal B4.

Uit de bewegingen valt op dat er ongeveer evenveel besturen naar een hogere klasse zijn gegaan als naar een lagere klasse. Er zijn 13 besturen naar een hogere klasse gegaan en 14 besturen naar een lagere klasse. In totaal is er in 3,4 procent van de besturen een verandering opgetreden.

Figuur 4.11 Beweging besturen tussen klassen

Cao schaal 2012 / Cao schaal 2013	B1	B2	B3	B4	B5	Totaal
B1	281	2	0	0	0	283
B2	2	85	3	0	0	90
B3	0	7	123	5	0	135
B4	0	0	3	209	3	215
B5	0	0	0	2	68	70
	283	94	129	216	71	793

5 VOORTGEZET ONDERWIJS

5.1 INLEIDING

De resultaten voor het voortgezet onderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van 291 instellingen op bestuursniveau. Van 284 besturen zijn gegevens bekend over bestuurders, en van 253 raden van toezicht zijn gegevens beschikbaar over toezichthouders. In totaal zijn dat 526 bestuurders en 1463 toezichthouders. In het jaar 2013 waren 342 besturen actief.

Zoals in tabel 5.1 te zien is, hebben vrijwel alle besturen minimaal één bezoldigde bestuurder; er zijn slechts drie besturen waarbij geen van de bestuurders bezoldigd is. Evenals in 2012 (nulmeting) vallen de meeste besturen in de klassen B2 en B3. Het aantal besturen in de twee hoogste klassen is relatief het meest toegenomen. Gemiddeld zijn er ongeveer 1,7 bezoldigde bestuurders per (bezoldigd) bestuur. Dit aantal is afhankelijk van de klasse waarin de instelling zich bevindt, bij de hogere klassen zijn gemiddeld meer bezoldigde bestuurders actief.

Tabel 5.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

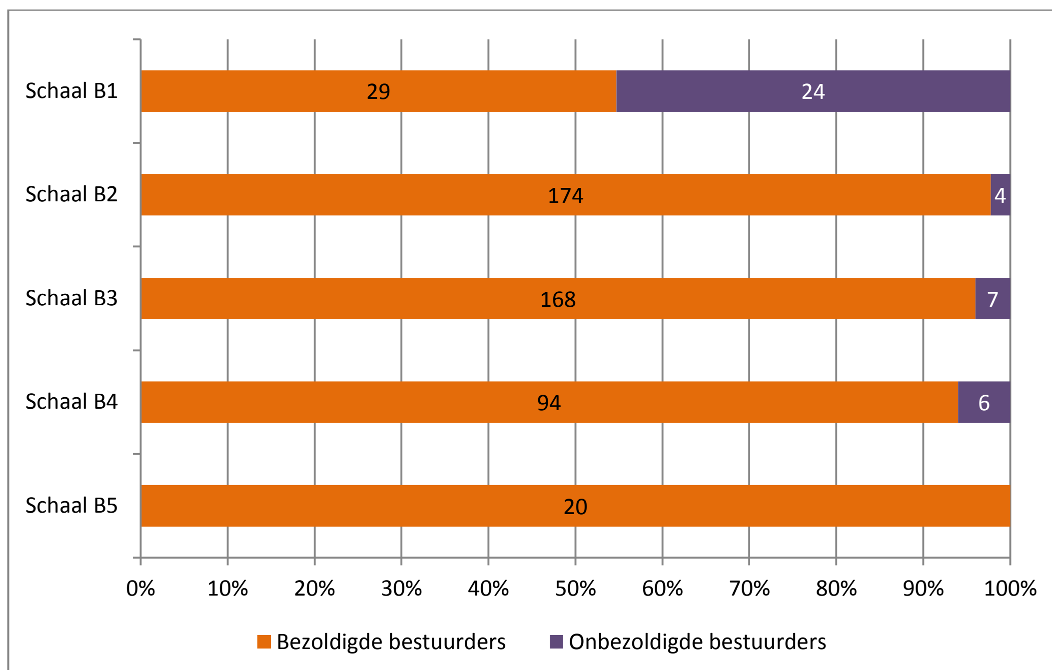
Cao-schaal	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Schaal B1	25	1,16	5	4,20
Schaal B2	109	1,60	48	3,83
Schaal B3	92	1,83	65	4,86
Schaal B4	45	2,09	41	5,15
Schaal B5	10	2,00	10	6,00
Totaal	**281**	**1,73**	**169**	**4,69**

Raden van toezicht (RvT) zijn vaker volledig onbezoldigd. Van de 253 RvT's zijn er 169 met bezoldigde toezichthouders. Het gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders ligt wel beduidend hoger dan het gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders. In tegenstelling tot wat gevonden was in de nulmeting, heeft een instelling in 2013, met uitzondering van schaal B1, naarmate deze in een hogere schaal valt gemiddeld genomen een groter aantal bezoldigde toezichthouders.

5.2 BESTUURDERS

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de beloningen van bestuurders in het voortgezet onderwijs. Figuur 5.1 laat per schaal de verdeling zien tussen bezoldigde en onbezoldigde bestuurders op het niveau van de individuele bestuurder. Ook hieruit volgt dat – op basis van deze gegevens – het overgrote deel van de bestuurders in het vo bezoldigd is. Alleen in schaal B1 is een groot deel van de bestuurders onbezoldigd.

Figuur 5.1 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde bestuurders

Tabel 5.2 geeft per cao-schaal het aantal bezoldigde bestuurders weer en hoe zij over de verschillende schalen verdeeld zijn. De meeste bestuurders zijn werkzaam in besturen die in de schalen B2 en B3 vallen. In totaal zijn er 485 bezoldigde bestuurders.

In dezelfde tabel kunnen de gemiddelde beloningen en bezoldigingen met elkaar vergeleken worden, zowel tussen de schalen als het gemiddelde in een schaal met het daarbij behorende maximum. Hierbij valt vooral op dat de gemiddelde bezoldiging in schaal B1 vrijwel gelijk is aan de gemiddelde bezoldiging in schaal B2, en de relatief hoge beloning in schaal B5 ten opzichte van de beloningen in de daaronder liggende schalen.

Tabel 5.2 Maximum beloningen per schaal en gegevens bezoldigde bestuurders

Cao-schaal	Maximum vaste beloning	Maximum bezoldiging	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de cao-schalen	Gemiddelde beloning	Gemiddelde bezoldiging
Schaal B1	108.086	127.433	29	6%	91.795	104.962
Schaal B2	118.724	139.975	174	36%	90.932	105.746
Schaal B3	130.460	153.812	168	35%	100.258	116.780
Schaal B4	143.347	169.005	94	19%	111.171	126.410
Schaal B5	155.173	182.948	20	4%	145.606	166.273
Totaal			**485**	**100%**	**100.391**	**116.022**

In vergelijking met vorig jaar is het aantal bezoldigde bestuurders, zowel absoluut als relatief, ten opzichte van een jaar eerder duidelijk toegenomen.14 De relatieve aantallen (percentages) staan vermeld in tabel 5.3. In deze tabel worden enkele gegevens over 2013 vergeleken met de gegevens over 2012. Met betrekking tot de verdeling over de schalen valt op dat er relatief minder bestuurders in de twee laagste schalen vallen en relatief meer in vooral de twee hoogste schalen. De gemiddelde bezoldigingen zijn ten opzichte van de nulmeting gestegen, met uitzondering van schaal B1 en schaal B3.

Tabel 5.3 Vergelijking tussen 2012 en 2013

	Percentage bezoldigde bestuurders		**Verdeling over schalen**		**Gemiddelde bezoldiging**		
Cao-schaal	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	2012	2013	2013*
Schaal B1	51,1%	54,7%	7%	6%	109.260	104.962	111.208
Schaal B2	58,9%	97,8%	51%	36%	89.168	105.746	101.221
Schaal B3	90,5%	96,0%	32%	35%	121.803	116.780	119.954
Schaal B4	100,0%	94,0%	9%	19%	110.665	126.410	124.347
Schaal B5	100,0%	100,0%	1%	4%	143.309	166.273	166.091
Totaal	**68,7%**	**92,2%**	**100%**	**100%**	**103.707**	**116.022**	**116.536**

* De gemiddelde bezoldiging van bestuurders in 2013 van wie de instelling in 2012 ook gegevens had gerapporteerd.

Het aantal bezoldigde bestuurders in de huidige analyse, 485, is groter dan het aantal bezoldigde bestuurders in de nulmeting, 356. De vergelijking van de gemiddelde bezoldigingen met de nulmeting kan hierdoor beïnvloed worden. Daarom is ook gekeken naar de gemiddelde bezoldiging van bestuurders in 2013 van wie de instelling in 2012 ook gegevens had gerapporteerd.[15] De gemiddelde bezoldiging per klasse komt hierdoor wat dichter bij de bezoldiging in 2012 te liggen. De gemiddelde bezoldiging in schaal B1 is nu ook gestegen.

Om een beeld te krijgen van het totale scala aan bezoldigingen van bestuurders in het voortgezet onderwijs, zijn de bezoldigingen van alle 485 bestuurders, van laag naar hoog, in figuur 5.2 weergegeven. De horizontale lijn geeft het sectorale maximum aan. In totaal zijn er 12 bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm. Zeven van de twaalf bestuurders zijn interim bestuurders. Negen van deze bezoldigingen zijn boven het sectorale maximum komen te liggen als gevolg van de toepassing van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband).

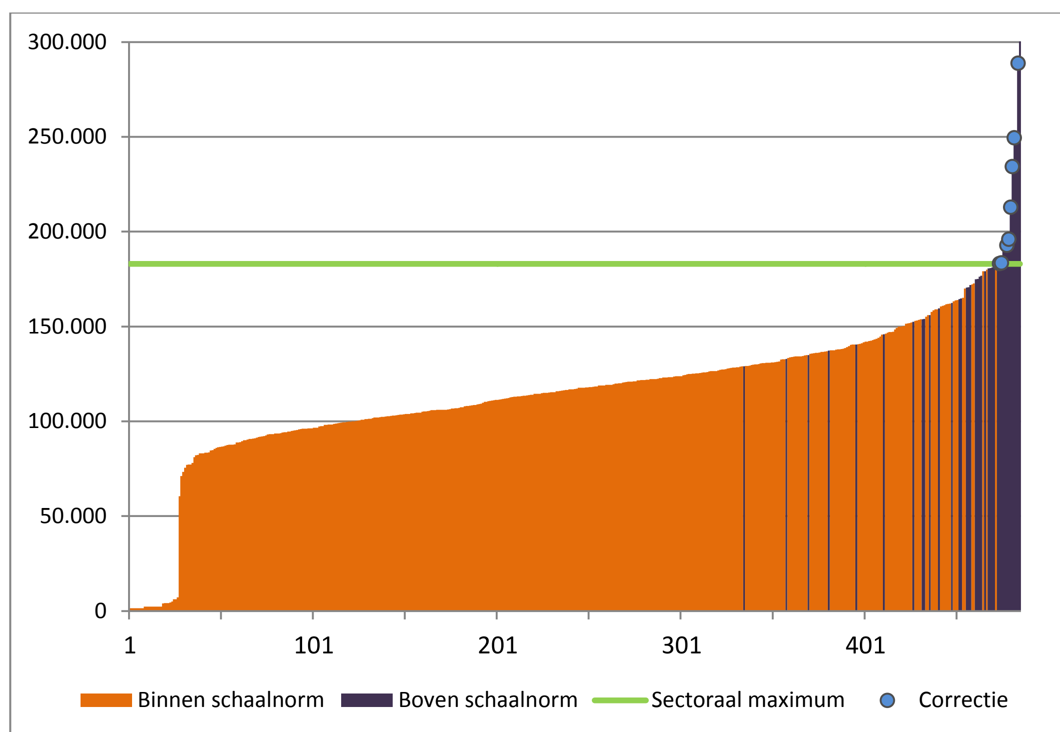
[14] Dit kan deels verklaard worden uit de tendens van instellingen op bestuursniveau om groter te worden en zodoende relatief vaker in een hogere klasse terecht te komen (zie paragraaf 4.4).

[15] Een nauwkeuriger beeld zou verkregen worden als niet op basis van instelling maar op basis van individuele bestuurders was bepaald van welke bestuurder ook in 2012 de bezoldiging in de analyse meegenomen was. Door het ontbreken van een individueel identificatienummer was dit echter niet mogelijk.

Bezoldigingen die onder het voor de betreffende bestuurder geldende schaalmaximum liggen zijn oranje gekleurd, bezoldigingen die boven het geldende schaalmaximum uitkomen hebben een paarse kleur gekregen. Er zijn 39 bestuurders met een bezoldiging boven een schaalmaximum.

De verdeling van de beloningen is grofweg gelijk aan die in de nulmeting. Wel zijn er meer bestuurders die een bezoldiging boven de sectorale norm hebben ontvangen (12 ten opzichte van 2 in de nulmeting). Dit is deels het gevolg van het grotere absolute aantal gerapporteerde bezoldigingen van bestuurders in 2013 ten opzichte van de nulmeting; procentueel is de toename kleiner (zie figuur 5.8). Ook is de overgang van kleine beloningen (onder de €7.500) naar hogere beloningen (boven €60.000) veel abrupter geworden; in de nieuwe situatie zijn er geen beloningen die hier tussenin vallen.

Figuur 5.2 Bezoldiging bestuurders

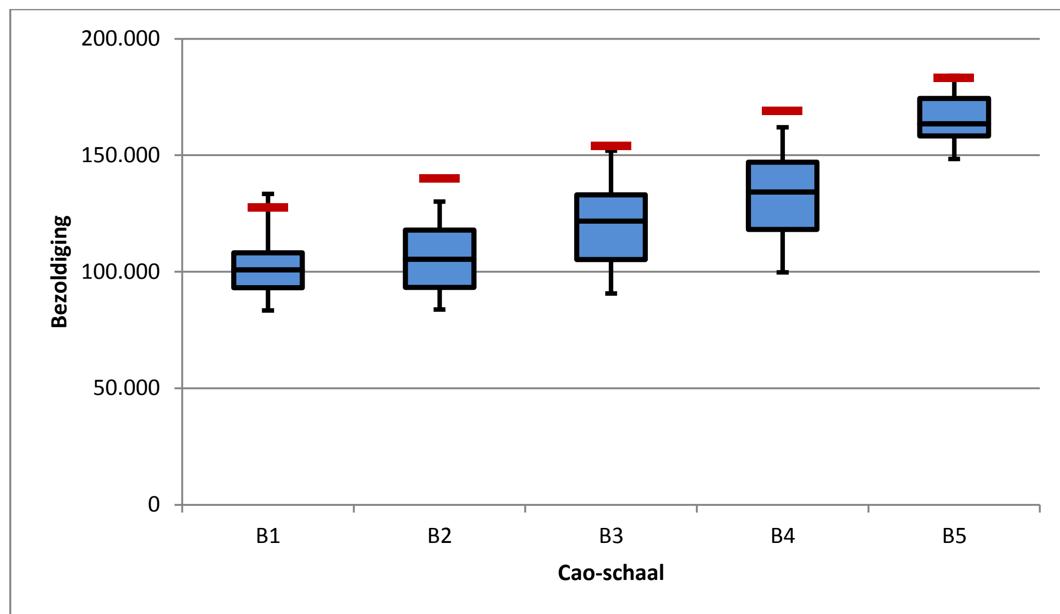
- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

De spreiding van de bezoldiging van bestuurders binnen de salarisklassen wordt visueel in beeld gebracht in figuur 5.3 met behulp van boxplots. De lengte van de rechthoeken en de verticale strepen zijn een maat voor de spreiding binnen een salarisklasse. De dikke (rode) streep geeft het schaalmaximum aan.

De figuur laat zien dat de middelste 50 procent beloningen in de schalen B1 en B5 het dichtst op elkaar zitten. In geval van de middelste 80 procent is de afstand tussen de laagste en hoogste beloning het kleinst in schaal B5, gevolgd door schaal B2. De spreiding van met name de middelste 80 procent is ook duidelijk gedaald ten opzichte van de nulmeting. Ook is de spreiding binnen cao-schaal B2 nu veel meer in lijn met de

spreiding in de andere cao-schalen (in de nulmeting liet deze schaal een veel grotere spreiding zien). In schaal B5 ligt de mediaan vrij laag in de rechthoek. Dit geeft aan dat er binnen de middelste 50 procent beloningen meer lagere dan hogere beloningen zijn.

*Figuur 5.3 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)**

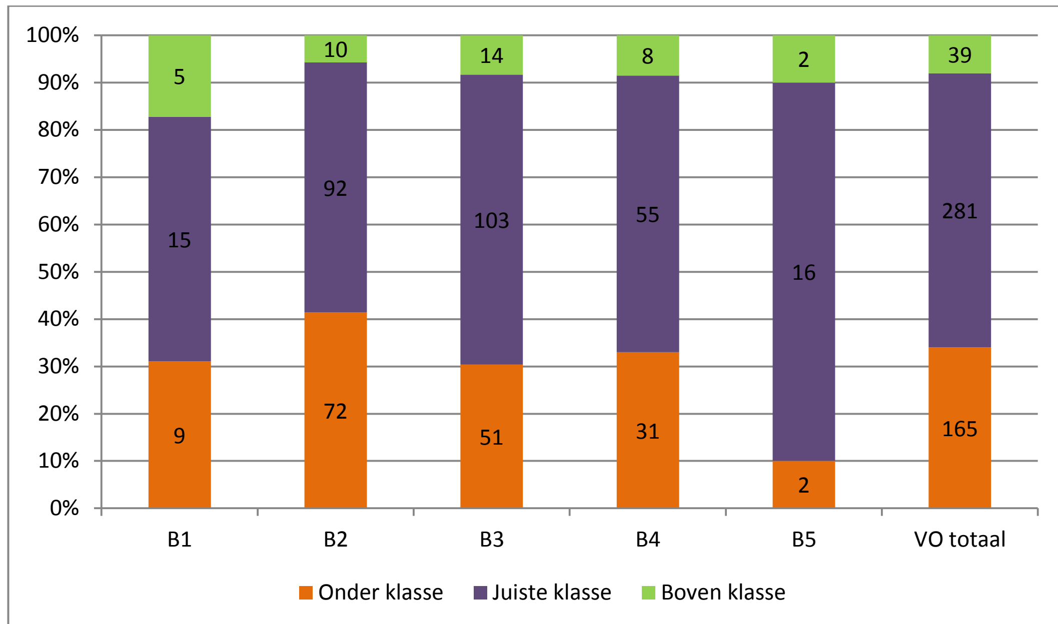
* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een voorzitter per klasse weer.

De mate van spreiding kan ook weergegeven worden met de variatiecoefficiënt. Zie tabel 5.4 voor de waarde hiervan per salarisklasse. Hieruit volgt dat de schalen B2, B3 en B4 qua spreiding niet veel van elkaar verschillen. Binnen de hoogste schaal is de spreiding het laagst. Binnen schaal B1 is de spreiding hoger dan in schaal B5, maar ook duidelijk lager dan in de andere schalen.

Tabel 5.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders

	Mediaan	Variatiecoëfficiënt
Schaal B1	100.924	0,21
Schaal B2	105.344	0,34
Schaal B3	121.692	0,36
Schaal B4	134.252	0,32
Schaal B5	163.550	0,11

Figuur 5.4 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

Zoals toegelicht in hoofdstuk 2 is er voor elke salarisklasse naast een maximum bedrag ook een minimum bedrag gespecificeerd. Met behulp van deze twee bedragen wordt per salarisklasse bekeken in hoeverre de bezoldigingen van de bestuurders daarbinnen vallen of daarbuiten. In het laatste geval kan de beloning onder het minimum liggen of boven het maximum. Figuur 5.4 laat zien hoe vaak deze drie mogelijkheden per salarisklasse voorkomen. Het percentage kan afgelezen worden aan de hand van de schaal op de verticale as, binnen de balken zelf staan de aantallen. Naast de vijf salarisklassen wordt deze driedeling ook gegeven voor het voortgezet onderwijs als geheel.

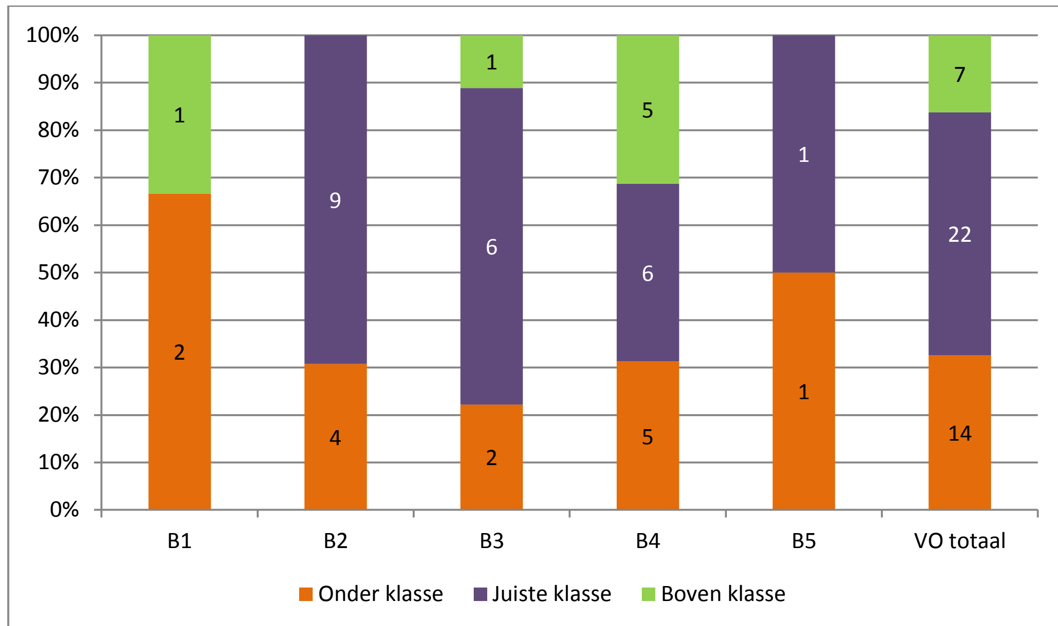
In totaal zijn er dus 39 bestuurders die in het jaar 2013 een bezoldiging hebben ontvangen boven het voor hen geldende schaalmaximum. Dit is ongeveer acht procent van alle bezoldigde bestuurders. Dit is een daling van ongeveer twee procentpunten, aangezien in 2012 ca. tien procent van de bezoldigde bestuurders een bezoldiging boven de schaalnorm ontving. Daarnaast hebben 165 bestuurders, ongeveer een derde deel, juist een bezoldiging onder het schaalminimum ontvangen, terwijl 58 procent een bezoldiging ontving binnen de geldende bandbreedte.

Door het ontbreken van een overgangsregeling voor nieuwe bestuurders, is het interessant om apart naar deze groep te kijken. Dit is gedaan in figuur 5.5. Hier valt op dat voor deze groep juist een groter deel (ca. 16 procent) van de bestuurders een hogere beloning dan de schaalnorm heeft ontvangen. Dit kan, gezien de kleine aantallen nieuwe bestuurders, in meer of mindere mate toeval zijn. Ook kan het zo zijn dat, gezien het feit dat voor deze groep de bezoldiging noodzakelijkerwijs gecorrigeerd is voor het aantal maanden in dienst, binnen deze groep de bezoldiging vaker niet juist is weergegeven.[16]

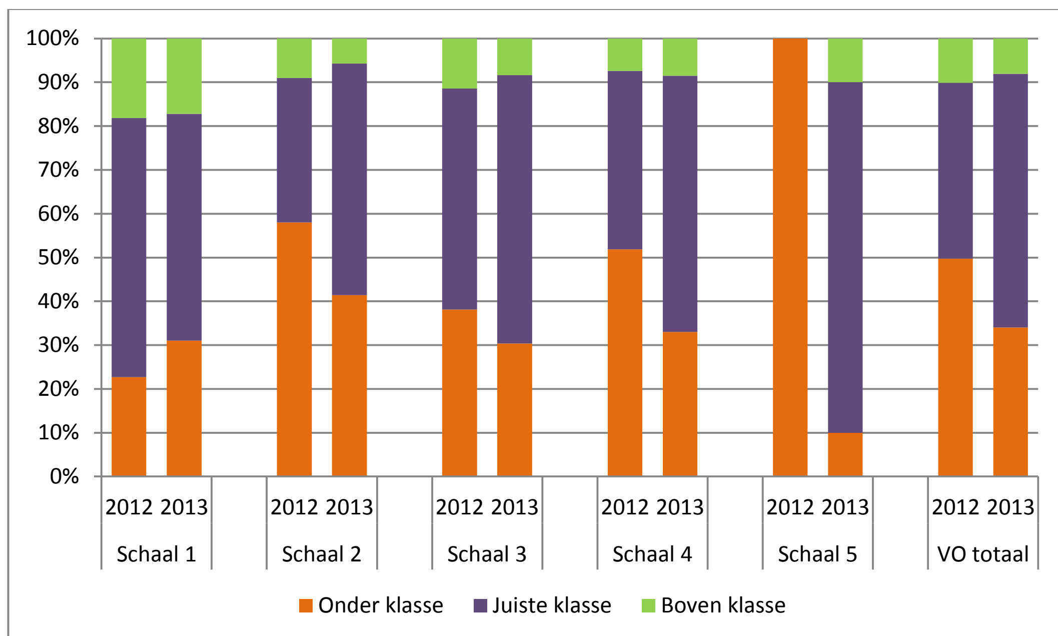
---

[16] Dit is het geval als in het jaarverslag (ten onrechte) de beloning al is opgehoogd naar een jaarlijkse beloning op grond van het aantal maanden in dienst.

Figuur 5.5 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

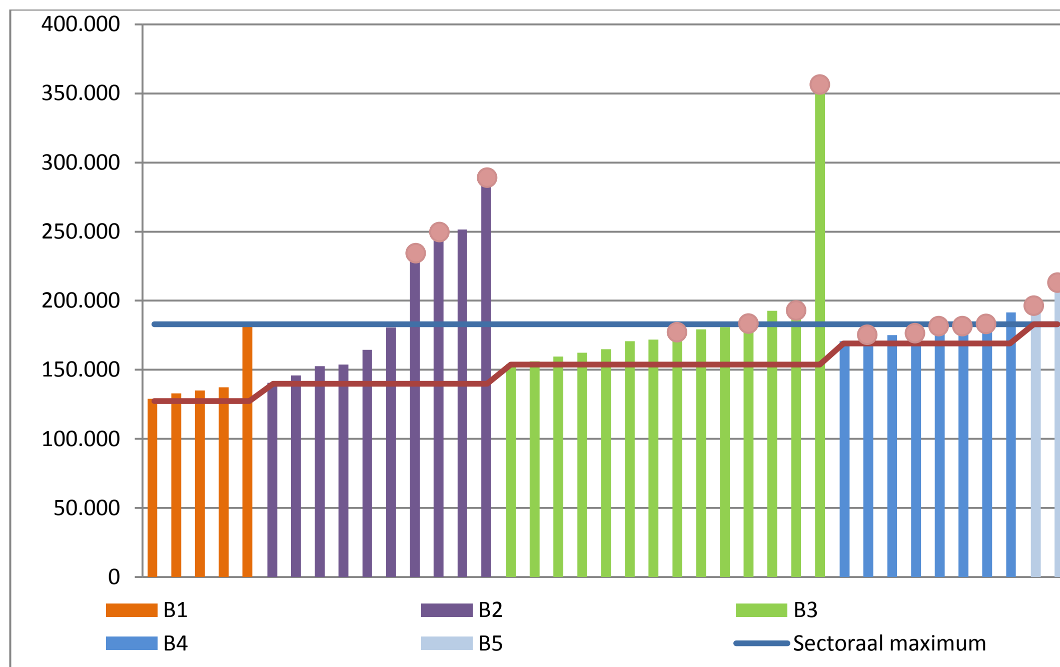
Figuur 5.6 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisschaal, vergelijking met 2012

Figuur 5.6 laat zien hoe de situatie in 2013 qua indeling naar salarisschaal zich verhoudt tot de situatie in 2012.[17] In het voortgezet onderwijs als geheel zijn er in 2013 meer bestuurders wiens bezoldiging in de juiste klasse valt dan in 2012. Er zijn zowel minder bezoldigingen boven het schaalmaximum als onder het schaalminimum.

Om een gedetailleerder beeld te krijgen van de 39 bestuurders met een bezoldiging boven het schaalmaximum, waarvan 12 bezoldigingen boven de sectorale norm uitstijgen, worden in figuur 5.7 de hoogte van de bezoldigingen afgezet tegen het geldende schaalmaximum en het sectorale maximum. Op deze manier kan per salarisklasse gezien worden in welke mate de bezoldigingen boven de norm uit komen. In vrij veel gevallen is de bezoldiging boven het schaalmaximum gekomen als gevolg van een toegepaste correctie op grond van lengte en/of omvang dienstverband.In negen gevallen is sprake van een interim bestuurder.

Figuur 5.7 Bezoldiging bestuurders boven klassenorm

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

Ten opzichte van de nulmeting is het patroon op een aantal punten anders. Ten eerste valt op dat er meer forse uitschieters zijn, en vooral ook in salarisklasse B2. Daarnaast zijn de aantallen meer evenredig over de salarisklassen verdeeld.

In tabel 5.5 zijn nog enkele gegevens weergegeven met betrekking tot de groep van bestuuurders die met hun bezoldiging boven de klassenorm zitten. Voor deze hele groep

[17] Voor deze vergelijking is op de data uit 2012 dezelfde methode toegepast als op de data in 2013. Met name de schaalminima zijn anders vastgesteld. Dit geeft iets andere resultaten dan vermeld in de nulmeting.

is het gemiddelde bedrag boven de norm ruim €30.000. Binnen salarisklasse B4 is het gemiddelde bedrag het laagst, binnen salarisklasse B2 het hoogst. In absolute zin zijn de meeste bestuurders binnen deze groep afkomstig uit de klassen B2 en B3, relatief gezien komen beloningen boven de norm het meest voor in klasse B1, gevolgd door klasse B5.

De 39 bestuurders met een beloning boven de norm zijn afkomstig van 32 besturen. Dit betekent dat een aantal besturen meerdere bestuurders hebben met een beloning boven de norm. Gemiddeld is dit 1,22 bestuurders met een beloning boven de norm per bestuur, vergelijkbaar met het gemiddelde in de nulmeting.

Tabel 5.5 Gegevens over bestuurders boven klassenorm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de klassenorm	Gemiddelde per bestuur
Schaal B1	16.117	5	17,2%	4	1,25
Schaal B2	56.208	10	5,7%	10	1,00
Schaal B3	31.959	14	8,3%	12	1,17
Schaal B4	10.224	8	8,5%	4	2,00
Schaal B5	21.475	2	10,0%	2	1,00
Totaal	**31.150**	**39**	**8,0%**	**32**	**1,22**

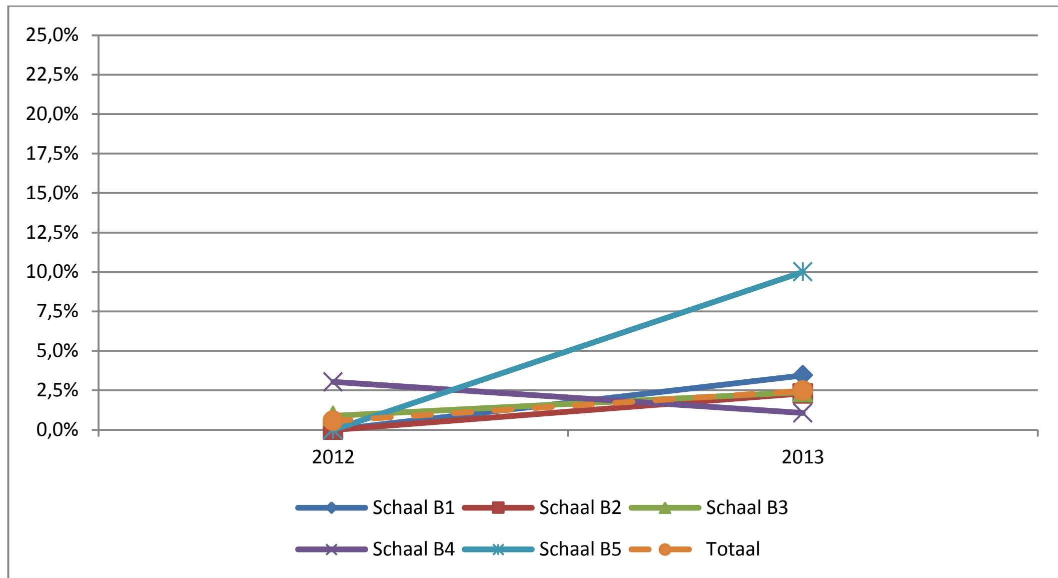
Zoals eerder vermeld zijn er in 2013 twaalf bestuurders met een beloning boven de sectorale norm van €182.948, van wie zeven interim bestuurder zijn. Enkele gegevens van deze bestuurders staan vermeld in tabel 5.6. In salarisklasse B1 is het bedrag boven de norm (het is er maar één) het laagst, in salarisklasse B2 het hoogst. Door de kleine aantallen moet aan deze gemiddelden echter niet teveel waarde worden gehecht, één andere waarneming kan het gemiddelde drastisch veranderen.

Tabel 5.6 Gegevens over bestuurders boven sectorale norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Schaal B1	505	1	3,4%	1	1,00
Schaal B2	73.009	4	2,3%	4	1,00
Schaal B3	48.181	4	2,4%	4	1,00
Schaal B4	8.496	1	1,1%	1	1,00
Schaal B5	21.475	2	10,0%	2	1,00
Totaal	**44.726**	**12**	**2,5%**	**12**	**1,00**

De percentages bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm, totaal en per schaal, is in figuur 5.8 voor de jaren 2012 en 2013 weergegeven. Alleen in schaal B4 is het aandeel bestuurders boven de norm afgenomen. In de andere schalen en in totaal is het percentage toegenomen.

Figuur 5.8 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2013

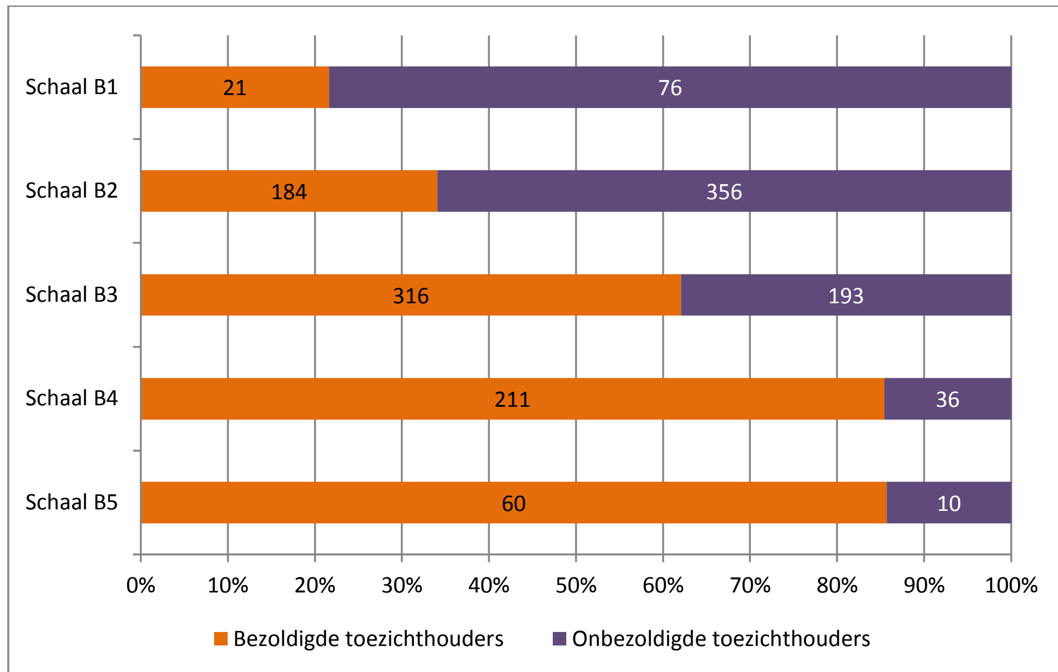

5.3 TOEZICHTHOUDERS

Waar het overgrote deel van de bestuurders een bezoldiging ontvangt, is dit bij de toezichthouders geheel anders. Bijna de helft van de toezichthouders (46 procent) voert hun taak onbezoldigd uit. Dit is ten opzichte van de nulmeting niet veranderd. In tegenstelling tot de resultaten in de nulmeting lijkt er nu wel een verband te zijn tussen het aantal onbezoldigde toezichthouders en de salarisklasse; hoe hoger de salarisklasse, hoe minder het aandeel onbezoldigde toezichthouders. Zie figuur 5.9 voor een overzicht van de aantallen en percentages per schaal.

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectoraal maximum. Voor voorzitters geldt een maximum van 7,5 procent van het sectoraal maximum (€13.722), voor leden geldt een maximum van 5 procent van het sectoraal maximum (€9.148). In 2013 is er gemiddeld €3.530 aan bezoldigingen toegekend aan (bezoldigde) toezichthouders. Dit is iets lager dan in 2012 (€3.783). Waar er in 2012 geen duidelijke lijn was in de gemiddelde bedragen per salarisklasse, is dat wel het geval in 2013. Hoe hoger de salarisklasse, hoe hoger ook de gemiddelde bezoldiging (tabel 5.7).

Figuur 5.9 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

Tabel 5.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

Cao-schaal	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	… waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Schaal B1			97	21	1.627
Schaal B2			540	184	2.750
Schaal B3	13.722	9.148	509	316	3.226
Schaal B4			247	211	4.332
Schaal B5			70	60	5.363
Totaal			**1463**	**792**	**3.530**

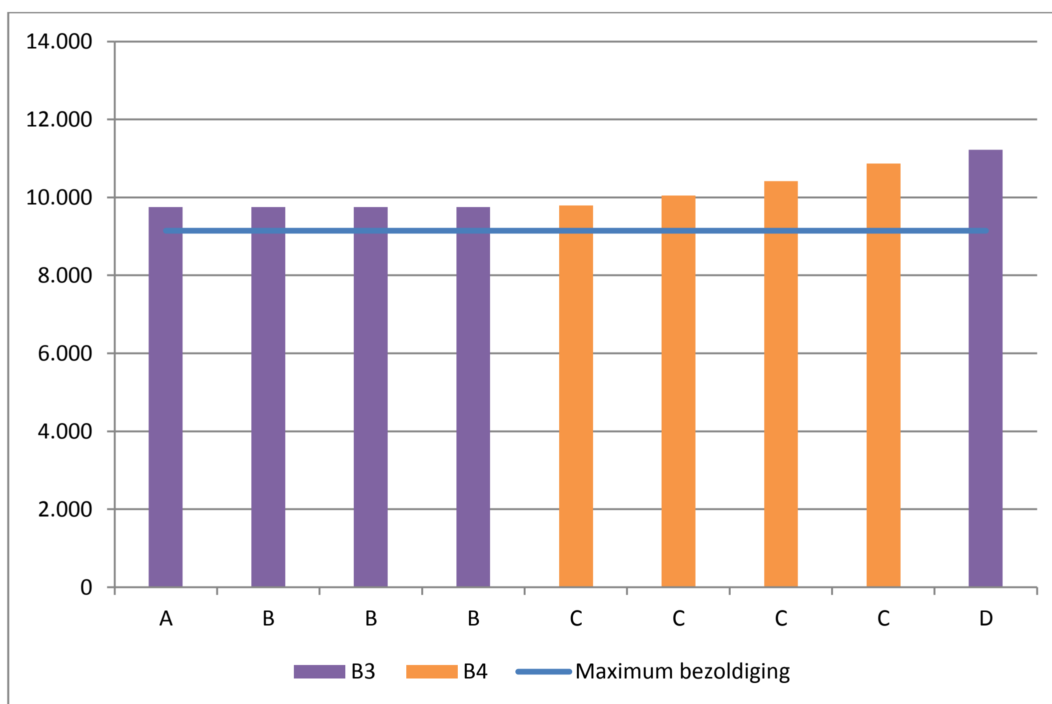
In totaal zijn er negen toezichthouders, verdeeld over vier raden van toezicht, die in 2013 een bezoldiging boven de norm hebben ontvangen, zie tabel 5.8. Dit is 1,1 procent van alle bezoldigde toezichthouders, een daling ten opzichte van 2012 toen 1,7 procent boven de norm uitkwam. Het gemiddelde bedrag boven de norm is ook gedaald van €4.278 naar €1.002 (hoewel ook hier geldt dat gemiddelden over deze kleine aantallen zeer gevoelig zijn voor een enkele waarneming). Bezoldigingen boven de maximum norm komen alleen voor in de klassen B3 en B4.

Tabel 5.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Cao-schaal	Gemiddelde bedrag boven de norm	Toezicht-houders boven de norm	Percentage toezicht-houders boven de norm	Raden van toezicht boven de norm	Gemiddelde per raad van toezicht
Schaal B1	0	0	0,0%	0	0,00
Schaal B2	0	0	0,0%	0	0,00
Schaal B3	898	5	1,6%	3	1,67
Schaal B4	1.133	4	1,9%	1	4,00
Schaal B5	0	0	0,0%	0	0,00
Totaal	**1.002**	**9**	**1,1%**	**4**	**2,25**

Figuur 5.10 laat de individuele bezoldigingen zien van de negen toezichthouders met een beloning boven de norm. Van deze negen toezichthouders zijn alle negen lid en is er geen voorzitter (de maximum bezoldiging in de figuur is dus de maximum norm voor een lid). De letters (A t/m D) langs de horizontale as geven de instellingen weer op bestuursniveau van de verschillende toezichthouders. Hieruit volgt dat er twee instellingen of raden van toezicht zijn waarbinnen meerdere toezichthouders een bezoldiging boven de norm hebben ontvangen, één met drie toezichthouders en één met vier toezichthouders.

Figuur 5.10 Bezoldiging toezichthouders boven de norm

- De letters (A t/m D) langs de horizontale as geven de raden van toezicht weer waaraan de toezichthouders zijn verbonden.

Tabel 5.9 vergelijkt enkele gegevens per klasse in 2013 met de uitkomsten in de nulmeting.

Tabel 5.9 Vergelijking tussen 2012 en 2013

	Percentage bezoldigd		Gemiddelde bezoldiging		Percentage boven de norm	
	2012	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Schaal B1	54,9%	21,6%	3.619	1.627	0,0%	0,0%
Schaal B2	45,8%	34,1%	3.882	2.750	1,7%	0,0%
Schaal B3	61,1%	62,1%	3.578	3.226	0,5%	1,6%
Schaal B4	52,4%	85,4%	3.611	4.332	0,0%	1,9%
Schaal B5	58,3%	85,7%	4.504	5.363	0,0%	0,0%
Totaal	**53,2%**	**54,1%**	**3.783**	**3.530**	**0,9%**	**1,1%**

5.4 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Bevinden besturen binnen de sector voortgezet onderwijs zich een jaar later nog steeds in dezelfde klasse of zijn er verschuivingen opgetreden? Om inzicht in deze dynamiek te krijgen zijn de besturen die in beide jaren, zowel in 2012 als in 2013, voorkomen met elkaar vergeleken. Door op bestuursniveau de bewegingen te volgen onstaat een gedetailleerd beeld van de mate van verandering.

Dit beeld is weergegeven in figuur 5.11. In totaal zijn er 208 besturen waarvan in beide perioden gegevens over de klasse-indeling beschikbaar zijn. Op de diagonaal, weergegeven met de blauw gekleurde vakken, staan de aantallen besturen die in beide perioden in dezelfde klasse vallen. De vlakken buiten de diagonaal bevatten alle besturen die van 2012 naar 2013 van klasse zijn gewisseld. Van bijvoorbeeld de 65 besturen die in 2012 klasse B3 hadden zijn er 49 besturen die in dezelfde klasse B3 zijn gebleven, twee besturen zijn in een klasse lager (B2) terecht gekomen, twaalf besturen zijn doorgegroeid naar klasse B4, en twee besturen zijn naar klasse B5 gegaan.

Uit de bewegingen valt op dat er veel meer besturen naar een hogere klasse zijn gegaan dan naar een lagere klasse. Veel van deze opwaartse bewegingen van besturen zal waarschijnlijk het gevolg zijn van fusies tussen schoolbesturen. Dit geeft een zodanige verandering in de leerlingaantallen dat een bestuur tot een andere klasse is gaan behoren. In totaal heeft 28,4 procent van de besturen een verandering ondergaan.

Figuur 5.11 Beweging besturen tussen klassen

Cao-schaal 2012 \ Cao-schaal 2013	B1	B2	B3	B4	B5	Totaal
B1	11	3	3	3	0	20
B2	0	78	18	10	4	110
B3	0	2	49	12	2	65
B4	0	0	1	10	1	12
B5	0	0	0	0	1	1
Totaal	11	83	71	35	8	208

6 MIDDELBAAR BEROEPSONDERWIJS

6.1 INLEIDING

De beloningscode mbo is pas van kracht sinds 1 december 2013. De bedragen in de code gelden voor 2013.

De resultaten voor het middelbaar beroepsonderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van 78 instellingen op bestuursniveau, waarvan 63 instellingen met leerlingen en 15 instellingen zonder leerlingen. Deze laatste categorie instellingen betreft kenniscentra en wordt apart bekeken in paragraaf 6.4. Door het ontbreken van leerlingen vallen deze besturen niet binnen een salarisklasse. De bezoldigingen van de bestuurders worden alleen vergeleken met de sectorale norm.

De gegevens over bestuurders zijn afkomstig van 77 instellingen (63 met leerlingen, 14 zonder leerlingen), terwijl de gegevens over toezichthouders gebaseerd zijn op 66 instellingen (61 met leerlingen, 5 zonder leerlingen). In totaal gaat het over 138 bestuurders, 377 toezichthouders en 1 andere functionaris. In het jaar 2013 waren 78 besturen actief in het middelbaar beroepsonderwijs.

Zoals in tabel 6.1 te zien is, hebben alle besturen minimaal één bezoldigde bestuurder. Evenals in 2012 (nulmeting) zijn er gemiddeld ongeveer 2,2 bezoldigde bestuurders per bestuur. Dit aantal is afhankelijk van de klasse waarin de instelling zich bevindt, bij de hogere klassen zijn gemiddeld iets meer bezoldigde bestuurders actief. Het aantal besturen neemt sterk af van klasse A tot klasse C.

Tabel 6.1 Overzicht instellingen bezoldig bestuur en bezoldigd toezicht

Klasse	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Klasse A	35	2,11	30	5,70
Klasse B	23	2,22	23	6,43
Klasse C	5	2,60	5	6,00
Totaal	**63**	**2,19**	**58**	**6,02**

Er zijn 58 instellingen met bezoldigd toezicht, met een gemiddelde van zes bezoldigde toezichthouder per raad van toezicht. De instellingen in klasse B hebben gemiddeld het hoogste aantal toezichthouders.

6.2 BESTUURDERS

De drie salarisklassen hebben een minimum en maximum bezoldiging, deze staan vermeld in tabel 6.2. De maximum bezoldiging in klasse C is tegelijkertijd ook het sectorale maximum. Alle 138 bestuurders ontvangen een bezoldiging boven de €1.500. De meeste bestuurders – meer dan de helft – bevindt zich in klasse A, in klasse C bevindt zich het minste aantal bestuurders. De gemiddelde bezoldiging bedraagt €148.697. De gemiddelde bezoldigingen in de klassen A en B verschillen niet zoveel van elkaar, de gemiddelde bezoldiging in klasse C ligt daar een stuk boven.

Tabel 6.2 Maximum beloningen per klasse en gegevens bezoldigde bestuurder

Klasse	Minimum bezoldiging	Maximum bezoldiging	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de klassen	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse A	117.931	160.094	74	54%	141.173
Klasse B	133.897	179.184	51	37%	150.562
Klasse C	149.862	198.279	13	9%	184.213
Totaal			**138**	**100%**	**148.697**

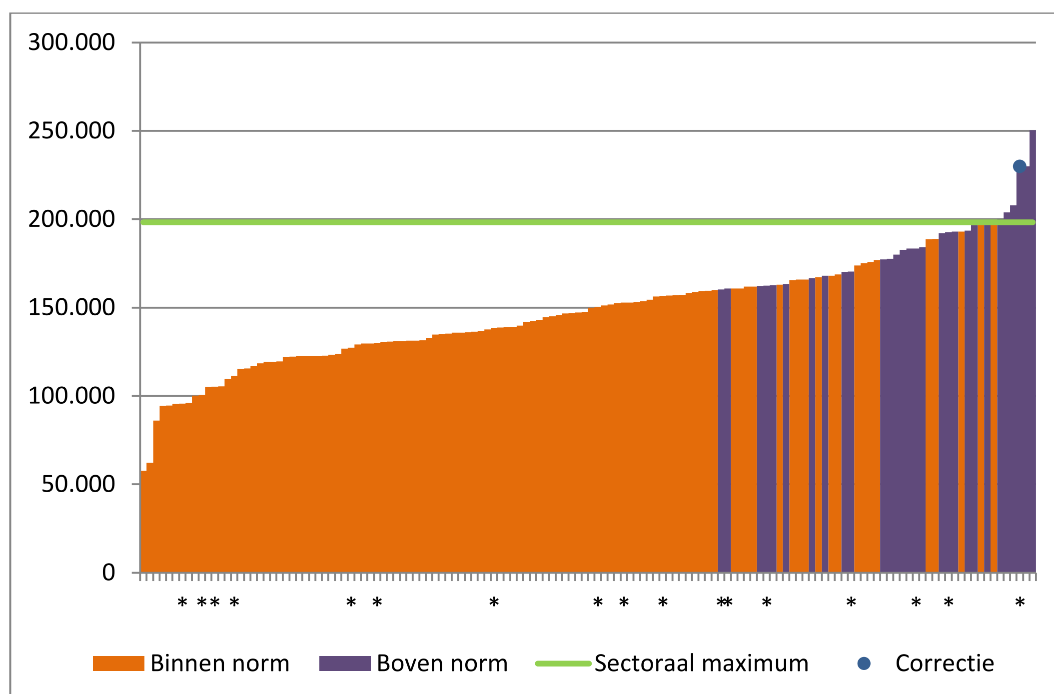
In tabel 6.3 worden de verdeling van de bestuurders over de schalen en de gemiddelde bezoldiging in 2013 vergeleken met de waarden in 2012. We zien dat er in 2012 relatief meer bestuurders in klasse B waren. In 2013 is het zwaartepunt verschoven naar klasse A. Dit heeft er mede toe bijgedragen dat de gemiddelde bezoldiging in 2013 is gedaald ten opzichte van een jaar eerder. Kijken we naar de klassen apart, dan zien we dat de gemiddelde bezoldiging in klasse A is gedaald, in klasse B vrijwel gelijk is gebleven en in klasse C is gestegen.

Tabel 6.3 Vergelijking tussen 2012 en 2013

	Verdeling over schalen		Gemiddelde bezoldiging	
Klasse	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Klasse A	44%	54%	145.338	141.173
Klasse B	48%	37%	149.795	150.562
Klasse C	8%	9%	180.566	184.213
Totaal	**100%**	**100%**	**150.391**	**148.697**

Figuur 6.1 bevat de bezoldigingen van alle bestuurders in het middelbaar beroepsonderwijs, uitgezonderd de instellingen zonder leerlingen. De bezoldigingen variëren van ruim €50.000 tot ongeveer €250.000. Met behulp van kleuren is aangegeven of een bezoldiging onder of boven de klassenorm ligt. De beloningen van bestuurders van instellingen groen onderwijs, die niet onder het ministerie van OCW vallen, maar onder het ministerie van EZ, zijn aangegeven met een *. Eén van de beloningen is boven het sectorale maximum gekomen als gevolg van de toepassing van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband).

Figuur 6.1 Bezoldiging bestuurders

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

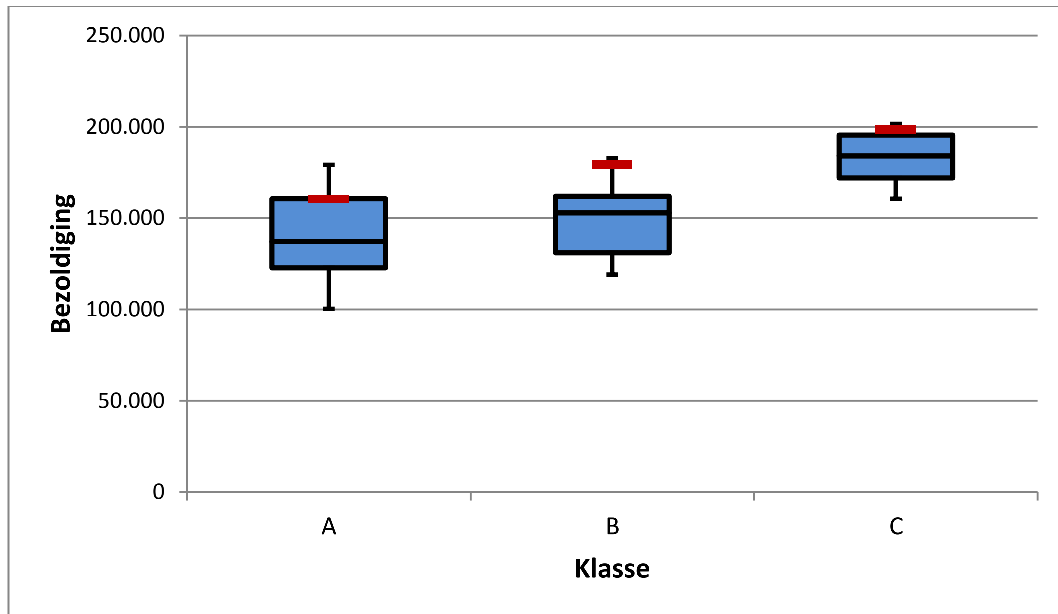
- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

Figuur 6.2 geeft een beeld van de spreiding van de bezoldigingen van de bestuurders in de drie salarisklassen. In klasse A liggen de beloningen het verst uit elkaar, in klasse C liggen de beloningen het dichtst bij elkaar. Dit is ook af te leiden uit de waarden van de variatiecoëfficiënt in tabel 6.4. In de klassen A en C liggen de boxen (de middelste 50 procent) dicht tegen of zelfs op het niveau van het klassemaximum. Dit geeft aan dat in deze klassen weinig ruimte is voor salarisverhogingen zonder dat de beloningen dichter bij elkaar komen te liggen. In klasse B is daar meer ruimte voor.

Tabel 6.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders

Klasse	Mediaan	Variatiecoëfficiënt
Klasse A	137.163	0.24
Klasse B	152.843	0.16
Klasse C	184.100	0.12

Figuur 6.2 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)

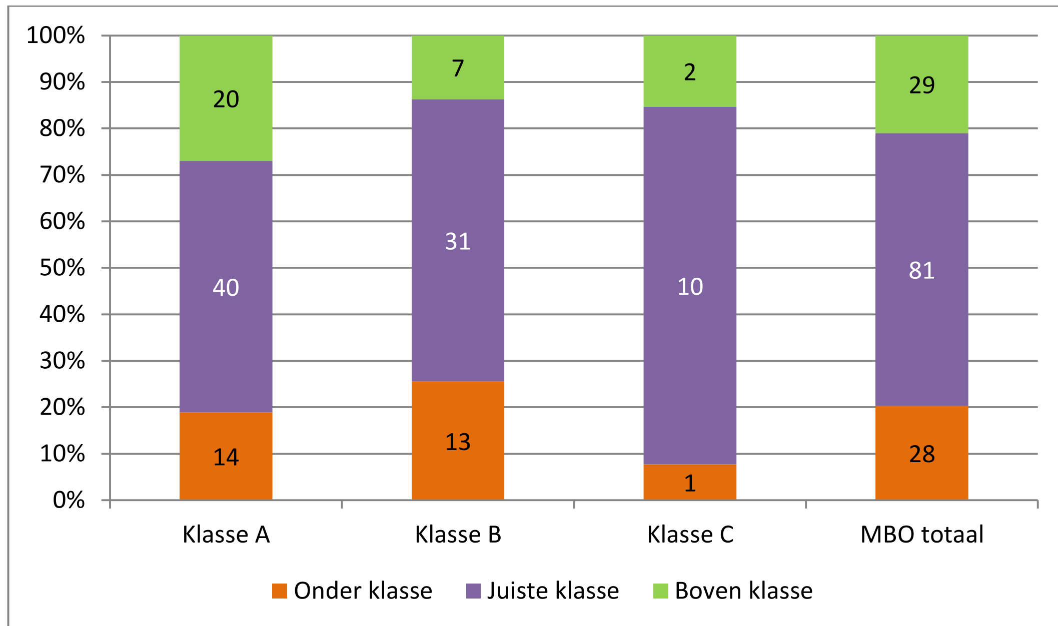
* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een voorzitter per klasse weer.

Van de in totaal 138 bestuurders in het middelbaar beroepsonderwijs zijn er 29 bestuurders die in het jaar 2013 een bezoldiging hebben ontvangen boven het voor hen relevante klassemaximum, zie figuur 6.3. Dit is 21 procent van alle bezoldigde bestuurders. Dit is een daling van 1,5 procentpunten, aangezien in de nulmeting 22,5 procent van de bezoldigde bestuurders een bezoldiging boven de schaalnorm ontving. Daarnaast hebben 28 bestuurders juist een bezoldiging onder het klasseminimum ontvangen. Ongeveer 60 procent van de bestuurders heeft een bezoldiging ontvangen binnen de geldende bandbreedte.

In klasse A komt een beloning boven de klassenorm het meest voor, zowel in aantal als in aandeel. Klasse C bevat het grootste aandeel bezoldigingen die onder het maximum en boven het minimum, dus binnen de klasse liggen.

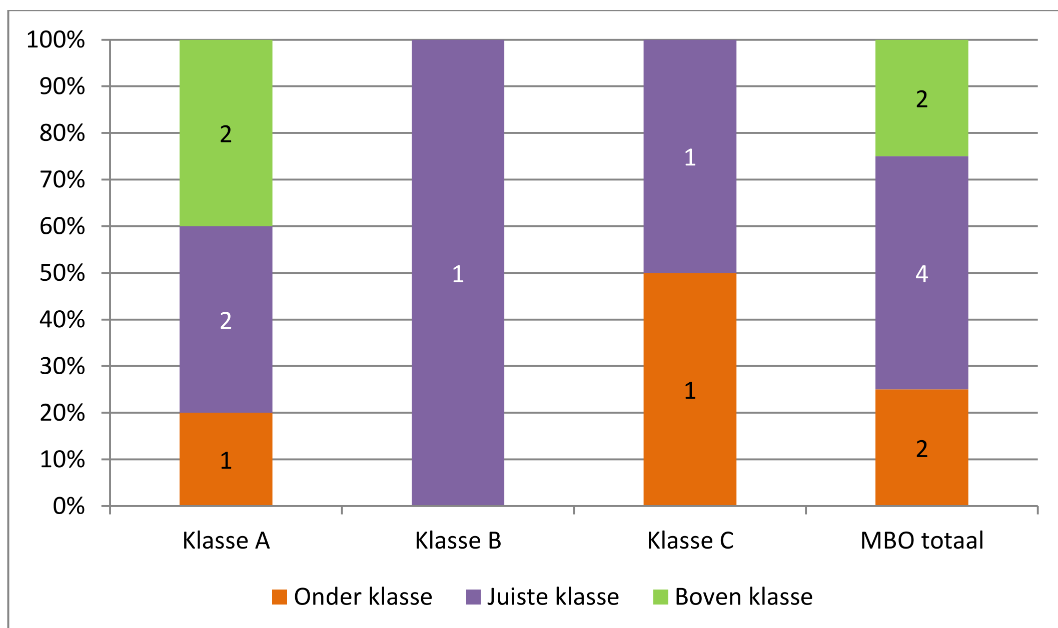
Van de acht nieuwe bestuurders heeft de helft een bezoldiging ontvangen binnen de geldende bandbreedte (figuur 6.4). Twee bestuurders ontvingen een beloning boven de norm en twee bestuurders ontvingen een beloning onder het klasseminimum.

Figuur 6.3 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

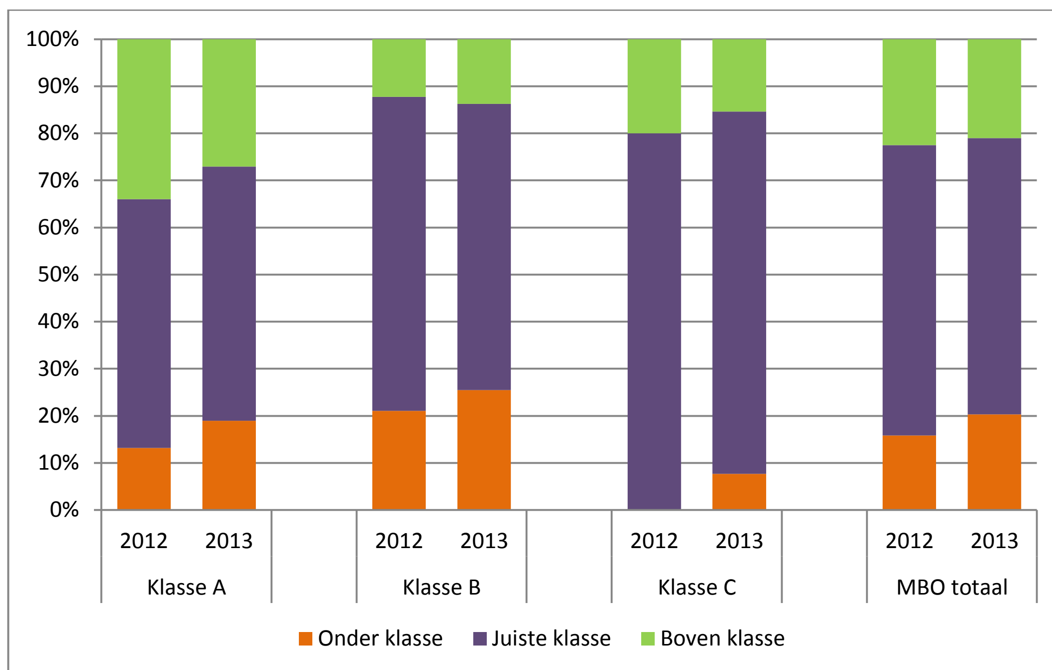

Als we de indeling van de bezoldigingen (onder klasse, juiste klasse, boven klasse) in 2013 vergelijken met de indeling in 2012 (figuur 6.5), zien we in totaal een duidelijke verschuiving naar relatief minder bezoldigingen boven de klassenorm en relatief meer bezoldigingen onder het klasseminimum. Dit geldt ook in meer of mindere mate voor alle drie de klassen apart.

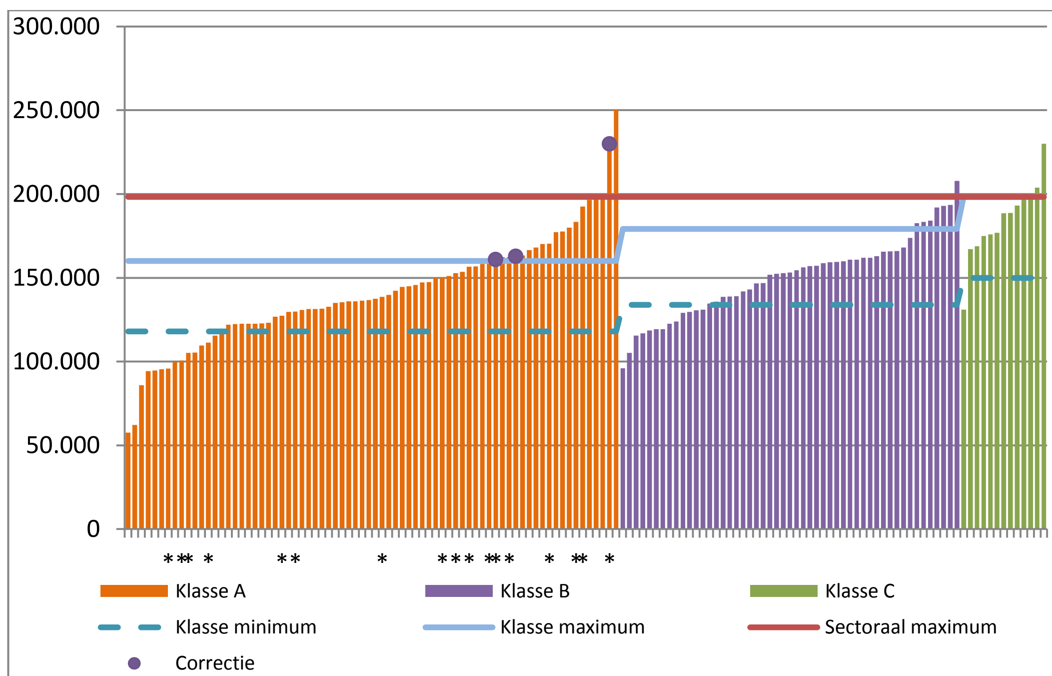
Figuur 6.4 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

Figuur 6.5 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, vergelijking met 2012

Figuur 6.6 Bezoldiging bestuursleden naar klasse

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

Figuur 6.6 geeft een overzicht van alle bezoldigingen in het middelbaar beroepsonderwijs, per klasse geordend van laag naar hoog. Per klasse worden ook de minimum en maximum bedragen aangegeven en, voor de hele sector, het sectorale maximum. Op deze manier kunnen we zien hoe de bezoldigingen zich per klasse tot elkaar en tot de geldende norm per klasse verhouden.

Zoals eerder aangegeven zijn er 29 bestuurders (ongeveer één op de vijf) met een bezoldiging boven de klassenorm, twintig in klasse A, zes in klasse B en twee in klasse C, zie tabel 6.5. Eén van deze bestuurders is interim bestuurder. Het gemiddelde bedrag boven de betreffende norm bedraagt bijna €19.000. Dit is een stijging ten opzichte van de nulmeting (€17.280). Deze 28 bestuurders zijn afkomstig van 24 besturen, een gemiddelde van ongeveer 1,2 bestuurders per bestuur. In 2012 was dit gemiddeld 1,5 bestuurders per bestuur.

Tabel 6.5 Gegevens over bestuurders (voorzitters en leden) boven klassenorm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Klasse A	21.503	20	27.0%	16	1.25
Klasse B	11.724	7	13.7%	6	1.17
Klasse C	18.603	2	15.4%	2	1.00
Totaal	**18.942**	**29**	**21.0%**	**24**	**1.21**

Van zes bestuurders, inclusief één interim bestuurder, ligt de bezoldiging ook boven de sectorale norm, ruim 4 procent van alle bestuurders (tabel 6.6). Dit zijn – uiteraard – de twee bestuurders in klasse C, waar de klassenorm ook meteen de sectorale norm is, maar ook drie bestuurders in klasse A en één bestuurder in klasse B. Het percentage bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm is vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van de nulmeting. Het gemiddelde bedrag boven de sectorale norm is in 2013 gestegen tot vrijwel €22.000 (in 2012 was dit bedrag gelijk aan €16.274).

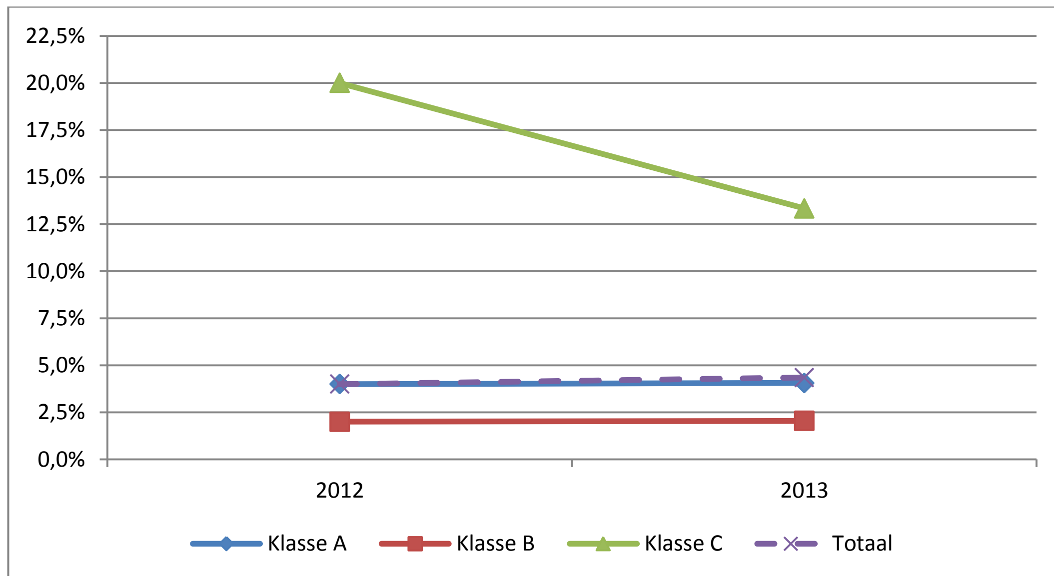
De zes bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm zijn allen bij verschillende besturen werkzaam. Dit was ook het geval in 2012.

Tabel 6.6 Gegevens over bestuurders (voorzitters en leden) boven sectorale norm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Klasse A	28.438	3	4.1%	3	1.00
Klasse B	9.475	1	2.0%	1	1.00
Klasse C	18.603	2	13.3%	2	1.00
Totaal	**21.999**	**6**	**4.3%**	**6**	**1.00**

Zoals hierboven opgemerkt is het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm in het mbo tussen 2012 en 2013 vrijwel gelijk gebleven. Dit is ook te zien in figuur 6.7 (de onderbroken lijn). De doorgetrokken lijnen laten de bewegingen in aandelen bestuurders boven de norm binnen de drie klassen zien. Door de kleinere aantallen bestuurders in klasse C vertaalt eenzelfde verandering in aantallen bestuurders zich in een grotere relatieve verandering.

Figuur 6.7 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2013

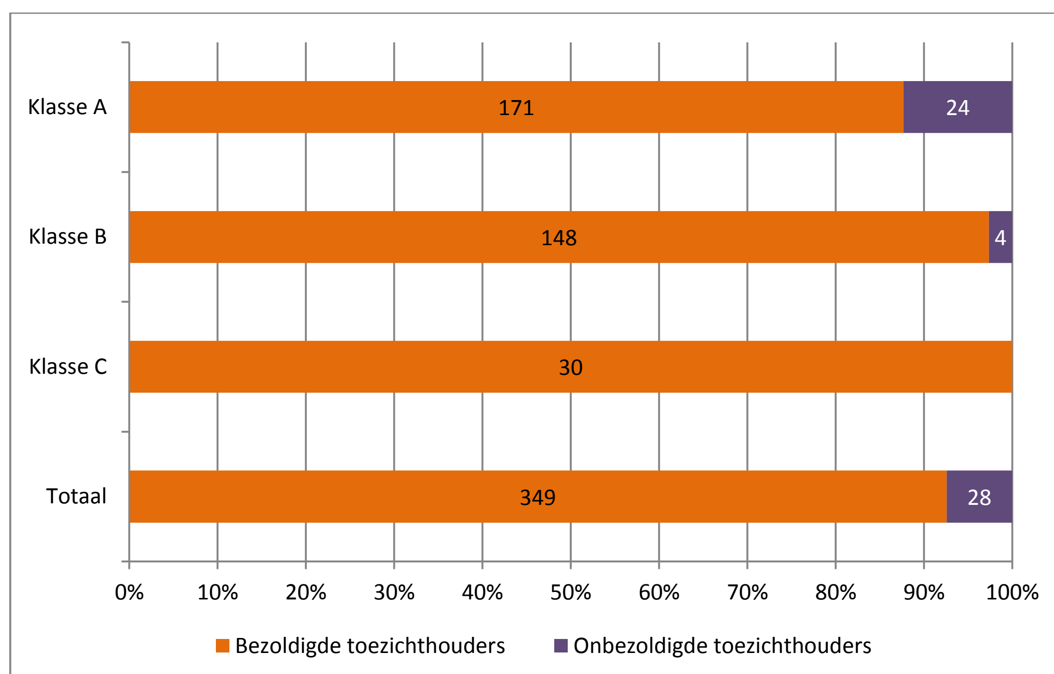

6.3 TOEZICHTHOUDERS

Een groot deel van de toezichthouders (92,6 procent) heeft in 2013 net als in 2012 een bezoldiging ontvangen. In klasse A is dit percentage wat lager, maar nog altijd bijna 88 procent. Figuur 6.8 toont de cijfers.

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectoraal maximum. Voor voorzitters geldt een maximum van 7,5 procent van het sectoraal maximum (€14.871), voor leden geldt een maximum van 5 procent van het sectoraal maximum (€9.914). In 2013 is er gemiddeld €5.804 aan bezoldigingen toegekend aan (bezoldigde) toezichthouders. Dit is hoger dan in het jaar hiervoor (€5.280). Evenal in 2012 geldt dat hoe hoger de salarisklasse, hoe hoger ook de gemiddelde bezoldiging (tabel 6.7).

Figuur 6.8 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

Tabel 6.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

Klasse	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	… waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse A			195	171	5.129
Klasse B	14.871	9.914	152	148	6.146
Klasse C			30	30	7.959
Totaal			**377**	**349**	**5.804**

Zes toezichthouders, verdeeld over vier raden van toezicht, hebben in 2013 een bezoldiging boven de norm ontvangen (tabel 6.8). Het percentage toezichthouders boven de norm betreft 1,7 procent, een stijging ten opzichte van de nulmeting, waar slechts 0,3 procent (één toezichthouder) boven de norm uit kwam.

Figuur 6.9 laat de individuele bezoldigingen zien van de zes toezichthouders met een beloning boven de norm. Van deze zes toezichthouders zijn alle zes lid en is er geen voorzitter (de maximum bezoldiging in de figuur is dus de maximum norm voor een lid). De letters (A t/m D) langs de horizontale as geven de instellingen weer op bestuursniveau van de verschillende toezichthouders. Hieruit volgt dat er twee instellingen of raden van toezicht zijn waarbinnen twee toezichthouders een bezoldiging boven de norm hebben ontvangen.

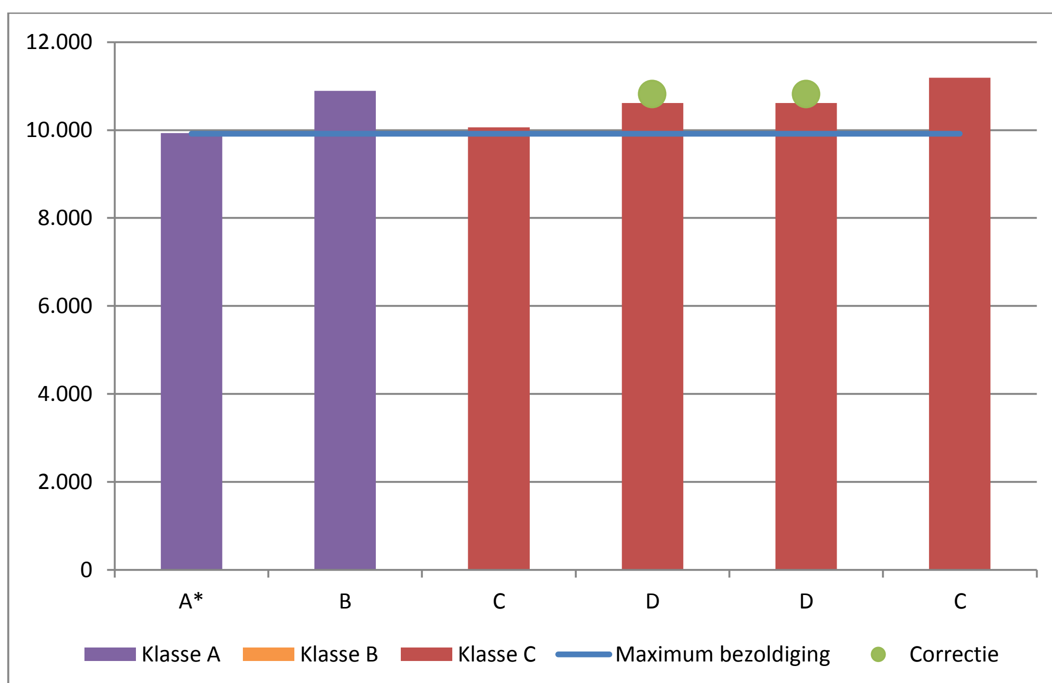
Tabel 6.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm	Percentage toezichthouders boven de norm	Aantal raden van toezicht boven de norm	Gemiddelde per raad van toezicht
Klasse A	498	2	1,2%	2	1,00
Klasse B	0	0	0,0%	0	0,00
Klasse C	709	4	11,1%	2	2,00
Totaal	**638**	**6**	**1,7%**	**4**	**1,50**

Tabel 6.9 Vergelijking tussen 2012 en 2013

	Percentage bezoldigd		Gemiddelde bezoldiging		Percentage boven de norm	
Klasse	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Klasse A	91%	88%	4.519	5.129	0,6%	1,2%
Klasse B	95%	99%	5.854	6.185	0,0%	0,0%
Klasse C	86%	95%	6.554	7.506	0,0%	11,1%
Totaal	**92%**	**93%**	**5.280**	**5.804**	**0,3%**	**1,7%**

Figuur 6.9 Bezoldiging toezichthouders boven de norm

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

6.4 INSTELLINGEN ZONDER LEERLINGEN

In deze paragraaf worden de gegevens van instellingen zonder leerlingen (kenniscentra) weergegeven. Deze gegevens hebben betrekking op vijftien instellingen, waarvan veertien gegevens over bestuurders bevatten. Al deze veertien besturen hebben minimaal één bezoldigde bestuurder, met een gemiddelde van drie bezoldigde bestuurders. Vijf instellingen hebben gegevens over toezichthouders, die allemaal bezoldigd zijn. Gemiddeld hebben deze instellingen acht toezichthouders.

Op deze instellingen zijn de beloningscodenormen niet van toepassing. De bezoldigingen van de bestuurders worden alleen vergeleken met de sectorale WNT-norm.

Tabel 6.10 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur

	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Totaal	14	3	5	8

De 42 bezoldigde bestuurders hebben gemiddeld €101.968 ontvangen, duidelijk lager dan het gemiddelde bedrag van de bestuurders van instellingen met leerlingen (bijna €150.000). De 40 bezoldigde toezichthouders ontvingen gemiddeld €3.255, wat ook lager is dan het gemiddelde van de toezichthouders van instellingen met leerlingen (ca. €5.800).

Tabel 6.11 Gegevens bezoldigde bestuurders en toezichthouders

	Gemiddelde bezoldiging bestuurders	Aantal bezoldigde bestuurders	Gemiddelde bezoldiging toezichthouders	Aantal bezoldigde toezichthouders
Totaal	101.968	42	3.255	40

Vier bestuurders, een kleine tien procent, ontvingen een bezoldiging boven de sectorale norm. Gemiddeld lag de bezoldiging ruim €40.000 boven de sectorale norm. De vier bestuurders zijn afkomstig van drie verschillende besturen.

Tabel 6.12 Gegevens bestuurders boven sectorale norm (WNT)

	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Totaal	40.387	4	9,5%	3	1,33

6.5 FUNCTIONARISSEN

Eén andere functionaris (geen bestuurder) heeft in het middelbaar beroepsonderwijs een bezoldiging boven de WNT-norm ontvangen. Het betreft een functionaris van een instelling zonder leerlingen. De bezoldiging bedraagt € 237.235. Dit is €8.636 boven de norm.

6.6 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Welke besturen in het middelbaar beroepsonderwijs bevinden zich een jaar later nog steeds in dezelfde klasse en welke zijn van klasse veranderd? Dit is weergegeven in figuur 6.10. In totaal zijn er 60 besturen waarvan in beide perioden gegevens over de klasse-indeling beschikbaar zijn. Op de diagonaal, weergegeven met de blauw gekleurde vakken, staan de aantallen besturen die in beide perioden in dezelfde klasse vallen. De studentenaantallen zijn van 2012 naar 2013 zodanig veranderd dat drie besturen van klasse zijn gewisseld. Twee besturen zijn van klasse B naar klasse A gegaan. Eén bestuur is van klasse B naar klasse C gegaan.

Figuur 6.10 Bewegingen besturen tussen klassen

Klasse 2012 \ Klasse 2013	Klasse A	Klasse B	Klasse C	Totaal
Klasse A	30	0	0	30
Klasse B	2	23	1	26
Klasse C	0	0	4	4
Totaal	32	23	5	60

7 HOGER BEROEPSONDERWIJS

7.1 INLEIDING

De resultaten voor het hoger beroepsonderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van 35 instellingen op bestuursniveau. Van al deze instellingen zijn gegevens bekend over zowel bestuurders als toezichthouders. Van één instelling, de Hogeschool van Amsterdam, zijn de bestuurders tegelijkertijd ook bestuurders van de Universiteit van Amsterdam en zijn daarom alleen meegenomen in de analyse voor het wetenschappelijk onderwijs. Dit betekent dat de gegevens over bestuurders afkomstig zijn van 34 instellingen, terwijl de gegevens toezichthouders gebaseerd zijn op 35 instellingen. In totaal gaat het over 73 bestuurders en 209 toezichthouders. In het jaar 2013 waren 37 besturen actief.

Zoals in tabel 7.1 te zien is, hebben alle besturen minimaal één bezoldigde bestuurder. Evenals in 2012 (nulmeting) zijn er gemiddeld ongeveer 2,2 bezoldigde bestuurders per (bezoldigd) bestuur. Dit aantal is afhankelijk van de klasse waarin de instelling zich bevindt, bij de hogere klassen zijn gemiddeld meer bezoldigde bestuurders actief. Het aantal besturen neemt licht toe van klasse 1 tot klasse 4.

Tabel 7.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

Klasse	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Klasse 1	7	1,86	7	5,14
Klasse 2	8	1,75	7	5,86
Klasse 3	9	2,11	9	6,22
Klasse 4	10	2,70	11	6,00
Totaal	**34**	**2,15**	**34**	**5,85**

Alle 35 instellingen hebben gegevens verstrekt over hun raad van toezicht. Een raad van toezicht is volledig onbezoldigd, alle andere raden van toezicht hebben minimaal één bezoldigde toezichthouder. Gemiddeld bestaat een raad van toezicht uit iets minder dan zes toezichthouders, een kleine stijging ten opzicht van vorig jaar, waar het gemiddelde gelijk was aan 5,7.

7.2 BESTUURDERS

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de beloningen van bestuurders in het hoger beroepsonderwijs. Geen van de bestuurders, van wie de gegevens bekend zijn, is in 2013 onbezoldigd. Tabel 7.2 laat per klasse de maximum bedragen zien van een voorzitter en een lid van het bestuur. In dezelfde tabel staan ook het aantal (bezoldigde) bestuurders per klasse en wat dat betekent voor de verdeling van bestuurders over de verschillende klassen. Hier zien we een stijgende lijn in het aantal bestuurders met de hoogte van de klasse. De laatste kolom bevat de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging per klasse. Hierbij

valt op dat de gemiddelde bezoldiging in klasse 3 dicht tegen het maximum bedrag van een voorzitter van het college van bestuur aanzit. Dit is vooral het gevolg van één uitschieter in bezoldiging van een lid van een raad van bestuur (zie ook figuur 7.7 verderop).

Tabel 7.2 Maximum beloningen per klasse en gegevens bezoldigde bestuurders

Klasse	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal bezoldigde bestuurders	Verdeling over de klassen	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse 1	149.417	135.970	13	18%	138.254
Klasse 2	164.195	149.417	14	19%	156.357
Klasse 3	180.434	164.195	19	26%	179.997
Klasse 4	198.279	180.434	27	37%	190.208
Totaal			**73**	**100%**	**171.806**

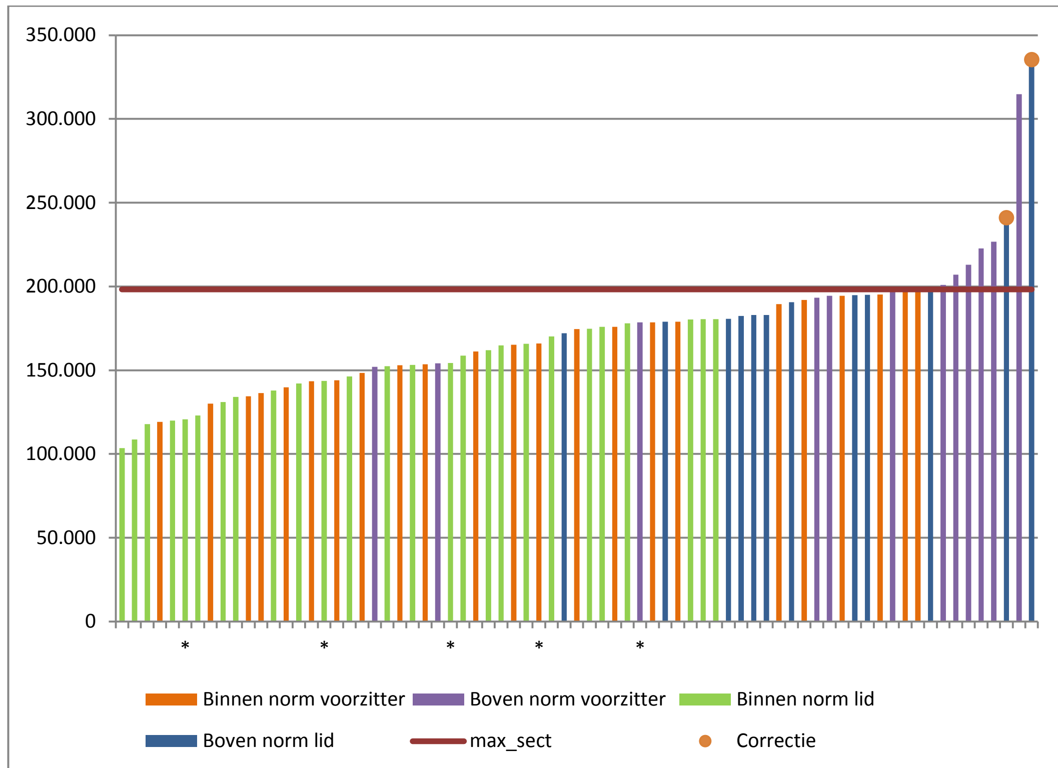
Voor een goede vergelijking met de nulmeting zijn de gegevens over de verdeling over de klassen en de gemiddelde bezoldiging voor beide jaren weergegeven in tabel 7.3. De twee verdelingen over de klassen laten zien dat er het afgelopen jaar kleine verschuivingen zijn opgetreden in het aantal bestuurders van de klassen 1 en 2 naar de klassen 3 en 4. De gemiddelde bezoldiging is gestegen met ongeveer 4,8 procent van 164.012 naar 171.806. Dit is deels het gevolg van deze verschuivingen tussen de klassen en deels ook door stijgingen in de gemiddelde bezoldigingen voor bestuurders in de klassen 1 tot en met 3; in klasse 4 is de gemiddelde bezoldiging juist iets gedaald. De hogere gemiddelde bezoldiging in de klassen 1 tot en met 3 is grotendeels het gevolg van één uitschieter per klasse.

Tabel 7.3 Vergelijking tussen 2012 en 2013

	Verdeling over klassen		Gemiddelde bezoldiging	
Klasse	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Klasse 1	22%	18%	127.986	138.254
Klasse 2	22%	19%	143.466	156.357
Klasse 3	22%	26%	174.179	179.997
Klasse 4	35%	37%	192.188	190.208
Totaal	**100%**	**100%**	**164.012**	**171.806**

In figuur 7.1 zijn de bezoldigingen van alle 73 bestuurders op een rij gezet, van laag naar hoog. De horizontale lijn geeft het sectorale maximum aan. In totaal zijn er negen bestuurders met een bezoldiging boven het sectorale maximum (zes voorzitters, drie leden). Twee bezoldigingen zijn als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum komen te liggen. De figuur geeft ook weer welke voorzitters en leden van bestuur een bezoldiging boven een klassenorm hebben ontvangen. In vergelijking met vorig jaar is er nu niemand meer die minder dan 100.000 verdient, en zijn er enkele grotere uitschieters naar boven toe.

Figuur 7.1 Bezoldiging bestuurders

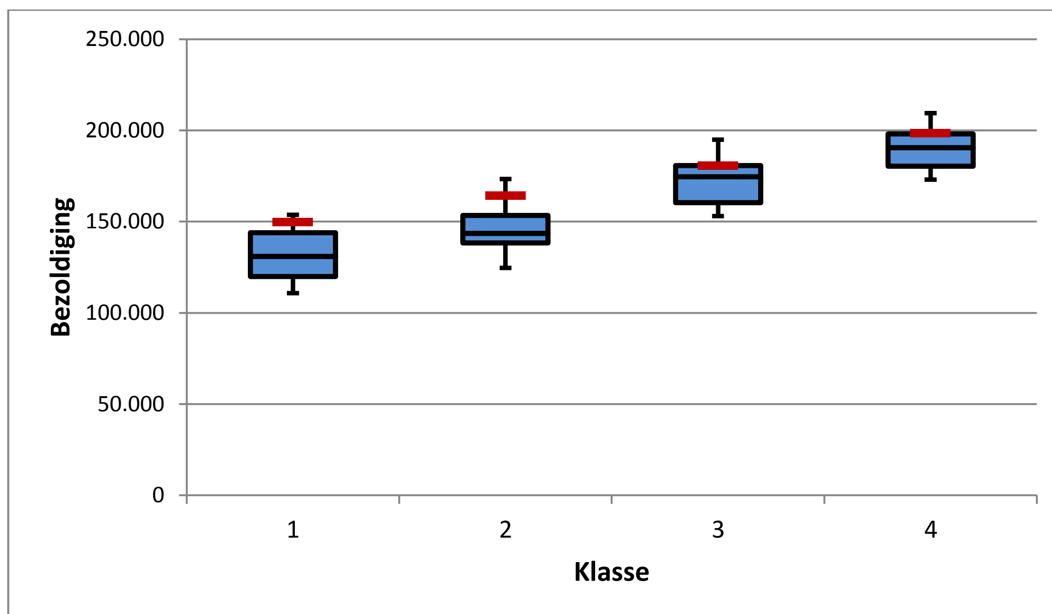
- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het sectorale maximum uit komt.

De spreiding van de beloningen van bestuurders binnen de salarisklassen is weergegeven in figuur 7.2. Over het algemeen is de spreiding beperkt en ook kleiner dan in de nulmeting. Vooral de beloningen in klasse 4 liggen relatief dicht bij elkaar. In klasse 2 is de spreiding van de middelste 50 procent vrij klein, terwijl de middelste 80 procent van de beloningen wat meer uit elkaar liggen. De figuur laat ook zien dat in de twee hoogste klassen een groot deel van de bezoldigingen dicht bij het klassemaximum (van de voorzitter) liggen. In de onderste twee klassen is er relatief meer ruimte tussen het merendeel vande bezoldigingen en de klassenorm.

Uit de waarden van de variatiecoefficiënt – zie tabel 7.4 – valt op te maken dat de spreiding in klasse 4 heel klein is en dat de spreiding in de klassen 1 en 3 vrijwel gelijk is. In klasse 2 is de variatie wat groter, vooral door de juist wat hogere en lagere beloningen (de beloningen buiten de middelste 50 procent).

*Figuur 7.2 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)**

* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een voorzitter per klasse weer.

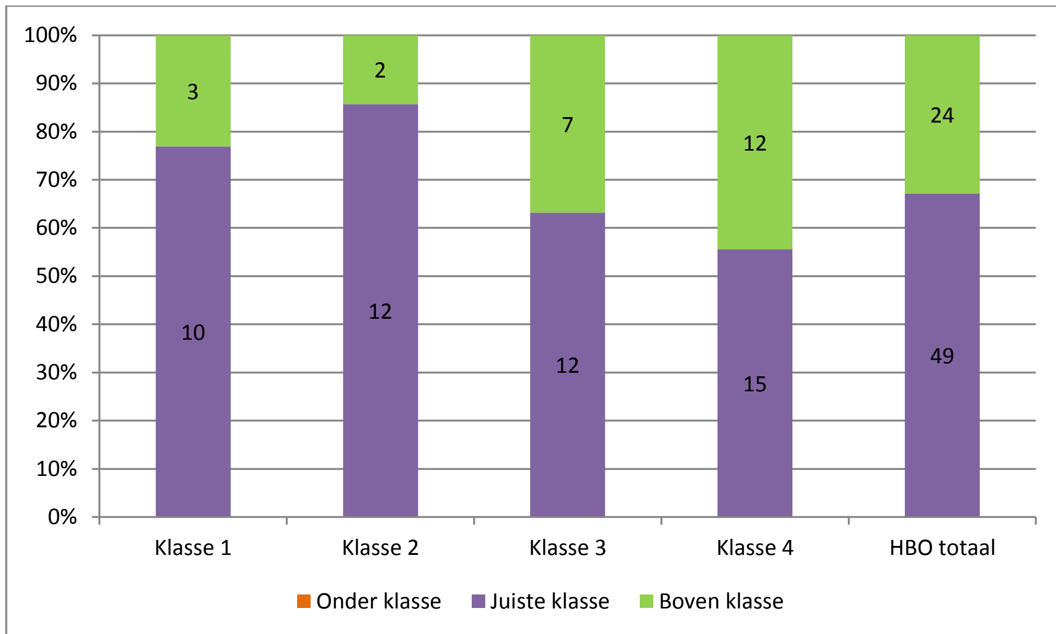
Tabel 7.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders

Klasse	Mediaan	Variatiecoefficiënt
1	131.000	0,24
2	143.566	0,30
3	174.630	0,22
4	190.575	0,08

De mate waarin de bezoldigingen van de bestuurders overeenkomen met de minimum- en maximumbedragen van de salarisklasse waarin men zich bevindt wordt duidelijk aan de hand van de figuren 7.3 en 7.4. De eerste figuur geeft de stand van zaken voor alle bestuurders, de tweede figuur doet dat voor alleen de nieuwe bestuurders.

In totaal hebben 24 bestuurders, voorzitters en/of leden, in 2013 een bezoldiging ontvangen boven de klassenorm. Dit is ongeveer eenderde van alle bezoldigde bestuurders. Van deze 24 bestuurders zijn er drie met een interim functie. De meeste bezoldigingen boven de klassenorm, zowel absoluut als relatief, hebben plaatsgevonden in de klassen 3 en 4. Van de nieuwe bestuurders heeft één persoon een bezoldiging boven de klassenorm ontvangen. Er zijn geen bezoldigingen in 2013 geweest die onder een klasseminimum vielen.

Figuur 7.3 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse

Figuur 7.4 Indeling bezoldiging nieuwe bestuurders naar salarisklasse

Figuur 7.5 Indeling bezoldiging bestuurders naar salarisklasse, vergelijking met 2012

Figuur 7.5 laat zien hoe de situatie in 2013 zich verhoudt tot de situatie in 2012 (de nulmeting). In het HBO totaal en in drie van de vier salarisklassen is het percentage bezoldigingen boven de klassenorm gedaald ten opzichte van een jaar eerder. Daarnaast valt op dat er in 2012 nog wel bezoldigingen onder de klasseminima waren, waar deze in 2013 zijn verdwenen.

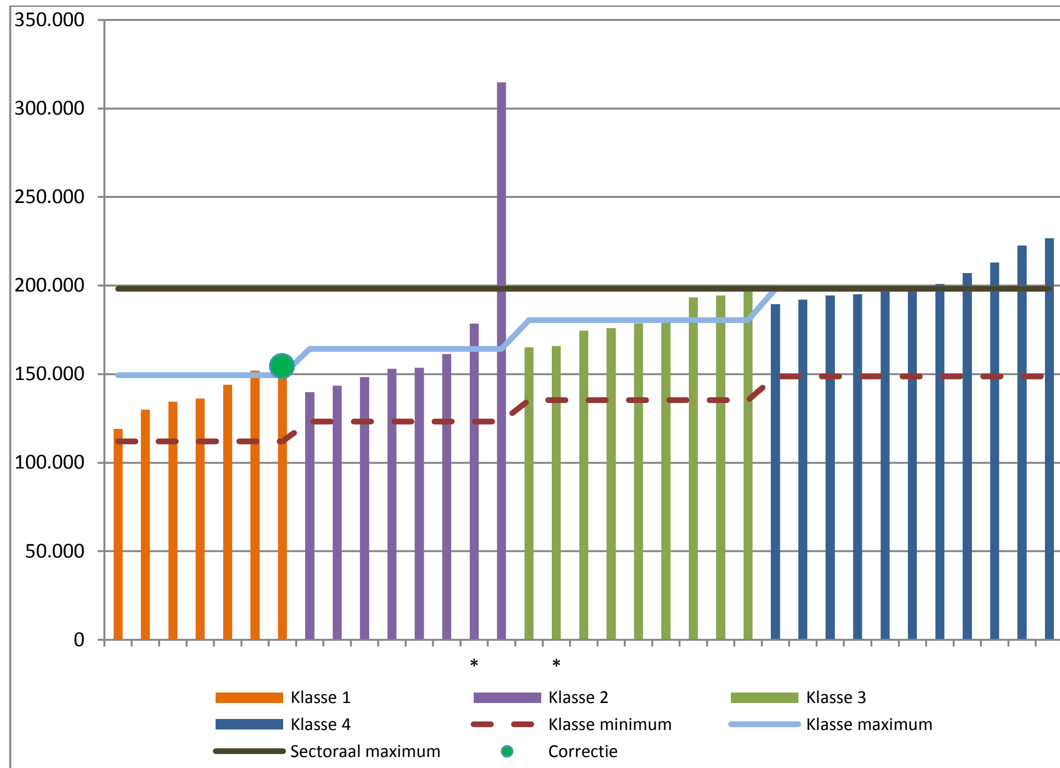
Een gedetailleerder beeld van de bezoldigingen van bestuursvoorzitters en leden apart is te zien in de figuren 7.6 en 7.7. Figuur 7.6 geeft de bezoldigingen van alle voorzitters, gerangschikt naar klasse en, binnen een klasse, naar hoogte van de bezoldiging. Twaalf voorzitters hebben een bezoldiging boven een klassemaximum ontvangen. In één geval is dit het gevolg van een correctie (voor lengte en/of omvang dienstverband). De bezoldiging van boven de €300.000 in klasse 2 is ook gecorrigeerd voor lengte en/of omvang dienstverband, maar zou ook zonder deze correctie boven de klassenorm (en sectorale norm) uit gekomen zijn.[18]

Ook twaalf leden van het bestuur hebben een bezoldiging boven een klassemaximum ontvangen. In twee gevallen is dit het gevolg van een correctie voor lengte en/of omvang dienstverband. In totaal zijn er dus 24 bestuurders met een bezoldiging boven de klassenorm. Dit is 32,9 procent van alle bezoldigde bestuurders. Tabel 7.5 bevat enkele gegevens over de bestuurders met een bezoldiging boven de klassenorm. Het gemiddelde bedrag boven de norm van al deze bestuurders is ruim €28.000, een stijging ten opzichte van het bedrag in de nulmeting (€17.517), vooral veroorzaakt door een drietal uitschieters.

---

[18] In de figuren zijn alleen die correcties aangegeven die ervoor hebben gezorgd dat een bezoldiging door het aanbrengen van die correctie boven de norm is komen te liggen.

Figuur 7.6 Bezoldiging bestuursvoorzitters naar klasse

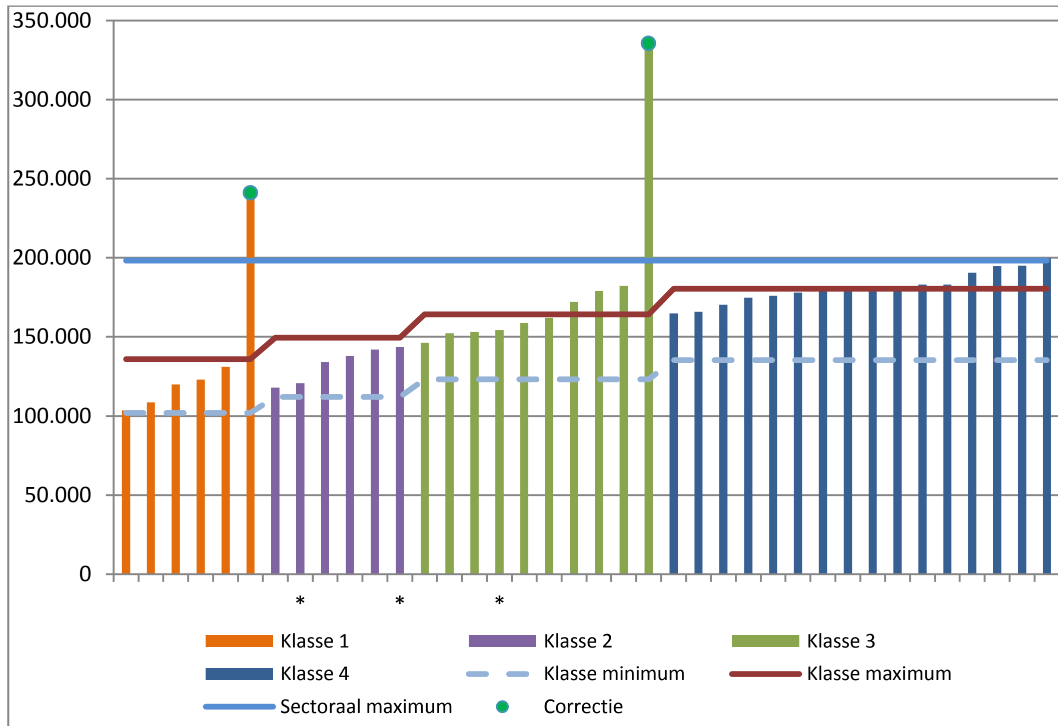
- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

Tabel 7.5 Gegevens over bestuurders (voorzitters en leden) boven klassenorm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Klasse 1	37.429	3	23,1%	3	1,00
Klasse 2	82.433	2	14,3%	2	1,00
Klasse 3	36.487	7	36,8%	7	1,00
Klasse 4	11.909	12	44,4%	11	1,09
Totaal	**28.145**	**24**	**32,9%**	**23**	**1,04**

Figuur 7.7 Bezoldiging bestuursleden naar klasse

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

- Met 'correctie' wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor (voor lengte en/of omvang dienstverband) boven het klassemaximum uit komt.

Het gemiddelde aantal bezoldigingen boven de klassenorm per bestuur is in 2013 slechts 1,04. Dit is het gevolg van het feit dat er maar binnen één bestuur meerdere, in dit geval twee, bezoldigingen boven de norm zijn ontvangen. In de nulmeting was het gemiddelde nog 1,7.

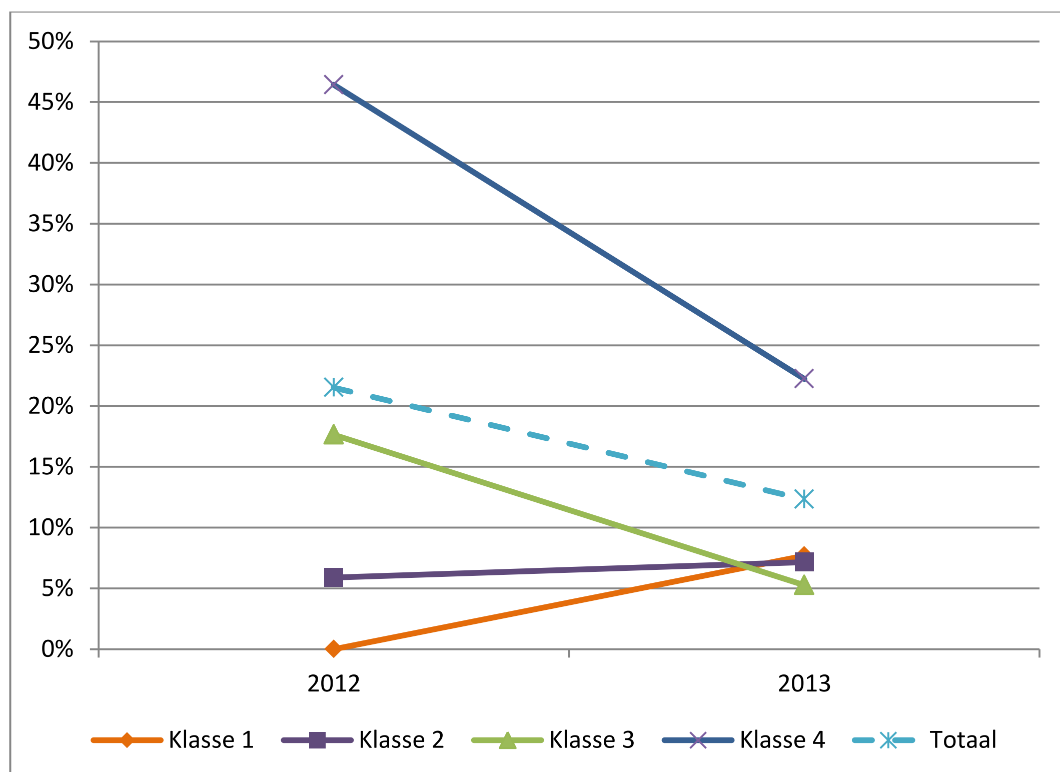
Tabel 7.6 Gegevens over bestuurders (voorzitters en leden) boven sectorale norm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Klasse 1	42.542	1	7,7%	1	1,00
Klasse 2	116.428	1	7,1%	1	1,00
Klasse 3	136.980	1	5,3%	1	1,00
Klasse 4	13.421	6	22,2%	5	1,20
Totaal	**41.831**	**9**	**12,3%**	**8**	**1,13**

Als we de bezoldigingen afzetten tegen de sectorale norm zien we dat het in 2013 negen keer is voorgekomen dat een bezoldiging boven deze norm lag, met een gemiddeld bedrag erboven van €41.831 (tabel 7.6). Deze negen bestuurders zijn verdeeld over acht besturen. Dit is een gemiddelde van iets meer dan één per bestuur, een daling ten opzichte van de nulmeting, waar het gemiddelde gelijk was aan bijna twee. De meeste bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm zijn ingedeeld in klasse 4. Er bevinden zich geen interim bestuurders onder deze groep.

Het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm is in het hbo tussen 2012 en 2013 afgenomen van 21,5 procent naar 12,3 procent – zie figuur 7.8. Deze afname wordt gedreven door de (sterke) dalingen van het aantal bezoldigingen boven de sectorale norm in de twee hogere klassen. In de twee lagere klassen is het aandeel bestuurders met een bezoldiging boven de sectorale norm juist iets gestegen. De aandelen per klasse komen zo dichter bij elkaar te liggen.

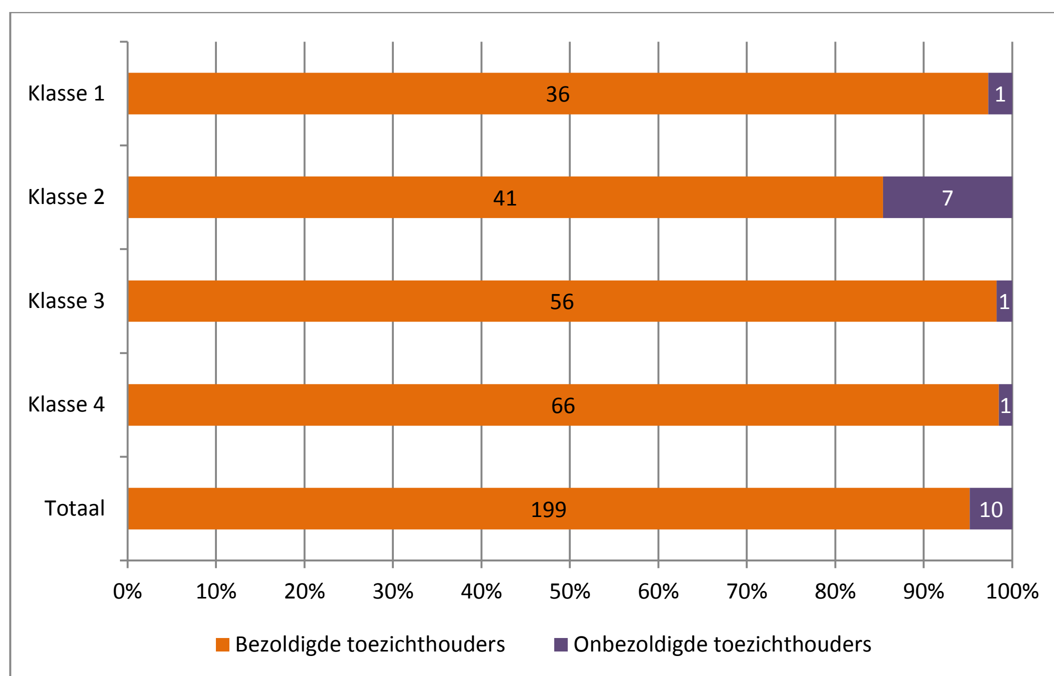
Figuur 7.8 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2013

7.3 TOEZICHTHOUDERS

Een kleine 5 procent van de toezichthouders in het hbo is onbezoldigd (zie figuur 7.9). Dit is een daling ten opzichte van het vorige jaar, toen ruim 7,5 procent onbezoldigd was. Het hogere aantal onbezoldigde toezichthouders in klasse 2 is vooral het gevolg van één instelling met vijf onbezoldigde toezichthouders.

Figuur 7.9 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

De maximale bezoldiging van toezichthouders is gerelateerd aan het sectoraal maximum. Voor voorzitters geldt een maximum van 7,5 procent van het sectoraal maximum (€14.871), voor leden geldt een maximum van 5 procent van het sectoraal maximum (€9.914). In 2013 is er gemiddeld €7.079 aan bezoldigingen toegekend aan (bezoldigde) toezichthouders. Dit is hoger dan in 2012 (€5.996), wat deels komt door relatief hogere aantallen toezichthouders in de klassen 3 en 4. Evenals in 2012 geldt dat hoe hoger de salarisklasse, hoe hoger ook de gemiddelde bezoldiging (tabel 7.7).

Tabel 7.7 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

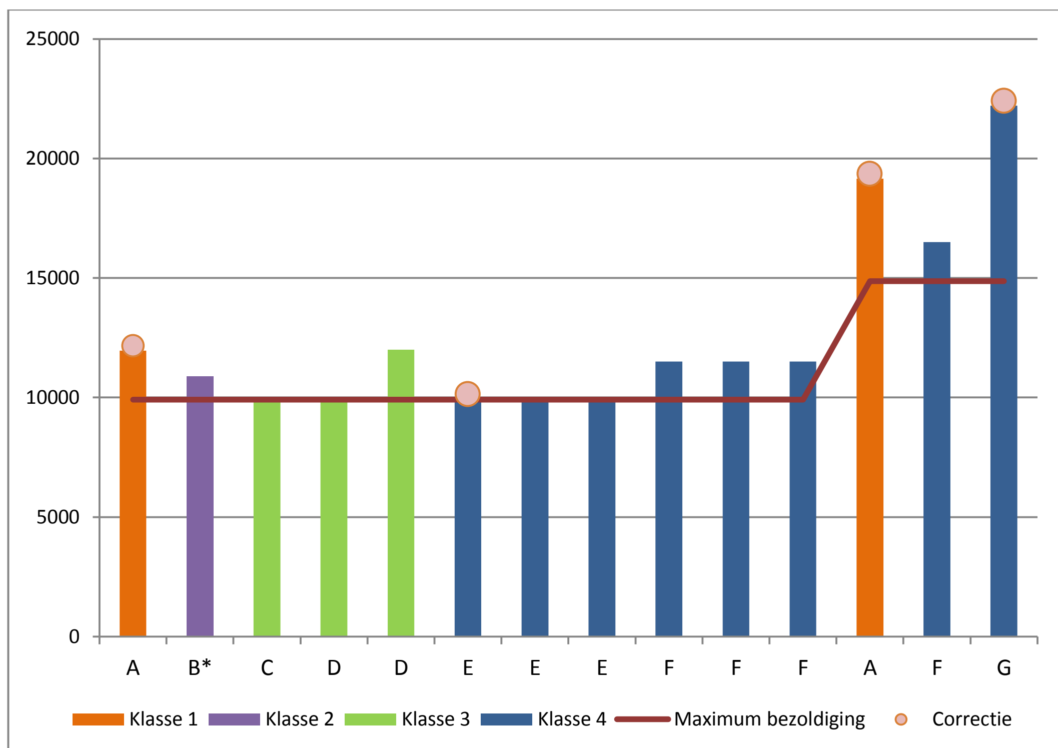
Klasse	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	... waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Klasse 1			37	36	5.277
Klasse 2			48	41	5.450
Klasse 3	14.871	9.914	57	56	7.889
Klasse 4			67	66	8.387
Totaal			**209**	**199**	**7.079**

Tabel 7.8 Gegevens over toezichthouders boven de norm

Klasse	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm	Percentage toezichthouders boven de norm	Aantal raden van toezicht boven de norm	Gemiddelde per raad van toezicht
Klasse 1	3.165	2	5,6%	1	2,00
Klasse 2	976	1	2,4%	1	1,00
Klasse 3	753	3	5,4%	2	1,50
Klasse 4	1.739	8	12,1%	3	2,67
Totaal	**1.677**	**14**	**7,0%**	**7**	**2,00**

Tabel 7.8 toont enkele gegevens over de toezichthouders met een bezoldiging boven de norm. In totaal zijn er in 2013 veertien toezichthouders die een bezoldiging boven de norm hebben ontvangen, dit is zeven procent van het totale aantal bezoldigde toezichthouders – een lichte daling ten opzichte van de 7,7 procent in 2012. De meeste bezoldigingen boven de norm vinden plaats in klasse 4. De veertien toezichthouders zijn afkomstig van zeven raden van toezicht, een gemiddelde van twee toezichthouders per raad van toezicht.

Figuur 7.10 Bezoldiging toezichthouders boven de norm

- Met ‘correctie’ wordt hier aangegeven dat de betreffende bezoldiging als gevolg van toepassing van een correctiefactor voor lengte dienstverband boven de norm uit komt.

- De letters (A t/m G) geven de raden van toezicht weer waaraan de toezichthouders zijn verbonden.

De individuele bezoldigingen van de veertien toezichthouders met een bezoldiging boven de norm zijn weergegeven in figuur 7.10. Te zien is, op grond van de bijbehorende maximum bezoldiging, dat van de veertien toezichthouders er drie voorzitter en elf lid zijn.

Tabel 7.9 vergelijkt nog per klasse voor enkele variabelen de percentages of waarden van 2013 met die van 2012.

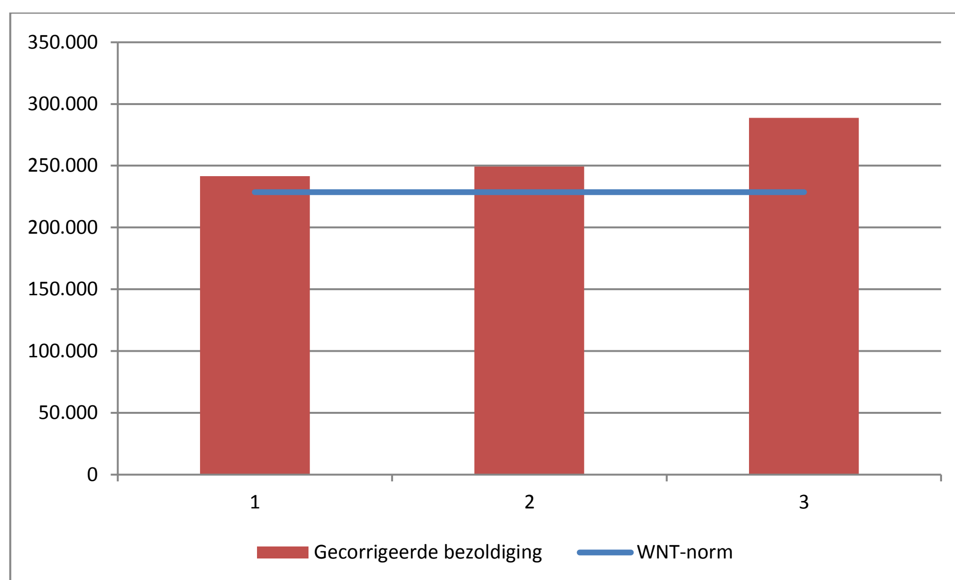
Tabel 7.9 Vergelijking tussen 2012 en 2013

	Percentage bezoldigd		Gemiddelde bezoldiging		Percentage boven de norm	
Klasse	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**	**2013**
Klasse 1	82%	97%	4.095	5.277	0,0%	5,6%
Klasse 2	93%	85%	4.766	5.450	0,0%	2,4%
Klasse 3	96%	98%	7.359	7.889	5,9%	5,4%
Klasse 4	97%	99%	8.465	8.387	20,7%	12,1%
Totaal	**92%**	**95%**	**5.996**	**7.079**	**7,7%**	**7,0%**

7.4 FUNCTIONARISSEN

Drie functionarissen hebben in het hoger beroepsonderwijs een bezoldiging boven de WNT-norm ontvangen. Al deze drie functionarissen zijn van één instelling afkomstig. De bezoldigingen zijn, samen met de WNT-norm, weergegeven in figuur 7.11.

Figuur 7.11 Bezoldiging andere functionarissen

7.5 BEWEGINGEN VAN BESTUREN

Over de bewegingen van besturen tussen de geldende klassen in 2012 en 2013 kunnen we kort zijn. Er zijn geen besturen die in 2013 in een andere klasse terecht zijn gekomen dan in 2012. De studentenaantallen, budgetten en aantal onderwijssectoren zijn dus niet zodanig veranderd dat een bestuur tot een andere klasse is gaan behoren.

Figuur 7.12 Beweging besturen tussen klassen

Klasse 2012 \ Klasse 2013	1	2	3	4	Totaal
1	7	0	0	0	7
2	0	8	0	0	8
3	0	0	9	0	9
4	0	0	0	11	11
Totaal	7	8	9	11	35

8 WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS

8.1 INLEIDING

De resultaten voor het wetenschappelijk onderwijs zijn gebaseerd op de gegevens van achttien instellingen op bestuursniveau (universiteiten). Van alle universiteiten zijn gegevens bekend over bestuurders, en van vijftien raden van toezicht zijn gegevens beschikbaar over toezichthouders. In totaal zijn er gegevens over de bezoldigingen van 56 bestuurders en 97 toezichthouders. In het jaar 2013 waren achttien besturen actief.

De maximale norm in het wetenschappelijk onderwijs in 2013 is vastgesteld op €228.599, gelijk aan de algemene WNT-norm. Deze norm geldt echter niet voor vijf instellingen, te weten vier instellingen voor humanistiek en theologie en de Open Universiteit. Voor deze instellingen geldt een afwijkende, lagere norm. Deze zijn niet wettelijk vastgelegd en er vindt dus ook geen regulering op plaats. In onderstaande analyse worden in een enkel geval deze instellingen niet meegenomen of apart bekeken.

Zoals in tabel 8.1 te zien is, hebben alle besturen minimaal één bezoldigde bestuurder. Gemiddeld zijn er ongeveer drie bezoldigde bestuurders per (bezoldigd) bestuur. Dit aantal is iets hoger dan het gemiddelde van 2,6 in 2012. Ook het gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders is ten opzichte van 2012 toegenomen, van 4,4 naar ruim vijf toezichthouders.

Tabel 8.1 Overzicht instellingen bezoldigd bestuur en bezoldigd toezicht

	Instellingen bezoldigd bestuur	Gemiddeld aantal bezoldigde bestuurders	Instellingen bezoldigd toezicht	Gemiddeld aantal bezoldigde toezichthouders
Totaal	18	3,06	15	5,13

8.2 BESTUURDERS

In totaal hebben de achttien universiteiten 55 bezoldigde bestuurders; één bestuurder is onbezoldigd. De gemiddelde bezoldiging van een bestuurder is gelijk aan €190.151, een daling met ruim €5.000 ten opzichte van de gemiddelde bezoldiging in 2012. Als we de instellingen met een afwijkende norm buiten beschouwing laten, dan stijgt de gemiddelde bezoldiging naar €201.304. De bestuurders van de instellingen met een afwijkende norm hebben dus, naar verwachting gezien de lagere norm, gemiddeld in 2013 een lagere bezoldiging ontvangen dan de andere bestuurders. Laten we daarnaast ook de instellingen groen onderwijs buiten beschouwing, dan wordt de gemiddelde bezoldiging gelijk aan €194.259.

Tabel 8.2 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde bestuurders

	Maximum bezoldiging	Aantal bezoldigde bestuurders	Percentage	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Alle instellingen	228.599	55	100%	190.151
..excl. afwijkende norm	228.599	44	80%	201.304
..excl. afwijkende norm en groen onderwijs	228.599	37	67%	194.259

- Een afwijkende norm geldt voor vijf instellingen, vier instellingen voor humanistiek en theologie en een openbare universiteit.
- Instellingen groen onderwijs vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

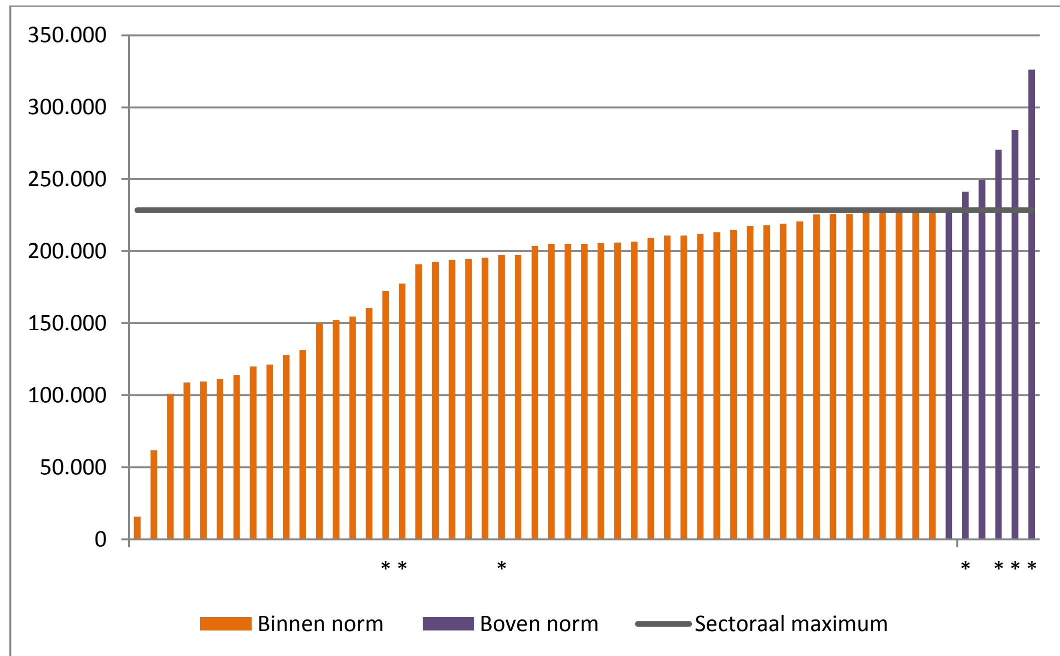
Tabel 8.3 vergelijkt de gemiddelde jaarlijkse bezoldiging in deze drie gevallen met de uitkomsten uit de nulmeting. De verschillende gemiddelde beloningen zijn in 2013 allemaal lager dan in 2012.

Tabel 8.3 Vergelijking tussen 2012 en 2013

	Gemiddelde bezoldiging	
	2012	**2013**
Alle instellingen	195.508	190.151
..excl. afwijkende norm	217.382	201.304
..excl. afwijkende norm en groen onderwijs	210.745	194.259

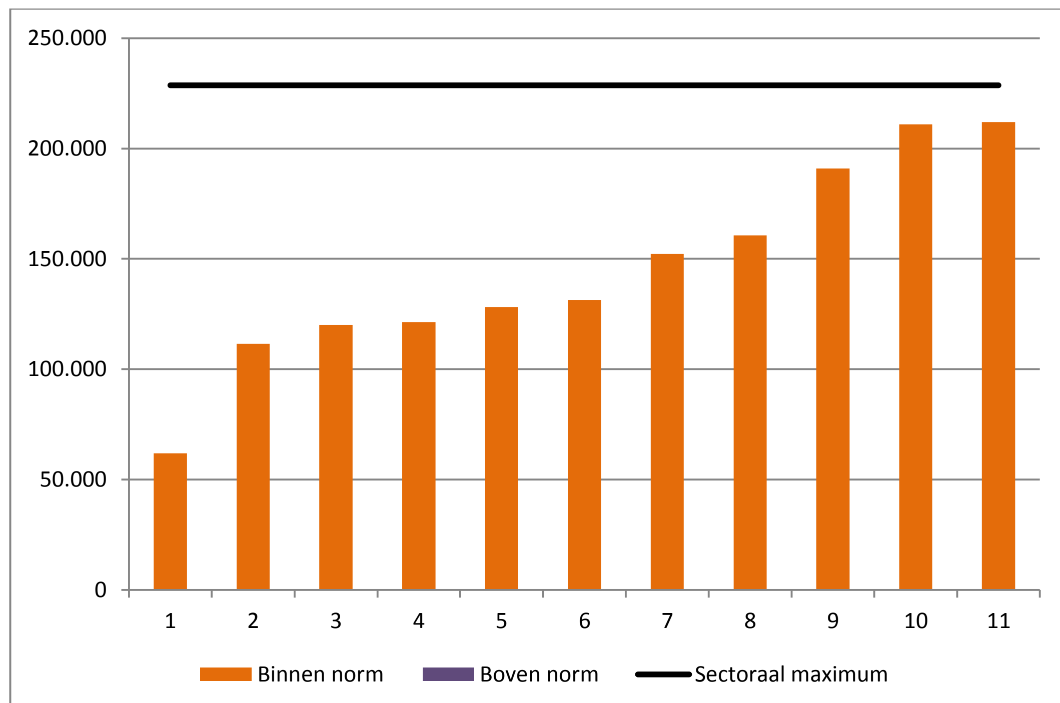
Binnen het wetenschappelijk onderwijs is geen onderverdeling in verschillende salarisklassen. In figuur 8.1 worden dan ook de bezoldigingen van alle bestuurders vergeleken met het sectorale maximum (de WNT-norm). Zes bestuurders (geen interim bestuurders) komen met hun bezoldiging boven de WNT-norm uit, snel stijgend van net over de norm tot €326.239. Wat opvalt is dat, waar de beloningen in 2012 nog allemaal boven de €150.000 zaten, er nu een aantal daar onder blijven. In figuur 8.2 wordt nog apart gekeken naar de bezoldigingen van bestuurders van instellingen met een afwijkende norm. Hieruit blijkt dat, evenals in 2012, geen van de bestuurders met hun bezoldiging boven de WNT-norm komt.

Figuur 8.1 Bezoldiging bestuurders

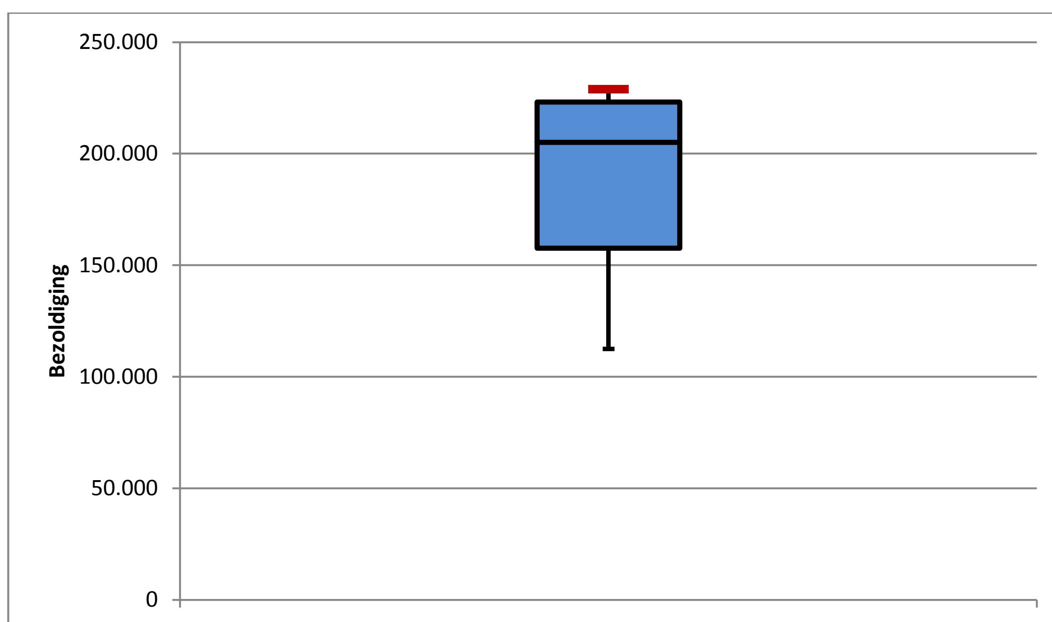

- Instellingen groen onderwijs zijn aangegeven met een *. Deze vallen niet onder het ministerie van OCW, maar onder het ministerie van EZ (landbouw).

Figuur 8.2 Bezoldiging bestuurders met een afwijkende norm

Figuur 8.3 Spreiding van bezoldiging van bestuurders (boxplot)

* Zie bijlage voor uitleg/interpretatie van een boxplot. De rode streep geeft de maximum norm van een voorzitter per klasse weer.

Een beeld van de spreiding van de bezoldigingen van bestuurders binnen het wetenschappelijk onderwijs wordt gegeven door figuur 8.3 en tabel 8.4. Wat in de boxplot opvalt, is dat de streep naar boven (de 75 tot 90 procent hoogste beloningen) heel klein is (wat niet het geval was in 2012). Deze hogere beloningen zijn dus heel geconcentreerd en liggen tegen of in een enkel geval boven de maximum norm. Ook het feit dat de mediaan vrij hoog ligt, geeft aan dat er binnen de middelste 50 procent beloningen meer hogere dan lagere beloningen zijn.

De variatiecoëfficiënt van 0,29 geeft aan dat de spreiding binnen het wetenschappelijk onderwijs vergeleken met de spreiding binnen salarisklassen in de andere sectoren nog redelijk hoog is.

Tabel 8.4 Spreiding van bezoldiging van bestuurders

	Mediaan	Variatiecoëfficiënt
Totaal	205.063	0,29

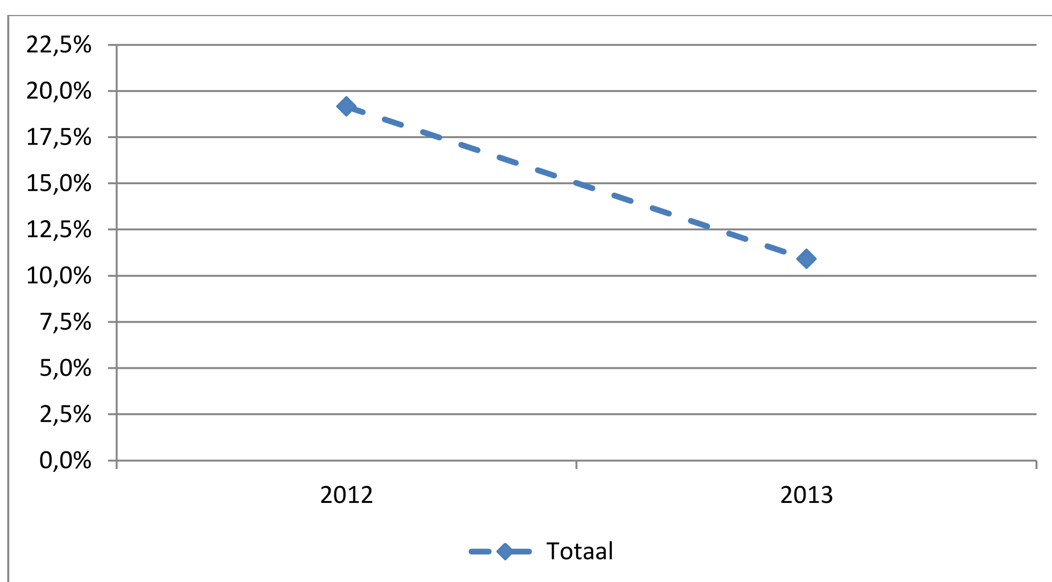
In 2013 zijn er in het wetenschappelijk onderwijs zes bestuurders, ongeveer 11 procent van alle bestuurders, met een bezoldiging boven de sectorale norm. Het gemiddelde bedrag boven de norm is ruim €38.000 (tabel 8.5). Deze zes bestuurders zijn aangesteld bij drie verschillende universiteiten, dus gemiddeld twee bestuurders per bestuur. Er zijn geen nieuwe bestuurders met een bezoldiging boven de norm.

Tabel 8.5 Gegevens over bestuurders boven sectorale norm (WNT-norm)

	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal bestuurders boven de norm	Percentage bestuurders boven de norm	Aantal besturen boven de norm	Gemiddelde per bestuur
Totaal	38.463	6	10,9%	3	2,00
Nieuwe bestuurders	0	0	0,0%	0	0,00

Vergeleken met de resultaten in de nulmeting zijn er in 2013 minder bestuurders met een bezoldiging boven de norm, zowel relatief als absoluut. In 2012 waren negen bestuurders met een bezoldiging boven de norm, ongeveer 19 procent van alle bestuurders. Figuur 8.4 brengt de neerwaartse lijn in relatieve termen in beeld.

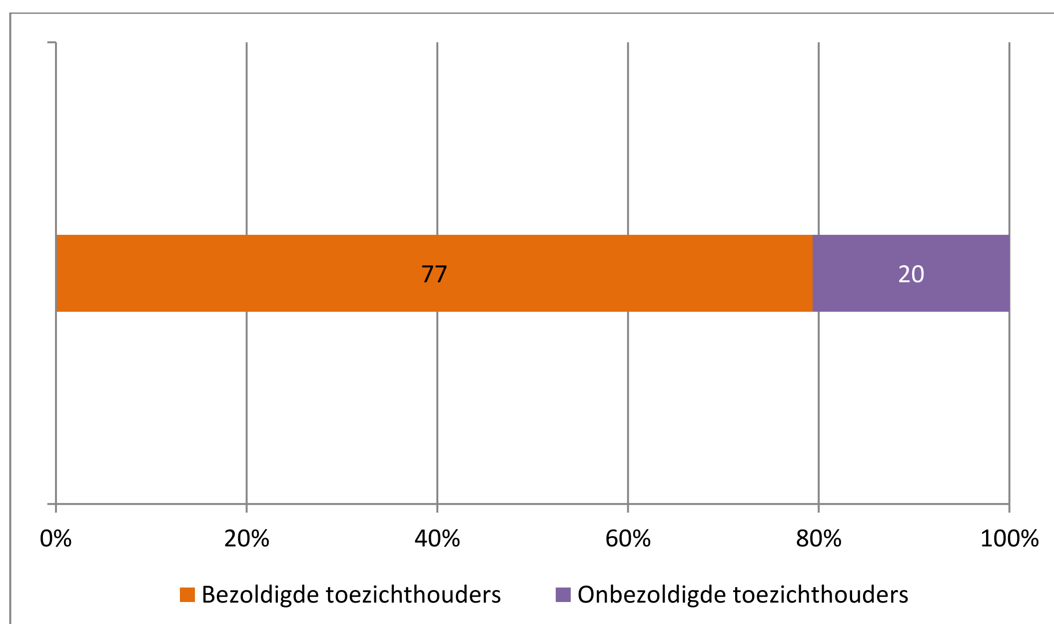
Figuur 8.4 Percentage bestuurders boven de sectorale norm, 2012-2013

8.3 TOEZICHTHOUDERS

Ook in het wetenschappelijk onderwijs voert een deel van de toezichthouders hun taken onbezoldigd uit. Waar in 2012 ruim dertien procent van de toezichthouders onbezoldigd was, is dat in 2013 ruim twintig procent – zie figuur 8.5.

Figuur 8.5 Verdeling bezoldigde en onbezoldigde toezichthouders

De norm voor een voorzitter van de raad van toezicht van een universiteit is gelijk aan €17.145. De norm van een lid van de raad van toezicht van een universiteit is gelijk aan €11.430. Van de 97 toezichthouders hebben 77 toezichthouders een bezoldiging ontvangen van gemiddeld €9.775. Dit is minder dan het gemiddelde bedrag in 2012, te weten €10.260.

Tabel 8.6 Maximum beloningen en gegevens bezoldigde toezichthouders

	Maximum bezoldiging voorzitter	Maximum bezoldiging lid	Aantal toezichthouders	… waarvan bezoldigd	Gemiddelde jaarlijkse bezoldiging
Totaal	17.145	11.430	97	77	9.775

In 2013 heeft slechts één toezichthouder, ongeveer één procent, een bezoldiging boven de norm ontvangen. In 2012 waren dit er nog twaalf (17 procent). Deze toezichthouder ontving een beloning die €5.355 boven de norm lag.

Tabel 8.7 Gegevens over toezichthouders boven de norm

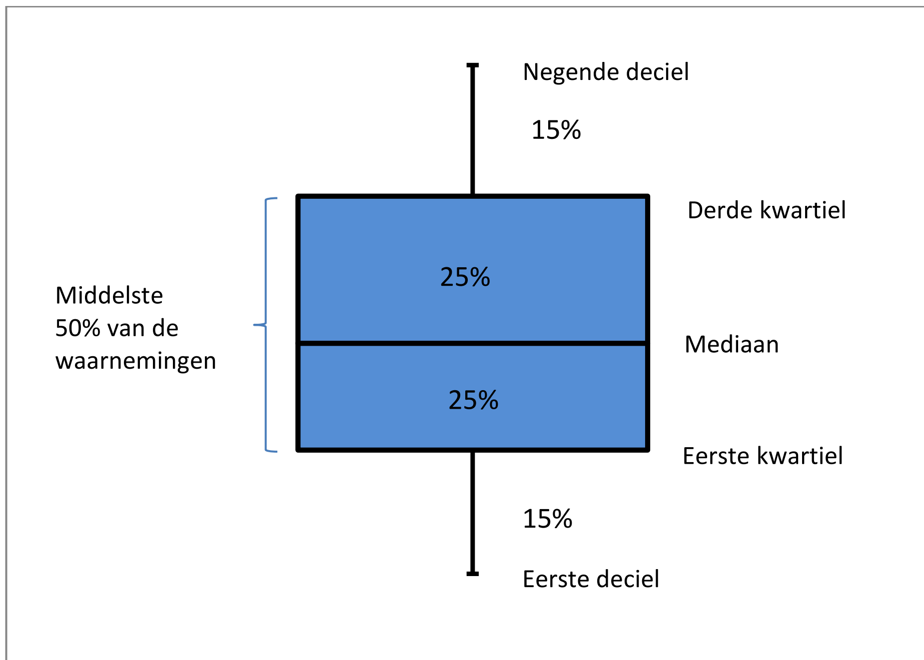
	Gemiddelde bedrag boven de norm	Aantal toezichthouders boven de norm	Percentage toezichthouders boven de norm	Aantal raden van toezicht boven de norm	Gemiddelde per raad van toezicht
Totaal	5.355	1	1,0%	1	1,00

Tabel 8.8 Vergelijking tussen 2012 en 2013

	Percentage bezoldigd		Gemiddelde bezoldiging		Percentage boven de norm	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Totaal	86,4%	79,4%	10.260	9.775	17,1%	1,0%

BIJLAGE: INTERPRETATIE BOXPLOT

Een boxplot geeft inzicht in de verdeling van een reeks getallen. Door meerdere reeksen in een boxplot op te nemen kunnen reeksen vergeleken worden op de mate van spreiding. In deze rapportage is een boxplot opgebouwd uit vijf getallen: de bovenste en onderste deciel grens, de eerste en derde kwartiel grens en de mediaan.

Als we de bezoldigingen per schaal sorteren van laag naar hoog en vervolgens in vier gelijke delen opsplitsen, ontstaan vier groepen met steeds evenveel waarnemingen. Een kwartiel is een van de drie waarden die een geordende reeks data in vier gelijke delen opdeelt. Elk deel bevat 25 procent van alle waarnemingen binnen een schaal. Evenzo kunnen we de reeks in tien gelijke delen opdelen waaruit de decielen ontstaan.

De rechthoek (box) geeft de grenzen aan waarbinnen de helft van de waarnemingen valt. De verticale strepen aan de onder- en bovenkant laten zien hoe de waarden van de reeks doorlopen tot aan de onderste en bovenste decielen. De onderste streep loopt van het eerste deciel tot het eerste kwartiel en bevat dus 15 procent van de waarnemingen. Er zijn dus nog tien procent van de waarnemingen die lager zijn. De bovenste streep loopt van het derde kwartiel tot het negende deciel. De mediaan is de middelste waarneming, deze is in de boxplots als een horizontale streep weergegeven. De mediaan hoeft niet per definitie in het midden van de box te zitten (binnen de kwartielgrenzen kan de verdeling scheef zijn).

Hoe kleiner de hoogte van de rechthoek en de lengte van de verticale strepen, des te minder spreiding er in de reeks zit. Waarnemingen zitten dan dicht op elkaar. Als de verticale strepen relatief lang zijn dan heeft de verdeling dunne staarten, zijn de strepen kort dan is er sprake van dikke staarten.